

వినాయక శాంతి ప్రయోగః

ఓం

లోకంలో గృహస్థుల ఆడపిల్లలకు గాని మగ పిల్లలకుగాని వివాహములు - ఉపనయనములు జన్మాంతర ప్రారబ్ధ విశేషముచేత వయసు మించిపోవుచున్నను నెరవేరక విఘ్నములు సంభవించుచున్నప్పుడు ఈ వినాయక శాంతి నాచరించిన యెడల తప్పక కార్యములు నెరవేరును.

శుభేహని మాసస్య శుక్ల చతుర్థ్యాంవా మంగళస్నానంకృత్వా శుభ్ర వస్త్రం ధృత్వా, ఆదౌ దీపారాధనం కుర్యాత్ - గృహాస్య ఈశాన్య దిగ్భాగే గణపతి గ్రహామంటప మాసాద్య గణపతి మభ్యర్చ్య. పుణ్యాహ వాచనం కుర్యాత్ తతః ఆచార్య బ్రహ్మ ఋత్విగ్వరణం కుర్యాత్ - యథోక్తశాంతిం సమాచరేత్ ॥

ఆచమ్య = ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం శుభతిథౌ మమ కుమార్యాః గోత్రనామధేయ వత్యాః జన్మాంతరేషు బాల్య యౌవన కౌమార వార్ధకేషుచ జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్త్యవస్థాసుచ మనోవాక్కాయ కర్మభిః జ్ఞానాజ్ఞాన కృత వివాహ ప్రతి

బంధకాది సమస్త దురితక్షయ ద్వారా ఇహ జన్మనిజన్మ నక్షత్ర జన్మరాశివశాన్నా మనక్షత్రనామరాశి వశాచ్చ యేయే గ్రహా అరిష్ట స్థానేషు స్థితాః తేషాం గ్రహాణాం శుభ ఫలా వాప్త్యర్థం యేయే గ్రహాః శుభస్థానేషు స్థితాః తేషాం గ్రహాణామత్యంత శుభఫలా వాప్త్యర్థంచ అనుకూల వరప్రాప్తి పూర్వక శీఘ్రమేవ వివాహాధికార యోగ్యతా ఫల సిధ్యర్థం శ్రీ వినాయక దేవతా ప్రీతయే శౌనకోక్త వినాయక శాంతి కర్మ కరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదాదౌ శుధ్యర్థం వృధ్యర్థం శాంత్యర్థ మభ్యుదయార్థంచ మహాజనైస్సహ స్వస్తిపుణ్యా వాచనం కరిష్యే । ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీ మహా గణాధిపతి పూజాం కరిష్యే ॥ ఓం గణానాంత్వా గణపతిగ్ం హవామహే ... స్వస్తి సంబాధే ష్వభయన్నో అస్తుశుభగ్ం శుభమ్ ॥

ఆచమ్య ... పూర్వోక్తైవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం శుభ తిథౌ మమ కుమార్యాః గోత్రవత్యాః నామధేయ వత్యాః గ్రహచారవశా త్సంభావిత సకల విధ్నాంతరాయ నివృత్తి పూర్వక స మనుకూల వరప్రాప్తిరూప శీఘ్రమేవ వివాహ కార్యాధికార యోగ్యతా సిధ్యర్థంచాద్య. శౌనకోక్త వినాయక శాంతి కర్మ కరిష్యే ॥

తదంగత్వేన ఆచార్య బ్రహ్మ ఋత్విగ్వరణం కరిష్యే॥

1\. అస్మిన్ ప్రకృతేమయా సంకల్పితే శౌనకోక్త వినాయక శాంతి కర్మణి - ఆచార్యంత్వా మహం వృణే. వృతోస్మి ఇతి ప్రతి వచన మాచార్యాణాం ॥

2. పునః అస్మిన్ ప్రకృతే ... శాంతి కర్మణి ... బ్రహ్మాణంత్వా
మహం వృణే వృణీ మహేతి ప్రతి వచనం బ్రహ్మణః ॥

3. అస్మిన్ ప్రకృతే ... శాంతి కర్మణి లక్ష్మీగణపతి మహా
మంత్ర జపం తద్దశాంశ క్షీరతర్పణ హోమసహిత మస్మదర్థం
భవంతః కుర్వంతు - కరిష్యా మహేతి ఋత్విగ్బ్రాహ్మణస్య
ప్రతివచనం ॥

4. అస్మిన్ ప్రకృతే ... శాంతి కర్మణి - పంచాక్షరీ మహా
మంత్ర జపం, చండీ పారాయణం, బాలా త్రిపుర సుందరీ
మహామంత్ర జపం వేదోక్త గంధర్వ మంత్ర జపంచ - శ్రీ
మద్భాగవతాంతర్గత రుక్మిణీ కళ్యాణ కథా పారాయణంచ -
మహాన్యాస పూర్వక రుద్రాభిషేక పూర్వక శివ సహస్ర
నామభిః లలితా సహస్ర నామభిశ్చ పూజా ద్వయంచ జన్మ
నక్షత్ర పూర్వక ఆదిత్యాది నవగ్రహ ప్రకాశక మహామంత్ర
జపం క్షీరతర్పణ దశాంశ హోమ సహితంచ ప్రత్యేకం గణ
పతి హోమంచ - గణపతి ప్రతిమా వాహన బ్రహ్మావిష్ణు
రుద్ర ప్రతిమావాహన తత్కలశా వాహన మంటపారాధన
ప్రాణప్రతిష్ఠాపన పూజా తదంగ హోమకర్మచాన్యోన్య సహా
యేన కలశోదక మార్జనంచ అస్మదర్థం భవంతః కుర్వంతు ॥
కరిష్యామహేతి ప్రతివచన మృత్విగ్బ్రాహ్మణానామ్ ॥

పర్యాప్త్యా అనంత రాయాయ సర్వస్తోమోతి రాత్ర ఉత్తమ
మహర్భవతి సర్వస్యాప్త్యై సర్వస్యజిత్యై సర్వమేవ తేనాప్నోతి
సర్వం జయతి॥ ఇతి బ్రాహ్మణా వదేయు రాచార్య సహితాః
పృథక్పృథగా శీర్వచనం కుర్యాత్ ॥ తత్తదనుష్ఠానానికుర్వంతు

తతః పూర్వాదిగ్భాగే ఈశాన్యేవా నూతన వస్త్రద్వయేన మంటపమాసాద్య - తస్యోపరి పంచప్రస్థ పరిమిత తండులా న్నిక్షిప్య - యథోక్త క్రమేణ నవగ్రహేంద్రాదష్ట దిక్పాల కాన్ తత్తన్మంత్రైరావాహ్య, మధ్యే బ్రహ్మవిష్ణు రుద్ర కలశానావాహ్య - తేషు రుద్ర కలశస్య సాంగరుద్ర మంత్ర పఠన పురస్సర మావాహనం కృత్వా - పంచమృత్తిక పంచ పల్లవాది సర్వౌషధీ పరిమళ ద్రవ్యాణికల శేషు నిక్షిప్య ప్రత్యేకం పృథక్ షోడశోపచారై రభ్యర్చ్య రుద్రస్య పురతః గణపతి ప్రతిమా ముమా ప్రతిమాంచ తత్తదుపనిషన్మంత్రై రావాహ్య ప్రత్యేకం షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య ప్రాణ ప్రతిష్ఠాం కృత్వా - పురుషసూక్త శ్రీ సూక్తవిధానేన సమిష్టి పూజాం కృత్వా - గణపతి - శివలలితా సహస్రనామభిః దూర్వా బిల్వ మల్లికాది పుష్పైః రక్షతైశ్చ పూజయిత్వా ఏకవింశతి సంఖ్యాకమోదక కాదిభి ర్వివిధ భక్ష్యైః ఫలవిశేషైశ్చ నివేదయేత్ ॥

ఆచమ్య - ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం శుభతిథౌ శౌనకోక్త వినాయక శాంత్యంగ తత్తద్దేవతా మంటపారాధనం కరిష్యే॥ తదంగ ప్రతిమా శోధనం కరిష్యే ।

శ్లో॥ దధిసర్పి మధుక్షీరై శ్శర్కరై ... తతః ॥

ఆప్యాయ స్వసమేతు తే ... ఆపో జనయ థాచనః ॥

సూ॥ ప్రక్షాళ్య ప్రత్యస్య । గంధపుష్పాక్షతై రలంకృత్య ॥ ఏకత్ర సాంకేతికే నిక్షిప్య।విధి ప్రకారేణ నవగ్రహారాధనం కుర్యాత్

యథా ॥ అకృష్ణేన రజసా ... సముషద్భి రజాయథాః ॥

ఇంద్రంవో విశ్వత స్పరి ... శర్మ సప్రథాః ॥

సూ॥ తతః బ్రహ్మ విష్ణు రుద్రకలశాన్ సశక్తికాన్ తత్తన్మంత్రై రావాహ్య ॥ తేషు రుద్రకలశస్య సాంగ రుద్ర మంత్ర పఠనపుర స్సరమావాహనం కృత్వా ॥

మంత్రం :- బ్రహ్మజజ్ఞానం ... వివః ॥ ప్రణోదేవీ ... త్ర్యవతు.

ఇతి దక్షిణ దిశి స్థిత బ్రహ్మకలశే సరస్వతీ సహితం బ్రహ్మాణ మావా...మి ॥ ఇదం విష్ణుర్విచక్రమే...సురే ॥ సక్తుమివతిత ఉనా ... వాచి ॥ ఇత్యుత్తర దిశిస్థిత విష్ణుకలశే - లక్ష్మీ సహితం శ్రీ మహావిష్ణు మావా ... మి॥ ఓం నమస్తే రుద్ర మన్యవ ... నమోరుద్రాయ విష్ణవే మృత్యుర్మేపాహి ॥ కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే ... హృదే ॥ గౌరీ మిమాయ ... వ్యోమన్ ॥ ఇతి పంక్తిమధ్య స్థితే రుద్ర కలశే గౌరీ సహితం రుద్రమావా ... మి॥

సూ॥ తతః పంచ మృత్తికాః పంచపల్లవాది సర్వౌషధీ పరిమళ ద్రవ్యాణిచ కలశేషు తత్తన్మంత్రైః పృథక్ప్రక్షిప్య ॥

మంత్రం :- ఉద్ధృతాసి... బాహునా ॥ మృత్తికే హనమే పాపం ... పరమాంగతిం ॥ ఇతి పంచ మృత్తికాః ॥ ఓం ॥ అశ్వత్థేవో

నిషదనం ... పూరుషం ॥ ఇతి పంచ పల్లవాని ॥ యాజాతా ఓషధయో స్తృచ ॥ ఇతి సర్వౌషధీన్ ॥ తతః బ్రహ్మణేనమః విష్ణవే నమః - రుద్రాయ నమః ఇతి ప్రత్యేకం షోడశోపచారై రర్చయేత్ ॥

సూ॥ తతః రుద్రస్య పురతః గణపతి ప్రతిమా ముమా ప్రతిమాంచ తత్ స్కందుపనిషన్నం తైః రావాహ్య ప్రత్యేకం షోడశోపచారై రభ్యర్చ్య ॥

గణపత్యుపనిషత్

ఓం భద్రం కర్ణేభిః ... ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ॥ ఓం లం నమస్తే గణపతయే ॥ త్వమేవ ప్రత్యక్షం తత్త్వమసి । త్వమేవ కేవలం కర్తాఽసి । త్వమేవ కేవలం భర్తాసి । త్వమేవ కేవలం హర్తాఽసి । త్వమేవ సర్వంఖల్విదం బ్రహ్మాసి । త్వం సాక్షాదాత్మాసి నిత్యం ఋతం వచ్మి । సత్యం వచ్మి।అవత్వంమాం। అవ వక్తారం । అవ శ్రోతారం । అవదాతారం । అవధాతారం। అవానూచాన మవశిష్యం । అవ పురస్తాత్ అవదక్షిణాత్తాత్ అవ పశ్చాత్తాత్ । అవోత్తరాత్తాత్ । అవచోర్ధ్వాత్తాత్ ।

అథాధరాత్తాత్ । సర్వతో మాం పాహి పాహి సమంతాత్ ।
త్వం వాఙ్మయస్త్వం చిన్మయః । త్వమానందమయ స్త్వం బ్రహ్మ
మయః । త్వం సచ్చిదానందాఽద్వితీయోఽసి । త్వం ప్రత్యక్షం
బ్రహ్మాఽసి । త్వం జ్ఞానమయో విజ్ఞానమయోఽసి । సర్వం జగ
దిదం త్వత్తో జాయతే । సర్వం జగదిదం త్వత్తస్తిష్ఠతి । సర్వం
జగదిదం త్వయి లయమేష్యతి । సర్వం జగదిదం త్వయి ప్రత్యేతి
త్వం భూమిరాపోఽనలోఽనిలో నభః । త్వం చత్వారి వాక్పరి
మితా పదాని । త్వం గుణత్రయాఽతీతః । త్వం దేహత్రయా
తీతః । త్వం కాలత్రయాతీతః । త్వం మూలాధారే స్థితోఽసి
నిత్యం । త్వం శక్తిత్రయాత్మకః । త్వాం యోగినో ధ్యాయంతి
నిత్యం । త్వం బ్రహ్మ । త్వం విష్ణుస్త్వం రుద్ర స్త్వ మింద్ర స్త్వ
మగ్ని స్త్వం వాయు స్త్వం సూర్య స్త్వం చంద్రమా స్త్వం బ్రహ్మ
భూర్భువస్సువరోమ్ ॥

గణాదీన్ పూర్వముచ్చార్య వర్ణాదీన్ తదనంతరం । అనుస్వారః
పరతర అర్ధేందు లసితం తథా ॥ తారేణయుక్తము తదేతస్య ।

తవ మనుస్వరూపం । గకారః పూర్వరూపం । అకారో మధ్యమరూపం । అనుస్వారశ్చాంత్యరూపం । బిందురుత్తరరూపం। నాదస్సంధానం । సంహితా సంధిః॥ సైషాగాణేశీ విద్యా । గణక ఋషిః । నృచృద్గాయత్రీ ఛందః । శ్రీ మహాగణపతిర్దేవతా ఓం గం గణపతయే నమః ॥ ఏకదంతాయ విద్మహే వక్రతుండాయ ధీమహి । తన్నోదంతీ ప్రచోదయాత్

ఏకదంతం చతుర్హస్తం । బిభ్రాణం పాశమంకుశం అభయం వరదం హస్తైర్దధానం మూషక ధ్వజమ్ । రక్తం లంబోదరం శూర్ప సుకర్ణం రక్తవాససం । రక్తగంధాను లిప్తాంగం । రక్త పుష్పై స్సుపూజితం । భక్తానుకంపినం దేవం । జగత్కారణ మచ్యుతం । ఆవిర్భూతంచ సృష్ట్యాదౌ ప్రకృతేఃపురుషాత్పరం ఏవం ధ్యాయతి యో నిత్యం । సయోగీ యోగినాం వరః । నమో వ్రాతపతయే నమోగణపతయే నమః ప్రమథపతయే నమస్తే అస్తు లంబోదరాయైక దంతాయ విఘ్న వినాశినే శివ సుతాయ వరద మూర్తయే నమో నమః ॥

ఏత దథర్వ శిరోయోఽధీతే । స బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే । స సర్వత స్సుఖమేధతే । స సర్వవిఘ్నైర్న బాధ్యతే। స పంచ మహాపాతకోప పాతకా త్ప్రముచ్యతే । సాయమధీయానో ।

దివసకృతం పాపం నాశయతి । ప్రాతరధీయానో రాత్రికృతం

పాపం నాశయతి । సాయం ప్రాతః ప్రయుంజానః పాపోఽ

పాపో భవతి । ధర్మార్థ కామ మోక్షంచ విందతి । ఇద మథర్వ

శీర్ష మశిష్యాయన దేయం । యో యది మోహాద్దాస్యతి । స

పాపీయాన్ భవతి । సహస్రావర్తనాద్యం యంకామమధీతే ।

తంతమనేన సాధయేత్ । అనేన గణపతి మభిషించతి । సవాగ్మీ

భవతి । చతుర్థ్యామనశ్నన్ జపతి । స విద్యావాన్ భవతి ।

ఇత్యథర్వణ వాక్యం । బ్రహ్మాద్యాచరణం విద్యాన్న బిభేతికదాచ

నేతి । యో దూర్వాంకురైర్యజతి । స వైశ్రవణోపమో భవతి ।

యో లాజైర్యజతి । స యశోవాన్ భవతి । స మేధావాన్

భవతి । యో మోదక సహస్రేణ యజతి । స వాంఛిత ఫలమ

వాప్నోతి । యస్సాజ్య సమిద్భిర్యజతి । స సర్వం లభతే స

సర్వం లభతే । అష్టౌ బ్రాహ్మణాన్ సమ్యగ్గ్రాహయిత్వా ।

సూర్యవర్చస్వీ భవతి । సూర్యగ్రహణే మహానద్యాం ప్రతిమా

సన్నిధౌ వా జప్త్వా । స సిద్ధ మంత్రో భవతి మహావిఘ్నాత్ప్ర

ముచ్యతే । మహాదోషాత్ప్రముచ్యతే । స సర్వవిద్భవతి

స సర్వవిద్భవతి । య ఏవం వేద। ఇత్యుపనిషత్ । భద్రం కర్ణేభిః

... ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతి ॥ ఓం గణానాం త్వా... సీద

సాదనం ॥ మూలముచ్చార్య॥ ఇతి శ్రీ మహాగణపతి ప్రతిమా
దేవతా మావాహయామి ... మి ... నీయం ॥

శ్రీ శివాయ గురవే నమః

త్రిపురోప నిషత్

ఓం వాఙ్మే మనసి ప్రతిష్ఠితా । మనో మే వాచి ప్రతిష్ఠిత మావి

రాశీర్మ ఏధి । వేదస్య మ ఆణీస్థః శ్రుతం మే మా ప్రహాసీ రనేనాధీ

తేనాహోరాత్రా న్సందధామ్యృతం వదిష్యామి । సత్యం

వదిష్యామి । తన్మామవతు । తద్వక్తార మవతు । అవతుమాం

అవతు వక్తారమవతు వక్తారం ॥ ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః॥

ఓం తిస్రః పురస్త్రిపథా విశ్వచర్షణిరత్రా కథా అక్షరాసన్ని
విష్టా అధిష్ఠాయైనా మజరా పురాణీ । మహత్తరా మహిమా
దేవతానామ్ ॥ (౧)

నవయోనీ ర్నవచక్రాణి దీధిరే। నవైవ యోగానవయోగినీశ్చ
నవానాం చక్రే అధి నాథాస్యోనా నవముద్రా నవభద్రా
మహీనాం ॥ (౨)

ఏకాసాసీత్ప్రథమాసా నవాసీదాసో నవింశదాసో న్నత్రింశత్ ।
చత్వారింశదథతిస్రస్సమిధా ఉశతీరివ మాతరో మావిశంతు(3

ఊర్ధ్వ జ్వాలజ్వాలనం జ్యోతిరగ్రేతమోవై తిరశ్చీనమజరంత
ద్రజోభూత్ । ఆనందనం మోదనం జ్యోతిరిందో । రేతా ఉవై
మండలా మండయంతి ॥ (౪)

తిస్రశ్చరేఖాః సదనాని భూమే । త్రివిష్టపా త్రిగుణా త్రిప్ర
కారాః । ఏతత్పురం పూరకం పూరకాణా । మత్రప్రథతే
మదనో మదన్యా ॥ (౫)

మదంతికా మావినీ మంగళాచ । సుభగాచసా సుందరీ శుద్ధ

మత్తా లజ్జావతి స్తుష్టిరిష్టాచ పుష్టా । లక్ష్మీ రమా లలితా

లాల పంతీ ॥ (౬)

ఇమాం విజ్ఞాయ సుధయా మదంతి। పరిస్రుతాతర్పయం తీస్స్వ

వీరం । నాకస్య పృష్ఠే మహతో వసంతి।పరంధామ త్రైపురం

చా విశంతి ॥ (౭)

కామో యోనిః కమలా వజ్రపాణి ర్గుహాహసా మాతరిశ్వాఽ

భ్రమింద్రః । పునర్గుహా సకలా మాయయాచ । పురూచ్యేషా

విశ్వమాతాఽఽది విద్యా ॥ (౮)

షష్ఠం సప్తమ మథవహ్ని సారథించాస్యామూల త్రికమావేశ

యంతః । కథ్యం కవిం కల్పకం కామమీశం తుష్టువాంసో

అమృతత్వం భజంతే ॥ (౯)

త్రివిష్టపం త్రిముఖం విశ్వమాతు ర్నవరేఖా స్స్వర మధ్యంత

దీడే।బృహత్తి థిర్దశ పంచాది నిత్యా।సా షోడశీ పురమధ్యంబి

భర్తి ॥ (౧౦)

ద్వామండలా ద్ద్వాస్తనా బింబమేకం ముఖంచాధ స్త్రీణి గుహా

సదనాని। కామినీం కళాం కామ్యరూపాం విదిత్వా । నరోజా

యతే కామ రూపశ్చ కామః ॥ (౧౧)

పరిస్రుతం ఝుషమాద్యం పలంచ । భక్తాని యోని స్సుపరి

ష్కృతాని।నివేదయన్ దేవతాయై మహత్యై। స్వాత్మీకృత్య

సుకృతీ సిద్ధిమేతి ॥ (౧౨)

సృణ్యైవ సితయా విశ్వచర్షణిః। పాశేన ప్రతిబధ్నాత్యభీకాన్।

ఇషుభిః పంచభిర్ధనుషాచ విధ్యత్యాది శక్తిరరుణావిశ్వజన్యా(౧౩

భగశ్శక్తి ర్భగవాన్ కామ ఈశ ఉభా దాతారా విహసౌ

భగానాం । సమప్రధానౌ సమసత్వౌ సమోతయో స్సమశక్తి

రజరా విశ్వయోనిః ॥ (౧౪)

పరిస్రుతా హవిషా పావితేన । ప్రసంకోచే గళితే వైమనస్తః

సర్వ స్సర్వస్యజగతో విధాతా । భర్తా హర్తా విశ్వరూపత్వ

మేతి ॥ (౧౫)

ఇయం మహోపనిష త్రిపురాయా, యామక్షరే పరమే గీర్భి

రీడే ! ఏషా ఋగ్యజుః పరమే తచ్చసామే వాయ మథర్వేయ

మన్యాచ విద్యేయం య ఏవం వేదేత్యుప నిషత్ (౧౬)

వాఙ్మే మనసీతి శాంతిః ॥ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ శ్రీ

గౌరీమిమాయ ... పరమే వ్యోమన్ ॥ మూల ముచ్చార్య ॥

ఇతి శ్రీ ఉమా ప్రతిమా దేవతా మావాహయామి ... మి ॥

ప్రత్యేకం పృథ క్త్వేన లఘు పూజాంకుర్యాత్ ॥తతస్సర్వాసాం

మంటప దేవతానాం సమష్ట్యా ప్రాణప్రతిష్ఠాపనం కుర్యాత్ ॥

అస్య శ్రీ సపరివార వినాయక దేవతా ప్రాణ ప్రతిష్ఠా మహా

మంత్రస్య ... అస్మిన్ బింబే సుఖం చిరంతిష్ఠంతు స్వాహా ॥

ఓం అసునీతే ... మృళయాన స్వస్తి ॥ వాఙ్మ ఆసన్ ...

మామాహిగ్ంసీః ॥ అమృతంవై ప్రాణా...ముపహ్వాయతే ॥

శ్లో॥ స్వామిన్ సర్వ జగన్నాథ ... సన్నిధిం కురు ॥ సపరివార వినాయక దేవ ఆవాహితో భవతు । స్థాపితో భవతు । సన్నిహితో భవతు । సన్నికుంఠితో భవతు । సుస్థిరో భవతు । సుప్రసన్నో భవతు । వరదో భవతు; అభిముఖో భవతు స్థిరాసనం కురత ॥ తతః ప్రాణప్రతిష్ఠాంగ లఘుపూజాం కృత్వా నీరాజనం కుర్యాత్ — పునస్సంకల్ప్య పురుషసూక్త శ్రీసూక్త విధానే నపమష్ట్యా మహాపూజాం కుర్యాత్ ॥ గణపతి - శివ - లలితా సహస్రనామభి ర్యథావకాశం తత్తదష్టోత్తర శతనామభిర్వా - దూర్వా - బిల్వ మల్లికాది పుష్పై రక్షతైశ్చ పూజయిత్వా । ప్రత్యేక మేకవింశతి సంఖ్యాకై ర్మోదకాదిభి ర్వివిధై ర్భక్ష్యైః ఫల విశేషైశ్చ నైవేద్యం కుర్యాత్ ॥ యస్యస్మృత్యేతి పూజా సమర్పణం కృత్వా సమాపయేత్ ॥

అథ-వినాయక శాంత్యంగ హోమ విధిః

ఆచమ్య ... ఏవంగుణ ... శుభతిథౌ ॥ సపరివార వినాయక దేవ ప్రీత్యర్థం । శ్రీమత్యాః గోత్రవత్యాః అముక నక్షత్రే- అముకరాశౌ జాతాయాః (మమ) కుమార్యాః నామధేయవత్యాః అనుకూల వరప్రాప్తి రూపేణ శీఘ్రమేవ వివాహాధికార యోగ్యతా సిద్ధ్యర్థం శౌనకోక్త వినాయక శాంత్యంగ హోమ మౌదుంబర సమిదాజ్య చరు గుగ్గుల దూర్వాంకురైః పంచభి ర్ద్రవ్యైస్సహోద్య కరిష్యే ॥ — తదంగ స్థండిలోల్లేఖనాద్యగ్ని ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే భూర్భువస్సువరోం ॥ చత్వారి

॥

శృంగాః...జాతవేదసే సమః॥ అగ్నిం పరిస్తీర్య ॥ తతః పాత్రప్రయోగాద్యాజ్య సంస్కారాంతేఽగ్నిం పరిషిచ్య। అగ్నయే

స్వాహేతి ముఖాహుతిం హుత్వా ॥ తతః కుమార్యాః మధ్య సీమంతే తన్మూర్ధ్నిస్థానే సర్షప తైలేన ఔదుంబర స్రువేణ తత్పాత్రేణవా వక్ష్యమాణై ర్మంత్రైర్జుహుయాత్ ॥

1. ఓం మితాయ స్వాహా ॥ 2. ఓం సంమ్మితాయ స్వాహా ॥

3. ఓం శాలాయ స్వాహా ॥ 4. ఓం కటం కటాయ స్వాహా ॥

5. కూష్మాండాయ స్వాహా ॥ 6. ఓం రాజపురుషాయ స్వాహా ॥

సూ॥ తతోగ్నా వాజ్యాది పంచభిర్ద్రవ్యైః ప్రధాన దేవతామంత్రై రష్టోత్తర శతసంఖ్యాకై రేకవింశతిభిర్వా యథావకాశం జుహుయాత్ ॥

స్రుచ్యుపస్తీర్య ॥ చరుమధ్యా ద్విరవదాయ । (చరుమధ్యాదంగుష్ఠ పర్వమాత్రం హవిర్మధ్యమా నామికాంగుష్ఠైస్తిరశ్చీనమవదాయ । పూర్వార్ధా ద్వితీయ మనూచీనం పశ్చార్ధాత్తృతీయం మనూచీనం పంచావత్తినః) అభిఘార్య । హవిః ప్రత్యభి ఘారయతి । అత్ర తాంత్రిక మంత్ర సంపుటాద్వైదిక మంత్రేణ గణపతి హోమం కుర్యాత్ ॥ మంత్రవతా మేవాధికారః సంప్రదాయ మర్యాదాహ్యనుల్లంఘనీయా ॥ మూలముచ్చార్య॥ ఓం గణానాంత్వా గణపతిగ్ం...సాదనంస్వాహా॥

మహాగణపయ ఇదం॥ ఇతి యథోక్త సంఖ్యయా జుహుయాత్ ॥ శ్రీ మహాగణపతి స్సుప్రీణాతు ॥ మూలముచ్చార్య ॥ గౌరీ

మిమాయ ... న్యోమన్ స్వాహా ॥ గౌర్యా ఇదం ॥ శ్రీ గౌరీ

దేవతా సుప్రీణాతు । ఇతి యథోక్తం జుహుయాత్. బ్రహ్మ

దేవానాం...రేఫన్ థ్స్వాహా ॥ బ్రహ్మణ ఇదం ॥ ప్రణో దేవీ

సరస్వతీ...వత్ర్యతు స్వాహా । ఇత్యేకాహుతిం జుహుయాత్

ఇదం విష్ణుర్విచక్రమే ... సురే స్వాహా ॥ శ్రీ విష్ణవ ఇదం ॥

సక్తుమివతితఉనా ... వాచిగ్ స్వాహా ॥ లక్ష్మ్యై ఇదం ॥

కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే ... హృదే స్వాహా ॥ రుద్రాయేదం॥

నవగ్రహ మంటప దేవతానామపి ఏకైకాజ్యా హుతీర్జుహుయాత్ ॥ ఇధ్మసన్నహనాన్యద్భి స్సగ్గ్ స్పృశ్యాగ్నౌ ప్రహరతి

అపఉపస్పృశ్య ॥ రుద్రాయ తంతి చరాయేదం ॥ అస్య శౌనకోక్త వినాయక శాంతి కర్మణః హోమ ప్రతిష్ఠాసిద్ధ్యర్థం వృద్ధి కామః జయాది హోమం కరిష్యే ॥ స్రువేణాజ్య మాదాయ॥

ఓం చిత్తంచ స్వాహా ॥ చిత్తాయేదం ॥ ... భూర్భువస్సువ

స్వాహా - ఇతి వ్యాహృత్యంతం హుత్వా ॥ బర్హిస్సమంజనం పరిధి ప్రహరణ మవిజ్ఞాత ప్రాయశ్చిత్త హోమాంతే పూర్ణాహుతిం హుత్వా । ఉత్తర పరిషేచనాది పూర్ణపాత్ర విసర్జనా సభృత బ్రహ్మవిసర్జనాంతే పున రలంకరణాద్యగ్ని ప్రదక్షిణాంతం పరిసమాప్య ॥ యథాశక్తి నవగ్రహ ధాన్యదానాది కుర్యాత్ ॥ మంటప దేవతా ఉద్వాస్య ॥ సర్వ కలశోదక సంత

లనేన, రుద్ర కలశోదకేన కన్యకాయాః శ్శిరసి - హిరణ్యవర్ణా
శ్శుచయః పావకాఇతి చతసృభిః పవమాన స్సువర్జన ఇత్యేతే
నాఽనువాకే నాఘమర్షణ సూక్తేన భద్రం కర్ణేభిరిత్యాదిభి
శ్శాంతి మంత్రైః రబ్లింగైర్మార్జయిత్వా ॥

మార్జనా మంత్రాః :-

హిరణ్య వర్ణాః ... నిధత్త ॥ పవమాన స్సువర్జనః ... జాత
వేదా మూర్జయంత్వా పునాతు ॥ హిరణ్య శృంగం వరుణం
ప్రపద్యే ... సువావ ఇంద్రః ॥ భద్రం కర్ణేభిః ... బృహస్పతి
ర్దధాతు ॥ ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ॥ సహనా వవతు ...
విద్విషావహై ।ఓం శాంతి ... శాంతిః ॥ కన్యకాపవంబ్రూయాత్ ॥

శ్లో॥ యత్తేకేశేషు దౌర్భాగ్యంసీమంతే యచ్చమూర్ధని-లలాటే
కర్ణయో రక్ష్ణోః ఆపస్తద్ఘ్నంతు తే సదా। తతః శేషోదకైస్సర్వై
రభ్యంగ స్నానం కారయిత్వా - నూతన వస్త్రాభ్యాం కజ్జ
లాదిభి శ్శోభన ద్రవ్యై రలం కృత్య-వక్ష్యమాణ ప్రకారేణ
కన్యకా ప్రార్థనం కుర్యాత్ ॥

శ్లో॥ రూపం దేహి జయం దేహి భగం భవతి దేహి మే
వరం దేహి ధనం దేహి సర్వకామాంశ్చ దేహి మే ॥ ఇతి
సంప్రార్థ్య-పుష్పాక్షతాదిభిరంజలినా త్రీణ్యర్ఘ్యాణిదాపయిత్వా
అగ్నిముద్వాస్య - బృహత్సామేతి తిలకం ధారయేత్ -
బృహత్సామ-రక్ష ॥

శ్లో॥ గచ్ఛ గచ్ఛ సురశ్రేష్ఠ స్వస్థానం పరమం తవ బ్రహ్మణో దేవ గచ్ఛత్వం తత్ర గచ్ఛ హుతాశన ॥ యజ్ఞేశ్వరాయ నమః యథాస్థానం ప్రవేశయామి ॥

పుణ్యస్త్రీభి ర్మంగళారాత్రికేన సహ మహదాశీర్వచనం కుర్యాత్ ॥ శతమానం భవతి...ప్రతి తిష్ఠతి ॥

సంతత శ్రీరస్తు సమస్త సన్మంగళానిభవంతు - నిత్యశ్రీరస్తు నిత్య మంగళాని భవంతు । బ్రాహ్మణైర్బంధుభి స్సహ భుంజీయాత్ ॥ ఆచార్య బ్రహ్మ ర్త్విగ్ బ్రాహ్మణానాంచ దక్షిణ తాంబూలాదికం దత్వా తోషయే దిత్యాహ భగవాన శౌనక ఋషిః ॥

వినాయక శాంతికి కావలసిన వస్తువులు

పసుపు
కుంకుమ
పంచ మృత్తికలు
పచ్చ కర్పూరము
గోరోచనం
కుంకుమ పువ్వు
పంచ పల్లవములు
తెల్ల ఆవాల పిండి
ఆవు నెయ్యి
జటామాంసి
శిలాజిత్తు

కొబ్బరికాయలు
ఆవనూనె పావిడిలో హోమమునకు 50 గ్రాములు
మేడి కర్రతో చేసిన స్రువము
(లేక) మేడి ఆకులు
పంచ రంగులతో ముగ్గులు
కుశ (బర్హిస్సు —
దూర్వాగ్రములు (గరిక)
కర్పూరము
సాంబ్రాణి కడ్డీలు
కలశములు-5
ఋత్విగ్వరణాలు

తుంగముస్తలు

ఋత్విక్కులు - 8 మంది

ఫలములు - రెండు మూడు

రకములు 21 చొప్పున

ధోవతుల చాపులు - 2

తుండు గుడ్డలు - 5

రవిక గుడ్డలు - 4

చిల్లర డబ్బులు 25-00

తమలపాకులు వక్కలు

దీపారాధన సామగ్రి బ్రాహ్మణ భోజన వసతి ॥

శ్లో॥ అంతరాయ తిమిరోప శాంతయే
శాంత పావనమచింత్య వైభవం
తం నరం వపుషి - కుంజరం ముఖే
మన్మహే కమపి - తుందిలం మహః

వినాయక శాంతి స్సమాప్తా

రజస్వలాయా ఉపవేశన విధిః

శ్లో॥ అపూపం లవణం ముద్గం గుడమిశ్రం తథా హవిః దద్యా
ద్బ్రాహ్మణ పత్నీభ్యః । తాభ్యో దద్యాచ్చ భోజనం ॥ ప్రథ
మర్తౌతు పుష్పిణ్యాః పతిపుత్ర యుతాస్త్రియః। అక్షతై రాస
నం కుర్యు సస్మిన్ స్తాముపవేశయేత్ । హరిద్రా గంధపుష్పా
దీన్ దద్యాత్తాంబూలకచిస్రజం । ఆశిషో వాచయేయుస్తాం
పతిపుత్రవతీ భవ । దీపైర్నీరాజనం కుర్యాత్ స దీపే
వాసయేద్గృహే । తాస్సర్వాః పూజయేత్పశ్చాత్ । గంధ
పుష్పాక్షతాదిభిః । భక్షణా పూప ముద్గాది ॥ దద్యాత్తా
భ్యస్స్వ శక్తితః ॥

హోమ విధిః

శ్లో॥ తిసృభిశ్చైవ దూర్వాభిః । ఏకైకా మాహుతిం చరేత్ । అభి
మంత్ర్య జుహుయా-త్త్రికమాత్ - అష్టోత్తరంసహస్రంతు శతమ
ష్టోత్తరంతువా తిలమిశ్రైశ్చ గోధూమైః ద్రవ్యేణాజ్యాహుతీ
ర్హునేత్ । జుహుయాత్పాయసే నైవం ఆజ్యేనచ హునేత్రిక
మాత్ । హవిశ్చతుష్టయేనైవ । ప్రత్యేకం సమసంఖ్యయా ।
గాయత్ర్యేణతుహోతవ్యం హవిరత్ర చతుష్టయం । తతస్స్విష్ట
కృతం హుత్వా । రజ్జుప్రహరణం తథా । అయాశ్చేత్యా
దిభిర్హుత్వా సముద్రా దూర్మిసూక్తతః । సంతతా మాజ్య
ధారాంతాం పూర్ణాహుతి మథాచరేత్ ॥

అథ - భువన్వేరీ శాంతి ప్రయోగః

—o—

ఓం

కన్య ప్రథమ రజస్వల యైనపుడు - తిథి వార నక్షత్ర లగ్నాదులన్నియు దుష్ట ఫలము నిచ్చునవై యున్నపుడు ఈ శాంతి చేసికొనిన తదనిష్ట నివారణమగును. మామూలు శాంతులు చాలవు. వివాహమై యున్న యెడల భర్తయు, కాని యెడల తలి దండ్రులే శాంతి కర్తలు.

ప్రాతః కాలే స్నానసంధ్యావందనాది యావదనుష్టానంకృత్వా శుభ్రవస్త్రం ధృత్వా, ఆదౌ దీపారాధనం కుర్యాత్, పత్నీ ముత్తరత ఉపవేశ్య స్వయం దక్షిణత ఆశీనః। అంతరతః పటం కృత్వా। ప్రార్థనం కుర్యాత్ :- హరిః ఓం దేవీం వాచమ జన యంత ... నుప సుష్టుతైతు । అయం ముహూర్త స్సుము హూర్తో అస్తు ... ఫలసిద్ధి రస్తు ॥

శ్లో॥ యశ్శివో నామ రూపాభ్యాం ... జయమంగళం ॥ శుక్లాం బరధరం విష్ణుం...శాంతయే॥ తదేవ లగ్నం ... నారాయణి

శమోస్తుతే ॥ శ్రీ లక్ష్మీనారాయణాభ్యాం నమః ... సర్వే భ్యో మహా జనేభ్యో నమః ॥ ఉభా వాచమ్య ॥ ఏవంగుణ... శుభతిథౌ శ్రీమతః గోత్రస్యనామధేయస్య (మమ) ధర్మ పత్న్యాః అముక నామధేయ వత్యాః అముక నక్షత్రచరణే ప్రథమరజోదర్శనేనదుష్టమాసాది సూచిత సర్వానిష్ట శాంత్య ర్థం స గ్రహమఖాం రజోదర్శన శాంతిం కరిష్యమాణ స్తదం గత్వేన తదాదౌ శుద్ధ్యర్థంవృద్ధ్యర్థం ... పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే ॥ ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరి ... శ్రీ మహాగణాధిపతి పూజాం కరిష్యే గణాధి పతి పూజాం పుణ్యాహ వాచనం కృత్వా - పునస్సంకల్ప్య ముఖావ లోకనం కుర్యాత్ ॥

ఆచమ్య ఏవం ... శుభతిథౌ శ్రీమతః అముక గోత్రస్యనామ ధేయస్య (మమ) ధర్మపత్న్యాః అముక నక్షత్ర చరణేయుక్త గండే ప్రథమ రజో దర్శనేన యోదోష స్సమజని తద్దోషపరి హార ద్వారా ఆవయో స్సకలగండ దుర్దోష పరిహారార్థం శౌన కోక్త భువనేశ్వరీ శాంత్యంగ (మమ) ధర్మపత్నీ ముఖావలోక నాఖ్యం కర్మ కరిష్యే ॥

పూ॥ తతః తామ్రఖండ సంయుక్త తిల తైల పూరిత కాంస్యపాత్రే రూపగ్ం రూపమితి ధర్మపత్నీ ముఖావ లోకనం కుర్యాత్ ॥

మంత్రం :- రూపగ్ం రూపం ... ... శతాదశ ॥

శ్లో॥ కళ్యాణ జనకం పుణ్యం ... ... కుర్యాదాజ్యావ లోకనమ్॥ [illegible]స్య ధర్మపత్నీ ముఖావలోకన ముహూర్త స్సుము హూర్తోఅస్తు. సుముహూర్తకాలే సూర్యా ... సిద్ధిరస్తు ॥ [illegible] ఉపాస్య - [illegible] శివాలయే దివ్యసన్ని ధావస్త్రతిపా [illegible]పారాధనం కుర్యాత్ ॥

శ్లో॥ తంఘలాధక మిశ్రంస్యాత్ ...మిత్యభి ధీయతే ॥ తతః నాందీ శ్రాద్ధం మాతృకా పూజనంచ కృత్వా। ఆచార్య మృత్విజశ్చ వృణుయాత్ ॥

ఆచమ్య - ఏవంగుణ - శుభతిథౌ శ్రీమతః గోత్రస్య నామ ధేయస్య (మమ) ధర్మపత్న్యాః అముక నక్షత్ర చరణేయుక్త గండే ప్రథమ రజోదర్శనేన దుష్టమాసాది సూచిత సర్వానిష్ట శాంత్యర్థం ఆవయోః స్సకల గండదోష పరిహారార్థంచ స గ్రహ మఖాం రజోదర్శన శాంతిం కరిష్యే ॥ తదంగత్వేన ఆచార్య బ్రహ్మఋత్విగ్వరణం కరిష్యే ॥ మయా సంకల్పితే శౌనకోక్త రజోదర్శన శాంతి కర్మణి ఆచార్యం త్వామహం వృణే। వృతోఽస్మికరిష్యామి॥ మయా...శాంతికర్మణి బ్రహ్మాణంత్వామహం వృణే ... వృతోస్మి కరిష్యామి ॥

మయా... శాంతి కర్మణి అధిదేవతా ప్రత్యధి దేవతాసహిత అముక నక్షత్ర జప మస్మదర్థం భవంతః కుర్వంతు॥కరిష్యామః ఇతి ప్రతివచన మృత్విజాం ॥

మయా ... శాంతి కర్మణి భువనేశ్వరీ ప్రీతయే గాయత్రీ మంత్రజప మస్మదర్థం భవంతః కుర్వంతు - కరిష్యామః ॥
మయా ... శాంతి కర్మణి సకల దేవతా స్వరూప సపరివార

శ్రీ మృత్యుంజయ సదాశివ ప్రీత్యర్థ మేకాదశవార రుద్రాభిషేకం అస్మదర్థం భవంతః కుర్వంతు - కరిష్యామః ॥

ఆచమ్య - ఏవంగుణ ... శుభతిథౌ శ్రీమతః గోత్రస్య నామ ధేయస్య ధర్మపత్న్యాః అముక నక్షత్ర చరణే ప్రథమ రజో దర్శనేన దుష్టమాసాది సూచిత సర్వానిష్ట పరిహార ద్వారా ఆవయోః స్సకలగండ దుర్దోష పరిహారార్థం శౌనకోక్త భువనే

శ్వరీ శాంత్యంగ కుంభత్రయా వాహనం కరిష్యే॥ ఆదౌ నవ గ్రహారాధనంచ కరిష్యే ॥

కుంభత్రయ సంస్థాపనమ్

తతః ఆచార్య ఐశాన మధ్యే దక్షిణోత్తరయోశ్చ మహీ ద్యౌరితి మంత్రేణ భూమిం స్పృష్ట్వాఽభి మంత్రయేత్ ॥

మహీద్యౌః పృథివీచన ఇమం యజ్ఞం మిమిక్షతాం పిపృతాం నో భరీమభిః ॥ తతః ఓషధయ స్సమితి వ్రీహిభిః ద్రోణ ప్రమాణ రాశిత్రయం కల్పయిత్వా ॥

మంత్రం :- ఓషధయ స్సంవదంతే సోమేనసహ రాజ్ఞా యస్మై కరోతి బ్రాహ్మణ స్తగ్ం రాజన్ పారయామసి ॥

తస్మిన్ రాశిత్రయేఽపి మధ్యమే - దక్షిణోత్తరయోశ్చ ఆకలశేష్వితి కుంభత్రయం మంత్రావృత్యా సంస్థాప్య ॥

ఆకలశేషు ధావతి...ర్యజ్ఞేషు వర్ధతే ॥ ఇతిమధ్యే భువనేశ్వరీ కలశం సంస్థాప్య ॥ ఆకలశేషు ...వర్ధతే ... తతః దక్షిణతః ఇంద్రాణీ కలశం సంస్థాప్య ॥ ఆకలశేషు...వర్ధతే తతః ఉత్తరతో ఇంద్ర కలశం సంస్థాప్య ॥

తతః ఇమంమే గంగే యమునా ఇతి కుంభత్రయం జలేనాపూర్య

మంత్రం :- ఇతుంతు గంగే యమునే సరస్వతి ... సనస్నువస్సగ్ం

శిశాధి॥ గంధద్వారామితి గంధం- గంధద్వారాంధురా ధర్షాం

... యే శ్రియమ్ ॥

సూ॥ యా ఓషధయ ఇతి సర్వౌషధీః ॥

మంత్రం :- యా ఓషధయ స్సోమ రాజ్ఞీః...న సరిష్యాతి పూరుషః॥

సూ॥ ఓషధయ స్సంవదంత ఇతి యవాంచ్చ త్రిషు భాండేషు నిక్షిప్య

మంత్రం :- ఓషధయ స్సంవదం తే...రాజన్ పారయామసిఇతి.

ఔదుంబర-కుశ-దూర్వా-రక్తోత్పలచంపక- బిల్వ-విష్ణుక్రాంత తులసీ - బర్హిష - శ్శంఖ - పుష్ప - శతావర్య - శ్వగంధి- నిర్గుండీ-రక్తపీత సర్షపాఽపామార్గ-పలాశ - పనస- బంధూక ప్రియంగు - గోధూమ - వ్రీహ్య - శ్వత్థ - దధి - దుగ్ధ- ఘృత - పద్మపత్ర - నీలోత్పల - సితరక్తపీత కురంటక - గుంజావచా - భద్ర ముక్త కాఖ్యాని ద్వాత్రింశ దౌషధాని యథా సంభవంవా నిక్షిపేత్ ॥

సూ॥ తతః త్రిషు కలశేషు కాండాత్కాండా దితి దూర్వాం నిక్షిపేత్ ॥

మంత్రం :- కాండాత్కాండాత్ ... హవిషా వయమ్ ॥

సూ॥ అశ్వత్థేవ ఇతి పంచపల్లవాని నిక్షిపేత్ ॥

మంత్రం :- అశ్వత్థే వో నిషదనం... ఓషధీర్ హాస్త ఆదధే ॥

సూ॥ స్యోనా పృథివీతి సప్త మృదః ప్రక్షిపేత్ ॥

మంత్రం :- స్యోనా పృథివి ... ... శర్మ సప్రథాః ॥

సూ॥ యాః ఫలినీరితి ఫలం నిక్షిపేత్ ॥

మంత్రం :- యాః ఫలినీర్యా ... త్వాగం హసః ॥

సూ॥ సహిరత్నానీతి పంచరత్నాని ప్రక్షిప్య.

మంత్రం :- సహిరత్నాని దాశుషే సువాతి సవితాభగః తం భాగం

చిత్రమీమహే ॥

సూ॥ హిరణ్యరూపతి హిరణ్యం నిక్షిప్య ॥

మంత్రం :- హిరణ్యరూప స్సహిరణ్యసన్దృగపాన్న పాత్సేదు హిరణ్య

వర్ణః హిరణ్యయాత్పరియోనే ర్నిషద్యా హిరణ్యదాద దత్య

న్నమస్మై ॥

సూ॥ యువాసువాసా ఇతి వస్త్రేణావేష్ట్య ॥

మంత్రం :- యువా సు వాసాః పరివీత ఆగాత్స ఉశ్రేయాం భవతి

జాయమానః తం ధీరాసః కవయ ఉన్నయంతి స్వాధియో

మనసా దేవయంతః ॥

సూ॥ పూర్ణా దర్వీతి కుంభత్రయం వస్త్రాచ్ఛాదనాద్యలంకరణం కుర్యాత్ ।

మంత్రం :- పూర్ణాదర్వీ పరాపత సుపూర్ణా పునరాపత వస్నేవ వి క్రీణావహా ఇషమూర్జగ్ం శతక్రతో ॥

సూ॥ తత్ర మధ్యమ కుంభే గాయత్ర్యా భువనేశ్వరీ మావాహ్య ॥

మంత్రం :- ఓం భూర్భువస్సువః ... ప్రచోదయాత్ ॥ ఇతి భువనే శ్వరీ మావాహ యామి ... స్థాపనాంనంతర ... నీయమ్ ॥

సూ॥ దక్షిణ కుంభే ఇంద్రాణీ మితీంద్రాణీ మావాహ్య ॥

మంత్రం :- ఇంద్రాణీ మాసు ..నార తే పతిః ॥ ఇంద్రాణీమావాహ యామి స్థాపయామి ... నీయం ॥

సూ॥ ఉత్తర కుంభే ఇంద్ర త్వేతి మంత్రేణ ఇంద్రమావాహ్య-ఇంద్ర త్వేతి మంత్రస్య - విశ్వామిత్ర ఋషిః । ఇంద్రో దేవతా । గాయత్రీ ఛందః । రజోదర్శన శాంతి కర్మణి ఉత్తరకుంభో పర్యావాహనే వినియోగః —

మంత్రం :- ఇంద్రత్వా వృషభం వయం సుతే సోమే హవామహే ... వత్తయా మసి సుబ్రహ్మాణం వీర వంతం బృహంతం। ఉరుం గభీరం పృథు బుధ్న మింద్ర శృతర్షి ముగ్ర

మభిమాతిషాహం।అస్మభ్యం చిత్రం వృషణగ్ం రయిందాః ॥

ఇతీంద్ర మావాహ్య తత్తన్మంత్రైః షోడశోపచారైః పూజ యేత్ ॥

అచమ్య పూర్వోక్తైవంగుణ...శుభతిథౌ శ్రీమతః గోత్రస్య నామధేయస్య (మమ) ధర్మపత్న్యాః అముక నక్షత్ర చరణే యుక్తగండే ప్రథమ రజోదర్శనేన దుష్టమాసాది సూచిత సర్వానిష్ట శాంత్యర్థం మయాచరిత స్వగృహ మధ్యం భువనే శ్వరీ శాంతి మంటపే ఆవాహిత నవగ్రహాది పరివార దేవతా సహిత శ్రీ భువనేశ్వరీ దేవతా ప్రీత్యర్థం పురుషసూక్త శ్రీ సూక్త విధానేన యావచ్ఛక్తి ధ్యానావాహనాది షోడశోప చార పూజాం కరిష్యే ॥ తదంగ కలశారాధనం కరిష్యే॥ కల శస్యముఖే విష్ణుః ... సన్నిధిం కురు । అయాంతు రజోదర్శన శాంత్యంగ భువనేశ్వరీ పూజార్థం(మమ) దురితక్షయకారకాః కలశోదకేన పూజా ద్రవ్యాణి సంప్రోక్ష్య దేవం ఆత్మానంచ యాగోపకరణ ద్రవ్యాణి పూజా ద్రవ్యాణిచ సంప్రోక్ష్య ॥ తదంగ మూర్త్యావాహనం కరిష్యే ॥

మంత్రం :- ఓం భూర్భువస్సువః ... చోదయాత్ ॥ అస్మిన్ మధ్య కుంభే అధిదేవతా ప్రత్యధి దేవతా సహిత స్వగృహ పరివార దేవతాయుతాం భువనేశ్వరీ మావాహయామి ॥

శ్లో॥ దేవేసి భక్త సులభే సర్వాశ్రీ సమన్వితే యావత్వాం పూజ యిష్యామి తావత్వం సుస్థిరాభవ ॥ ఇత్యావాహ్య ॥ తతః॥ ప్రాణప్రతిష్ఠాం కరిష్యే ॥

అస్య శ్రీ సపరివార భువనేశ్వరీ దేవతా ప్రాణప్రతిష్ఠా మహా మంత్రస్య... యథాస్థాన ముపన్యాయతే ॥

శ్లో॥ దేవేసి భక్త సులభే ... సుస్థిరాభవ ॥

సపరివార భువనేశ్వరీ దేవతా ఆవాహితా భవతు । స్థాపితా భవతు । సన్నిహితా భవతు । సన్నిరుంధితా భవతు। సుస్థిరా భవతు । సుప్రసన్నా భవతు । అభిముఖీ భవతు । స్థిరాసనం కురుత। ప్రాణప్రతిష్ఠాంగ యావచ్ఛక్తి లఘుపూజాం కృత్వా॥ నీరాజనం దద్యాత్ ॥ పునస్సంకల్ప-పురుషసూక్త శ్రీసూక్త ఋక్సంపుటిత విధానేన మహాపూజాం కృత్వా సమర్పయేత్ ।

సమర్పణం

శ్లో॥ యస్యాస్మృత్యాచ నామోక్త్యా తపః పూజా క్రియాదిషు న్యూనం సంపూర్ణతాంయాతి సద్యోవందే మహేశ్వరీం । మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం మహేశ్వరి-యత్పూజితం మయాదేవి పరిపూర్ణం తదస్తుతే॥ అనయా ధ్యానావాహనాది పురుషసూక్త శ్రీసూక్త విధాన భువనేశ్వరీ శాంత్యంగ మహా పూజయాచ భగవతీ సర్వాత్మికా సపరివార శ్రీ భువనేశ్వరీ దేవతా సుప్రీతా సుప్రసన్నా వరదా భవతు॥ ఏతత్సర్వం సపరివార శ్రీ భువనేశ్వరీ దేవతా దివ్య శ్రీ చరణారవిందార్పణ మస్తు ॥

సూ॥ తతః ఏకో ఋత్విక్ మధ్యమ కుంభం స్పృష్ట్వా గాయత్రీం సహస్ర మష్టోత్తర శతంవా యథాశక్తి జపేత్ ॥

మంత్రజపమ్

ఓం భూర్భువస్సువః తత్సవితుః ... చోదయాత్ ॥

సూ॥ అథ హిరణ్యవర్ణామితి పంచదశ ఋక్పారాయణం కుర్యాత్ ॥
అస్య శ్రీ శ్రీసూక్త మహా మంత్రస్య । కర్దమానంద చిక్లీత
ఇందిరా సుత ఋషయః శ్రీర్దేవతా । ఆద్యాస్తిస్రోనుష్టుభః
ఏకా ప్రసార పంక్తి ర్ద్వేత్రిష్టుభోంత్యా ప్రస్తార పంక్తిః ।
రజోదర్శన శాంత్యంగ భువనేశ్వరీ ప్రీత్యర్థే జపే వినియోగః ।

శ్రీ సూక్తపారాయణమ్

౧. ఓం హిరణ్య వర్ణాం హరిణీం । సువర్ణ రజతస్రజాం చంద్రాం
హిరణ్మయీం లక్ష్మీం జాతవేదో మఆవహ.

౨. తాం మఆవహ జాతవేదో లక్ష్మీ మనప గామినీం యస్యాం
హిరణ్యం విందేయం గామశ్వం పురుషా నహమ్ ॥

3. అశ్వ పూర్వాం రథమధ్యాం హస్తినాద ప్రబోధినీం శ్రియం
దేవీ ముపహ్వయే శ్రీర్మాదేవీ జుషతాం ॥

౪. కాంసోస్మితాం హిరణ్య ప్రాకారా మార్ద్రాం జ్వలంతీం తృప్తాం
తర్పయంతీం పద్మేస్థితాం పద్మవర్ణాం తామిహోపహ్వయే
శ్రియం ॥

౫. చంద్రాం ప్రభాసాం యశసా జ్వలంతీం శ్రియం లోకే దేవ

జుష్టా ముదారాం। తాం పద్మినీమీం. శరణమహం ప్రపద్యేఽ

లక్ష్మీ ర్మేనశ్యతాం త్వాంవృణే ॥

౬. ఆదిత్య వర్ణే తపసోధి జాతో వనస్పతి స్తవవృక్షోథ బిల్వః

తస్య ఫలాని తపసాను దంతు ॥

౭. మాయాంత రాయాశ్చ బాహ్య అలక్ష్మీః ఉపైతుమాం దేవ

సఖః । కీర్తిశ్చ మణినాసహ. ప్రాదుర్భూతోస్మి రాష్ట్రేస్మిన్

కీర్తిమృద్ధిం దదాతుమే ॥

౮. క్షుత్పిపాసా మలాం జ్యేష్ఠా మలక్ష్మీ ర్నాశయామ్యహం

అభూతి మసమృద్ధించ సర్వాన్నిర్ణుదమే గృహాత్ ॥

౯. గంధద్వారాందురా ధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీం ఈశ్వరీగ్ం

సర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయే శ్రియం ॥

౧౦. శ్రీర్మేభజతు అలక్ష్మీర్మేనశ్యతు ॥ మనసః కామమాకూతిం

వాచస్సత్య మశీమహి। పశూనాగ్ం రూపమన్నస్య మయి శ్రీ

శ్రయతాం యశః ॥

౧౧. కర్దమేన ప్రజాభూతా మయిసంభవ కర్దమా । శ్రియంవాస

యమేకులే - మాతరం పద్మమాలినీం ॥

౧౨. ఆపస్రజంతు స్నిగ్ధాని చిక్లీత వసమేగృహే। నిచదేవీంమాతరం

శ్రియం వాసయమే కులే ॥

౧౩. ఆర్ద్రాం పుష్కరిణీం పుష్టిం-పింగళాం పద్మమాలినీం। చంద్రాం

హిరణ్మయీం లక్ష్మీం జాతవేదో మఆవహా ॥

౧౪. ఆర్ద్రాంయః కరిణీం యష్టిం సువర్ణాం హేమమాలినీం। సూర్యాం

హిరణ్మయీం లక్ష్మీం జాతవేదో మఆవహా ॥

౧౫. తాం మఆవహ జాతవేదో లక్ష్మీ మనపగామినీం। యస్యాం

హిరణ్యం ప్రభూతం గావోదాస్యోశ్వాన్ విందేయం పురుషా

సహం ॥

సూ॥ తతోన్యో ఋత్విక్ - దక్షిణ కుంభే కద్రుద్రాయేతి నవానాం మంత్రాణాం జపం కుర్యాత్ ॥

కద్రుద్రాయే త్యస్య మంత్ర నవకస్య అఘోరః కణ్వోఋషిః రుద్రో దేవతా । గాయత్రీ ఛందః శౌనకోక్త రజోదర్శన భువనేశ్వరీ శాంత్యంగ దక్షిణ కుంభే జపే వినియోగః ॥

౧. కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే మీఢుష్టమాయ తవ్యసే వోచేమశంత

మగ్ం హృదే । సర్వోహ్యేష రుద్రస్తస్మై రుద్రాయ నమో

అస్తు ॥

౨. యస్యవైకం త్యగ్ని హోత్ర హవణీ భవతి ప్రత్యేవాస్య

హుతయ స్తిష్ఠం త్యథో ప్రతిష్ఠిత్యై ॥

3. అదితిర్ద్వే గంధర్వా మనుష్యాః పితరోఽసు రాస్తేషాగ్ం

సర్వభూతానాం మాతామేదినీ మహతామహీ సావిత్రీ

గాయత్రీ జగత్యుర్వీ పృథ్వీ బహులావిశ్వాభూతా కతమా

కాయాసా సత్యేత్యమృతేతి వశిష్ఠః ॥

౪. ఆపోవా ఇదగ్ం...సువరాప ఓం ౫. ఆపః పునంతుపృథివీం

... ప్రతిగ్రహగ్ స్వాహా ॥ ౬. అగ్నిశ్చ మామన్యుశ్చ...

౨ తే్యైజ్యోతిషి జుహోమి స్వాహా॥ ౭. సూర్యశ్చ మామన్యశ్చ ... సూర్యేజ్యోతిషి జుహోమి స్వాహా ॥ ౮, ఓమిత్యేకాక్ష రం బ్రహ్మ ... సాయుజ్యం వినియోగం ॥ ౯. ఆయాతువరదా దేవీ ... సంధ్యావిద్యే సరస్వతి ॥

సూ॥ తతః ఇమాంగ్ రుద్రాయేత్యేకాదశానా మృచాం ప్రత్యేకం త్రివారం జపం కుర్యాత్ ॥ ఇమాగ్ం రుద్రాయేతి మంత్రై) కాదశకస్య కుత్సో ఋషిః। రుద్రో దేవతా ॥ జగత్యంతే త్రిష్టుభా ఛందసీ। రజోదర్శన శాంత్యంగ జపే వినియోగః ॥

మంత్రం :- ౧. ఇమాగ్ం రుద్రాయ తవసే కపర్దినే ... గ్రామే అస్మిన్ న్ననాతురం మృడానో రుద్రో ... ప్రణీతౌ ॥ ౨. మానోమహాంత...రుద్రరీరిషః ॥ 3. మానస్తోకే . విధీమతే। ౪. ఆరాత్తే గోఘ్న ..., స్తుహి ॥ ౫. శృతంగర్తస ... సేనాః ౬. పరిణో రుద్రస్య ... తనయాయ మృడయ । ౭. మీఢుష్టమ శివతమ...బిభ్రదాగహి ॥ ౮. వికిరిదవిలోహిత...నివ పంతుతాః ౯. సహస్రాణి సహస్రధా ... ముఖాకృధి ॥ ౧౦.

సహస్రాణి సహస్రశో యే రుద్రా ... ధన్వాని తన్మసి॥ ౧౧.

అస్మిన్ మహత్యర్ణ వేంతరిక్షే ... సృకావంతో నిషంగిణః ॥

సూ॥ తతః ఆ తేపితరితి పంచదశానా మృచాంచ ఏకైక వారం జపం కుర్యాత్ ॥ ఆ తే పితరితి మంత్ర పంచదశకస్య గృత్స్న మదో ఋషిః। రుద్రో దేవతా। త్రిష్టుప్ ఛందః రజోదర్శనశాంత్యంగ పారాయణ జపే వినియోగః ॥

మంత్రం :- ఆ తేపితర్మరుతాగ్ం సుమ్న మేతు॥ ౨. మానస్సూర్యస్య సందృశోయుయోధాః ॥ ౩. అభినో వీరో అర్వతిక్షమేత ॥ ౪. ప్రజాయైమహి రుద్రప్రజాభిః॥ ౫. ఏవాబభ్రో వృషభ చేకితానః ౬. యథా దేవవ హృణీషేన హగ్ంసి॥ ౭. హావనశ్రూరో రుద్రేహాబోధి ॥ ౮. బృహద్వదేమ విదథే సువీరాః ॥ ౯ పరి ణోరుద్రస్య ... తనయాయ మృడయ॥ ౧౦ స్తుహిశ్రుతం గర్త సదం ... నివపంతు సేనా. ॥ ౧౧. మీఢుష్టమ శివతమ ... ... బిభ్రదాగహి ॥ ౧౨. అర్హన్బిభర్షి సాయకాని ధన్వ... రుద్రత్వద స్తి ॥ ౧౩. మానస్తోకే తనయే...నమసా విధేమ తే॥

౧౪. అర్హాన్ బిభర్షి సాయకాని ధన్వ ... రుద్ర త్వదస్తి॥ ౧౫.

త్వమగ్నే రుద్రో ... మవసే కృణుధ్వమ్ ॥

సూ॥ తతః ఇమారుద్రాయేతి చతస్ృసూన్ పఠేత్ ॥ఇమా రుద్రా యేతి మంత్రే చతుష్టయస్య । గృత్నమదో ఋషిః । రుద్రో దేవతా త్రిష్టుప్ ఛందః ।.రజోదర్శన శాంత్యంగ పారాయణే వినియోగః ॥

౧. ఇమారుద్రాయ స్థిరధన్వనేగిరః । క్షిప్రేషవేదావాయస్వ

ధామ్నే ॥ ౨. అషాఢాయ సహమానాయ మీఢుషే తిగ్మా

యుధాయ భరతా శృణోతన ॥ 3. త్వాదత్తేభీ రుద్రశంత

మేభిః । శతగ్ంహిమా అశీయ భేషజేభిః॥ ౪. వ్యస్మద్వేషో

వితరం వ్యగ్ంహః వలమీా వాగ్ం శ్చాయ స్వావిషూచీః ॥

సూ॥ తత త్ర్యంబక మితి మంత్రం వాచయేత్ త్ర్యంబక మిత్యస్య మంత్రస్య వశిష్ఠ ఋషిః । రుద్రో దేవతా । అనుష్టుప్ ఛందః । భువనేశ్వరీ శాంత్యంగ పారాయణే వినియోగః ॥

మంత్రం :- త్ర్యంబకం యజామహే ... య మామృతాత్ ॥

సూ॥ తతో త్తర కుంభే అస్యై ఋత్విజో రుద్రైరేకాదశినీం జపేత్ - అస్య రుద్రస్య ప్రశ్నస్య । అఘోర ఋషిః సంకర్షణమూర్తి

స్వాహాహో యో సావాదిత్యః పరమపురుష స్సఏషరుద్రో దేవతా జగతీ ఛందః। భువనేశ్వరీ శాంత్యంగ పారాయణే వినియోగః

మంత్రం:- ఓం నమో భగవతే రుద్రాయ. ఓం నమస్తే రుద్రమన్యవ ఉతోత ఇషవే నమః...నమోరుద్రాయ విష్ణవే మృత్యుర్మే పాహి ॥ తముష్టుహి యస్స్విషు ... యం శివాభిమర్శనః ॥ అగ్నా విష్ణూ సజోషసేమా వర్ధంతు వాంగిరః ... శ్రోభాయై పితరోను మదంతు — తచ్ఛంయోరావృణీమహే - శంచ తుష్పదే ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతి. ॥ సహస్రశీర్షాపురుషః ... సర్వం మనిషాణ. ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః —

సూ॥ శన్నో మిత్ర ఇతి శాంతి మంత్రం త్రివారం జపేత్ ॥ శన్నో మిత్ర ఇత్యస్య మంత్రస్య వశిష్ఠ ఋషిః। విశ్వేదేవా దేవతాః త్రిష్టుప్ ఛందః। భువనేశ్వరీ శాంత్యంగ పారాయణే వినియోగః ॥

మంత్రం :- శన్నోమిత్ర శ్శంవరుణః ... అవతు వక్తారం ॥ ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ॥

ఈశాన్య దిగ్భాగే - పృథఙ్మంటప మాసాద్య। తస్మిన్నవ గ్రహ దిక్పాలకా ద్యావాహానం కృత్వా। మంటపస్య ఈశాన్య

దిగ్భాగే వరుణ కలశ మావాహ్య - సర్వాసాం మంటప దేవ
తానాం సమష్ట్యా మహా పూజాం కృత్వా - సమర్పయేత్ ॥
ఆచమ్య - పూర్వోక్తైవంగుణ... శుభతిథౌ శ్రీమతః గోత్రస్య
నామధేయస్య (మమ) ధర్మపత్న్యాః నక్షత్రేఽముకచరణే
ప్రథమ రజోదర్శనేన దుష్టమాసాది సూచిత సర్వారిష్ట పరి
హార ద్వారా ఆవయో స్సకలగండ దుర్దోష పరిహారార్థంచ
భువనేశ్వరీ శాంత్యం గత్వేన స వారుణ కలశ అముక నక్షత్ర
పూర్వకాదిత్యాది నవగ్రహ మంటపా రాధనం కరిష్యే॥ ఇతి
సంకల్ప్య నవగ్రహారాధనమంటప దేవతా సహితం కృత్వా-
ఆవాహనాంత లఘుపూజాంచ కుర్యాత్ ॥

— భువనేశ్వరీ శాంతి హోమ ప్రయోగః —

శ్లో॥ ప్రాచీః పూర్వముదక్సంస్థం ... పరి స్తరాణాం యత్రాగ్ని
స్థాప్యతే ...॥ భూర్భువస్సువరోం ॥ అగ్నిమిధ్వా ॥ చత్వారి
శృంగాః ॥ ... జాతవేదసే నమః ॥ షట్పాత్ర ప్రయోగం
కృత్వా ॥

సూ॥ చక్షుష్యంతే గాయత్ర్యా భువనేశ్వరీం దూర్వా తిలమిశ్ర
గోధూమ పాయసాజ్యానా మష్టోత్తరశత అష్టావింశత్యన్యతరా
హుతిభి రింద్రాణీ మింద్రంచ ప్రత్యేక ముక్త ద్రవ్యై రష్టా
వింశత్యన్యత రాహుతిభి స్సమిదాజ్య చరు వ్రీహిభి ర్నవ
గ్రహాదీన్ ఇతరా నేకై కేనా హుత్యా, యజమానే త్యాగే-
కృతే ఉక్త సంఖ్యయా హోమం కుర్యాత్ ॥ తత్ర త్రిసృభి
ర్స్థూర్వాగ్ని దగ్ధి మధ్యాజ్యాగ్నౌ రేకా హుతిః ఏవం సమిధోఽ
[illegible] ॥ తత ప్రయుక్తా ప్రీర్య । చరుమధ్యా ద్వీరవదాయ
(చరుమధ్యా [illegible] మాత్రం హవిర్మధ్యమానామికాం

గృహ్ణేస్త్రిరక్ష్ణన మవదాయ - పూర్వార్ధా ద్వితీయ మనూచీనం
పశ్చార్ధా త్తృతీయ మనూచీనం పంచావత్తినః) అభిఘార్య -
హవిః ప్రత్యభి ఘారయతి ఓం అగ్నయే స్వాహా ॥ అగ్నయ
ఇదం నమమ ॥ పునస్సుచ్యుపస్తీర్య .. ప్రత్యభి ఘారయతి
ఓం భూర్భువస్సువః ... చోదయాత్స్వాహా॥గాయత్ర్యా ఇదం॥
ఇతి దూర్వా తిలమిశ్ర పాయసాజ్య ద్రవ్యై రష్టోత్తర శతసం
ఖ్యయా జుహుయాత్ ॥ మం ॥ ఇంద్రాణీ మాసు నారిషు...
పతి స్వాహా ॥ ఇంద్రాణ్యా ఇదం ॥ ఇత్యష్టా వింశత్యాహుతీః

మంత్రం :- ఇంద్రత్వా వర్తయామసి...రయిందాస్వాహా ॥ ఇంద్రా
యేదం ॥ ఇత్యష్టావింశత్యా హుతీః ॥

సూ॥ తతః నవగ్రహాణాముపగ్రహైస్సహ సమిదాజ్య చరుద్రీహిభి
రేకై కేన జుహుయాత్ —

అకృష్ణేన ... కేతు గణా యేదం-రేషస్ త్స్వాహా॥ బ్రహ్మణ
ఇదం॥ఇంద్రంవో...స్వధా స్వాహా ॥ తతః ఉపగ్రహాణాం
హవనం కుర్యాత్ ॥ ఇతి హుత్వా ఇధ్మసన్నహనాన్యద్భిః...
జయాది హోమం కరిష్యే । చిత్తంచ స్వాహా॥యదస్యకర్మణో
త్యరీరి ... సుహుతం కరోతుస్వాహా॥అగ్నయే స్విష్టకృత ఇదం
మధ్యమ పరిధిం ప్రహరతి। హస్తాభ్యా మితరౌ యుగపత్ప్రహ

రన్ । ఉత్తరార్థస్యాగ్ర మంగారేష్వాపోహతి । పరిధీ నభి మంత్ర్య! ఆఘార సమిధౌ ప్రహృత్య । తనుభ్యః ఇదంనమమ ॥

సూ॥ విశ్వాన్ దేవానుద్దిశ్య సగ్స్రావేణాఽభి జుహోతి ॥

మంత్రం :- విశ్వేభ్యో దేవేభ్యో వసుభ్యో రుద్రేభ్య ఆదిత్యేభ్యస్సగ్ స్రావ భాగేభ్య ఇదం నమమ ॥ అస్మిన్ ప్రకృతే భువనేశ్వరీ శాంతి హోమ కర్మణి అవిజ్ఞాత ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే ॥ —

అనాజ్ఞాతం ... యజమాన స్యశా మాస్స్వాహా ॥ అగ్నయే వసునీథా యేదం నమమ ॥ సువస్స్వాహా ॥ సూర్యాయేదం నమమ । అతమితో ః ప్రాణానాయమ్య ఓం భూః ... భూర్భు వస్సువరోం । ఏతా వత్పర్యంతం నానా ప్రకారేణ సంభావిత సకల పాప నివృత్త్యర్థం సర్వప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే ॥ ఓం భూర్భువస్సువ స్స్వాహా ॥ ప్రజాపతయ ఇదం నమమ । శ్రీ విష్ణవే స్వాహా - శ్రీ విష్ణవే పరమాత్మన ఇదం నమమ ॥

సూ॥ తతస్సముద్రా దూర్మిరితి పూర్ణాహుతిం దద్యాత్ ॥

పూర్ణాహుతిః

పూర్వోక్తైవంగుణ ... శుభతిథౌ ॥ అస్మత్కృత భువనేశ్వరీ శాంతి హోమ సంపూర్ణతా సిద్ధ్యర్థం పూర్ణాహుతిం హోష్యే పూర్ణాహుతి ద్రవ్యాధిష్ఠాన దేవతాభ్యో నమః – ధ్యానావా హనాది షోడ ... ము ॥ సముద్రా దూర్మిరిత్యస్య మంత్రస్య

వామదేవ ఋషిః । అగ్నిర్దేవతా । త్రిష్టుప్ ఛందః । భువనే
శ్వరీ శాంత్యర్థే పూర్ణాహుత్యాం వినియోగః ॥ ఏకం - ద్వే
త్రీణి-చత్వారి - పంచ - షట్ - సప్త - అష్టౌ - నవ - దశ
ఏకాదశ - ద్వాదశ ఇత్యాజ్యం గృహీత్వా ॥ తిష్ఠన్ ॥ ఓం
సముద్రాదూర్మిః ... న ఆయన్ ॥ ఓం సప్తతే అగ్నే ...
ఘృతేన స్వాహా ॥ అగ్నయే సప్తహోత్రే ఇదం నమమ ॥ పూర్ణా
హుతిముత్తమాం ... హా వరుంధే ॥ ఓం అగ్నావిష్ణూ ... ఓం
శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ॥

సూ॥ ఉత్తర పరిషేచనం కృత్వా ॥

మంత్రం :- అదితేన్వ మగ్‌స్థాః ... ప్రాసావీః ॥

ప్రణీతాప్సు ఆనీయ - ఇత్యాది బ్రహ్మ విసర్జనాంతే వధూ-
వరా - వధూ మాత్రంవా వక్ష్యమాణ మంత్రైః కూర్చా
గ్రేణాభి మార్జనం కుర్యాత్ ॥

తతః దిక్పాలకేభ్యో - నవగ్రహేభ్యః తత్తన్నామ మంత్రైః
ర్భువనేశ్వరీ మింద్రాణీ మింద్రేభ్యశ్చ సదీప మాషభక్త
బలిం దద్యాత్ ॥ 2. ఇంద్రాద్యష్ట దిక్పాలకేభ్య స్సర్వేభ్యో
ఇమం ... మి ॥ భువనేశ్వర్యై ... ఇమం మి ॥ ఇంద్రాణ్యై
ఇమం ... మి ॥ ఇంద్రాయ ... ఇమం మి ॥

మార్జనా మంత్రాః :-

౧. ఆపోహిష్ఠేతి సప్తర్చః ॥ ఆపోహి ... సధత్త ౨. స్వస్తిదా విశస్పతి ర్వృత్రహా...స్వస్తిదా అభయం కరః ॥ 3. హిరణ్యశృంగం వరుణమ్ ప్రపద్యే సువాన ఇందుః ౪. గాయత్ర్యా ఓం భూర్భువస్సువః ... చోదయాత్ । ౫. త్ర్యంబకంయజామహే...మృతాత్ ॥ ౬. జాతవేదసే సునవామ...త్యగ్నిః॥

౭. దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవేఽశ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యాగ్ం సరస్వత్యై ... సామ్రాజ్యే నాభిషించామి ॥

౮. శివ సంకల్పాః - గణానాం ... వయం ౯. సమానా వనతు - ఇత్యభిషిచ్య అగ్నిం పున రభ్యర్చ్య - అగ్ని ప్రదక్షిణాదికం కృత్వా - ఆచార్యాయ ధేను ధానాది యథాశక్తి దక్షిణాం దద్యాత్ ॥ జాపకానాం అనడ్వాహం స దక్షిణాతాం బాలమన్యేభ్యః॥ పునఃపూజా మంటపోద్వాసనాదికం కృత్వా- ఆచార్య హస్తే దత్వా। గచ్ఛ గచ్ఛేత్యగ్ని ముద్వాస్య బృహత్సామేతి తిలకం ధారయేత్ బృహత్సామ ... రక్ష ॥ మహాదాశీర్వచనం ప్రాప్య ॥ శతమానం భవతి ... ప్రతి తిష్ఠతి ॥ విప్రాన్ సంభోజ్య స్వాశ్రమం వ్రజేత్ ॥ సర్వేషాం ఋత్విజామితి

రేషాం బ్రాహ్మణానాంచ స ఫల దక్షిణా తాంబూలాదికం సమర్ప్య ॥ ఇతి కమలాకర భట్టుకృతే శాంతి రత్నే । రజో దర్శన శాంతిః ॥

– శుభం భూయాత్ –

ద్వాత్రింశ దోషధయః

ఉదుంబరః = మేడి సమిధలు మండలు, కుశః = బర్హిస్సు దూర్వా = గరిక, రాజీసం = తామరాకు, పువ్వు, పంచ బిల్వకాః = (తులసి, మారేడు. నిర్గుండి, వాయిల, నిమ్మ. ఉసిరిగ) విష్ణుక్రాంత, పూల పుటిక, తులసి = తులసి దళములు బర్హిషం—శంఖపుష్పకాః శంకువులు శతావరీ = పిల్లపీసర, అశ్వగంధ-(పెన్నేరు గడ్డ) నిర్గుండి వావిలి, సగ్ష పద్వయం తెల్ల (ఎఱ్ఱ) ఆవాలు, అపామార్గః - ఉత్తరేణి పాలాశః - మోదుగ, పనసః - పనస, జీరకః - జీలకఱ్ఱ, ప్రియంగవః సోములు, గోధూమాః - గోధుమలు, వ్రీహయః - వడ్లు, అశ్వత్థః - రావి, క్షీరం - పాలు, దధి - పెరుగు. సర్పిః - నెయ్యి, పద్మపత్రం- కమలములు, గులాబి, ఉత్పలం - కలువ పూలు, కురంటక త్రయం - గోరంట, ములు గోరంట, గుంజాం=గురిగింజ, భద్రకం - గుమ్మడి,నాగ మల్లె గడ్డ. ముస్తకం - తుంగ ముస్తలు.

అష్ట మృత్తికా.

గజశాలాత్ - ఏనుగు కట్టుమట్టు నుండి, అశ్వ శాలాత్ - గుఱ్ఱపుశాల నుండి, రథ స్థానాత్ - రథశాల నుండి, వల్మీకాత్ - పుట్టనుండి, సంగమాత్ - నదులు సముద్ర సంగమమును పొందిన చోటు, హ్రాద స్థానాత్ - సరోవరము నుండి, గోకులాత్ - ఆవుల కొట్టము నుండి, రాజద్వార దేశాత్ - రాజ ద్వారము నుండి.

దూర్వాభిః - గరికె కాడలతోను, తిలైః - నువ్వులతోను, గోధూమైః - గోధుమల తోను, పాయసేన - పరమాన్నము తోను, ఆజ్యేన - నేతి తోను.

1. పసుపు - కుంకుమ, తమలపాకులు, మొదలగుపూజాద్రవ్యములు 2. కలశములు - 5 మంటపారాధన వస్త్రములు 3. చావులు చరుపాత్ర (సేరు ఉడికేది) మూతపళ్ళెం - గరిటె. 4. పూర్ణాహుతి ద్రవ్యములు. కొబ్బరి కాయలు సాంబ్రాణి కడ్డీలు కర్పూరము. మొ॥

శ్లో॥ హృది వికసిత పద్మం । సార్క సోమాగ్ని బింబం
ప్రణవమయ మచింత్యం । యస్య పీఠం ప్రకల్ప్య
అచల పరమసూక్ష్మం । జ్యోతిరాకాశ సారం ।
భవతు మమ ముదేఽసౌ । సచ్చిదానంద రూపః ॥

శ్లో॥ రోగాన శేషా నపహంసి తుష్టా
రుష్టాతు కామాన్సకలా నభీష్టాన్
త్వా మాశ్రితానాం న విపన్న రాణాం
త్వాం మాశ్రితాహ్య శ్రయతాం ప్రయాతి ॥

శ్లో॥ సర్వ మంగళ మాంగల్యే శివే సర్వార్థ సాధకే
శరణ్యే త్ర్యంబకే దేవి నారాయణి నమోస్తుతే ॥

అథ - భీమరథ శాంతి ప్రయోగః

(సప్తత్యబ్ద పూర్తిర్వతమ్)

ఓం

పురుషునకు డెబ్బది సంవత్సరములు నిండిన వెంటనే మృత్యువు భీమరధుడు అనే పేరులో నుండును - శరీరమును కబళింప చూచును. మృత్యు నివారణార్థము ఈ శాంతి చేసికొనవలయును. తరువాత 84 సంవత్సరముల వరకు జీవింతురు,

బంధు మిత్ర సమాహ్వానం కృత్వా । సపత్నీకో యజమానః ప్రాతఃకాలే మంగళ స్నానం కృత్వా । శుభ్ర వస్త్రాదికం ధారయిత్వా । ఆదౌ దీపారాధనం కుర్యాత్ । సర్వదేవతాత్మక విరాడ్రూపం ధ్యాత్వా ॥

మంత్రం :- దేవీంవాచ మజనయంత ... ... సుష్టుతైతు ॥

శ్లో॥ శుక్లాంబరధరం విష్ణుం...సర్వేభ్యో మహా జనేభ్యో నమః॥

ఆచమ్య ... ఏవంగుణ...శుభతిథౌ గోత్రస్య-నామధేయస్య యజమానస్య-ధర్మపత్నీ సమేతస్య సకుటుంబస్య (మమ) సప్తతివత్సరే పరిపూర్ణే సతి భీమరథనామ్నా ప్రాప్త అపమృత్యుపరిహార ద్వారా శ్రీ మృత్యుంజయ సదాశివప్రసాదేన ఆయుష్యాభి వృధ్యర్థం చతుర్విధ పురుషార్థ సిద్ధి పూర్వక సమస్త మంగళా వాప్త్యర్థంచ - జన్మరాశి వశాన్నామరాశి

వశాత్ జన్మాంశ నామాంశ వశాచ్చ - వర్తమాన దశాంత
ర్దశావశాత్ యే యే గ్రహాః అరిష్టస్థానేషు స్థితాః తేషాం
గ్రహాణా మత్యంత శుభఫలా పాప్యర్థం జన్మనక్షత్ర పూర్వ
కాని దేవతా ప్రత్యధి దేవతా సహిత ఆదిత్యాది నవగ్రహ
జప - రుద్రాభిషేక - సూర్యనమస్కార - వేదపారాయణ
పంచాక్షరీ మహామంత్ర జపహోమ - బ్రాహ్మణ భోజనాది
శౌనకోక్త విధానేన త్ర్యాహ్నిక దీక్షా పూర్వక భీమరథ
శాంతిం కరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదాదౌ శుద్ధ్యర్థం ...

గణాధిపతి పూజాంకరిష్యే ॥ ఓం గణానాంత్వా ... శుభమ్॥

ఋత్విగ్వరణమ్ :- తతః ఆచార్య బ్రహ్మఋత్విగ్వరణం కరిష్యే ॥
మయా సంకల్పితే - భీమరథ శాంతి కర్మణి - ఆచార్యం త్వా
మహం వృణే । వృతోఽస్మీతి ప్రతి వచనం ॥

శ్లో॥ శాంత్యాం భీమరథాఖ్యాయాం । సర్వకర్మసు కోవిదం । ఆచా
ర్యంఫల దాతారం వృణేత్వాం ద్విజ సత్తమ ॥

మయా సంకల్పి ... కర్మణి ॥ బ్రహ్మాణంత్వా .. వృణే ॥
వృతోస్మి ॥—

శ్లో॥ యథా చతుర్ముఖో బ్రహ్మ ॥ శక్రాదీనాం ప్రజాపతిః । తథా
త్వం మమయజ్ఞేఽస్మిన్ బ్రహ్మా ద్విజపతే భవ ॥

అస్మిన్ శాంతి కర్మణి - శ్రీ లక్ష్మీ గణపతి మహామంత్రజపం
శ్రీ మృత్యుంజయ - శివ పంచాక్షరీ మహా మంత్ర జపం -
మహాన్యాస పూర్వక రుద్రాభిషేకం - త్రిచారుణ మంత్ర
పారాయణ పూర్వక సూర్య నమస్కారాన్ । నక్షత్ర ప్రకా
శక మంత్ర జపం - ఆదిత్యాది నవగ్రహ ప్రకాశక మంత్ర
జపం ... అధి దేవతా ప్రత్యధి దేవతా సహిత శ్రీ మృత్యుం

జయ ప్రకాశక మంత్ర జపం అన్యైః సహాయేనాఽస్మదర్థం భవంతః కుర్వంతు ॥—కరిష్యామ ఇతి ప్రతివచన మృత్విజాం॥

మయాసం ... శాంతి కర్మణి వేదపారాయణ మస్మ ... కరిష్యామ॥ ఇతి ప్రతివచన మృత్విజా ॥

మయా ... కర్మణి ॥ చండీ సప్తశతీ పారాయణం ... కరిష్యామః ॥ ఇతి ॥ —

శ్లో॥ శాంత్యాం భీమరథాఖ్యాయాం । భవంతోఽభ్యర్థితా మయా।
సుప్రసన్నాః ప్రకుర్వంతు । ప్రయోగం విధి పూర్వకం ॥

పరావ్యక్త్యై ... సర్వం జయతి ॥ శతమానం ... ప్రతితిష్ఠతి ॥

సర్వే ఋత్విజః స్వేషు స్వేషు స్థానేషూప విశ్యతత్త జ్జపపారాయణాదికం కుర్యాత్ ॥

మంటపారాధనమ్ :– తతః ఈశాన్య దిగ్భాగే మంటపమాసాద్య తస్యోపరి వస్త్రమాచ్ఛాద్య । వ్రీహీ న్నిక్షిప్య-పునః వ్రీహీన్ వస్త్రేణాచ్ఛాద్య - తస్యోపరి కృష్ణతిలాన్ప్రక్షిప్య । తస్యోపరి పునర్వస్త్ర మాసాద్య తండులా న్నిక్షిప్య ॥ తదుపర్యష్ట దళ పద్మం లిఖిత్వా - తన్మధ్యే మాయా బీజం విలిఖ్య ॥ తతః క్రమాత్తత్త స్థానేషు ప్రధాన దేవతా కలశాన సంస్థాప్య తేషు తత్తద్దేవతానా మావాహన పూజాంచ కుర్యాత్ ॥

కలశావాహనం :– ఆకలశేషు ధావతి ... వర్ధతే ॥ ఇతి మంత్రేణ

మధ్యే మృత్యుంజయ కలశ మావాహ్య ॥ తన్మంత్రావృత్యా తద్దక్షిణతః - తదధి దేవతా బ్రహ్మ కలశ స్థాపనం ॥ తేనైవ మంత్రేణ తదుత్తరతః ॥ తత్ప్రత్యధి దేవతా విష్ణుకలశస్థాపనం

తత: జన్మనక్షత్ర తిథి వార యోగకరణ వేవతానా మావా హ్య వాపి కలశేషు పత్రేషువా గ్రహోప గ్రహావాహనేన సహావా యథావకాశం కారయిత్వా। పూజాదికం కుర్యాత్ ॥

సూ॥ తతః తంతుం తన్వన్నితి మంత్రేణ తంతుభిః పరివేష్ట్య ॥

మంత్రం :- తంతుం తన్వన్ రజసో ... దైవ్యం జనం ॥

సూ॥ ఓషధీరితి తేష్వోషధీర్నిక్షిప్య ॥

మంత్రం :- ఓషధీరితి మాతరః .. చాతయ మానాః ॥

సూ॥ ఓషధయ స్సంవదంతేతి యవ గోధూమాది సర్వ ధాన్యాని పంచత్వాచశ్చకలశేషు నిక్షిప్య ॥

మంత్రం :- ఓషధయ స్సంవదంతే ... పారయామసి ॥

సూ॥ ఉద్ధృతాసీతి దశవిధ మృత్తికాః నిక్షిప్య ।

మంత్రం :- ఉద్ధృతాసి వరాహేణ ... శతబాహునా ॥

సూ॥ అశ్వత్థేవేతి పంచపల్లవాని నిక్షిప్య ॥

మంత్రం :- అశ్వత్థేవో నిషదనం ... పూరుషం ॥

సూ॥ సహిరత్నానితి నవరత్నాని నిక్షిప్య ॥

మంత్రం :- సహిరత్నాని ... సవితా భగః ॥

సూ॥ హిరణ్య రూపణితి స్వర్ణ - రజత - తామ్ర శకలాన్నిధాయ ॥

మంత్రం :- హిరణ్య రూపః ... దద్యం నమస్మై ॥ ఇతి కలశానా
వాహ్య ప్రతిమా శోధనం కుర్యాత్ ॥

శ్లో॥ దధి సర్పి మధుక్షీరైః ... శోధయేత్తతః ॥ ఆప్యాయస్వసమే
తు తే త్యాది మంచామృతస్నానం - ఆపోహిష్ఠామ ఇతిశుద్ధో
దక స్నానంచ కుర్యాత్ ॥ ఇతి ప్రక్షాళ్య - ప్రత్యస్య । గంధ
పుష్పాక్షతై రలంకృత్య ॥ ఏకత్ర సాంకేతికే నిక్షిప్య ॥ ఆదౌ
గణపతి మావాహ్య ॥

మంత్రం :- ఓం గణానాంత్వా ... సీదసాదనం ॥ శ్రీ మహాగణపతి
మా ... నీయం ॥ ఇత్యావాహనాంతే సర్వత్ర వక్తవ్యం ॥
తతః ఏతే సహస్రమితి ఉగ్రరథ నామక ప్రధాన దేవతా
మృత్యోర్ రావాహానం - నవగ్రహోప గ్రహావాహన సమయే
అపమృత్యు మంత్రస్థానే కంబళ్యాం మంటపస్య దక్షిణభాగే
కర్తవ్యం అష్టైతు మృత్యుపరం మృత్యోరితి ఏతాభ్యాం తద్ద
క్షిణోత్తరయోః అధిదేవతా ప్రత్యధి దేవతా వాహానం -
మానోమహాంత - మానస్తోక త్ర్యంబక మిత్యుప దేవతానా
మావాహానం తత్పురత ఏవ కర్తవ్యం ॥

సూ॥ ఆదౌ నవగ్రహారాధన - ఇంద్రాద్యష్ట దిక్పాలకావాహానంచ
ఉపదేవతా హ్వానం కుర్యాత్ । తతః మృత్యుంజయావాహా
నం కరిష్యే ॥

మంత్రం :- స్తుహి-శ్రుతగర్తసదం యువానం ... తసయాయమృడయ
గౌరీమిమాయ ... పరమే వ్యోమన్ ॥ శ్రీ మృత్యుంజయంసాంగం

[illegible] ... [illegible] ॥ [illegible] కలశోపరి శ్రీ
మృత్యుంజయ [illegible] ... నీయం ॥

మంత్రం :- బ్రహ్మజజ్ఞానం ... మసతశ్చ వివః ॥ తద్దక్షిణ కలశస్యోపరి
శ్రీ మృత్యుంజయాధి దైవతం బ్రహ్మాణ మా...నీయం ॥

మంత్రం :- తద్విష్ణోః పరమం పదగ్ం...పదం ॥ తదుత్తరతః స్థితస్య
కలశస్యోపరి మృత్యుంజయ ప్రత్యధి దేవతాంవిష్ణు...నీయం॥

సప్త చిరంజీవినా మావాహనం

శ్లో॥ బ్రహ్మసూత్రో జ్వల భుజో । రాజకృష్ణాజినాశనః । అశ్వ
త్థామా చిరంజీవీ । దీర్ఘమాయుర్ద దాతుమే ॥ ఓం భూఃఅశ్వ
త్థామాన మా ... నీయం ॥

శ్లో॥ బలిః పాతాళ నిలయో। ధనుర్బాణ ధరోనృపః । విష్ణుపాదాం
కిత శిరా శ్చిరంజీవీ ప్రసీదతు ॥ ఓం భూః బలిమావాహనీయం

శ్లో॥ వ్యాస స్సమస్త ధర్మాణాం । వక్తాముని వరేడితః । చిరంజీవీ
దీర్ఘమాయు ర్దదాతు జటిలో మమ ॥ ఓం భూః వ్యాసమా
వా — నీయం ॥

శ్లో॥ హనూమాన్ రామ పాదాబ్జ సంగీ వర్ణివరశ్శుచిః । సంజీవ
నోప హర్తాచ । రోగశాంతిం దదాతుమే ॥ ఓం భూః - హను
మంత మావా...నీయం ॥

శ్లో॥ విభీషణో ధర్మపరో । రామార్చన పరాయణః । దదాతు చిర
జీవిత్వం చిరంజీవీ జితేంద్రియః ॥ ఓం భూః - విభీషణ మావా
...నీయం ॥

శ్లో॥ కృపః కృపాపయో రాశి స్తపస్వీ చిర వస్త్రధృత్ । వితనోతు ప్రసన్నాత్మా యావజ్జీవ మరోగతాం ॥ ఓం భూః - కృప మావా...నీయం ॥

శ్లో॥ పరశూజ్వల హస్తాబ్జో । జటామండల మండితః । దదాతు చిరజీవిత్వం । ప్రసన్నాత్మ భృగూ ద్వహః॥ ఓం పరశురామ మావా...నీయం ॥ ఏతేషాం ఓం నమోఽశ్వత్థామనామ్నే త్యాది నామ మంత్రై ర్జపాదికం కుర్యాత్ ॥ అత్ర పక్షాంతరే నవ చిరజీవిన ఇత్యుక్తం తద్రీత్యా మార్కండేయ స్సహో దాద్వా పూజ్యౌ ॥

అథః - ప్రాణ ప్రతిష్ఠా

అస్య శ్రీ భీమరథ శాంతి మంటప దేవతా ప్రాణ ప్రతిష్ఠా మహా మంత్రస్య ... యథా స్థాన ముపహ్వాయతే ॥

శ్లో॥ స్వామిన్ సర్వ జగన్నాథ... సన్నిధిం కురు ॥ ఆదిత్యాది నవ గ్రహా ఇంద్రా ద్యష్ట దిక్పాల సహిత భీమరథ శాంతి మంటప దేవతా. । ఆవాహితా భవంతు । స్థాపితా భవంతు । ప్రసన్నా భవంతు । స్థిరాసనం కురుత ॥ తతః ప్రాణ ప్రతిష్ఠాంగ లఘు పూజాం కృత్వా । నీరాజనం దద్యాత్ ॥

సూ॥ పున స్సంకల్ప్య తతః మంటప దేవతానాం మహా పూజాం కృత్వా సమర్పయేత్ ॥

ఆచమ్య ... పూర్వోక్త ... శుభతిథౌ – అస్మత్కృత భీమ రథ శాంతి మంటపే సపరివార శ్రీ మృత్యుంజయ సదాశివ ప్రీత్యర్థం పురుషసూక్త విధానేన శ్రీ మృత్యుంజయ సదాశివ పూజాం కరిష్యే ॥ పురుషసూక్త విధాన పూజాం కృత్వా ॥

సమర్పయేత్ ॥ సహస్రశీర్షేత్యావాహనం॥సహస్ర శీర్షాపురుషః

... యస్యస్మృత్యాచ ... భగవాన్ సర్వాత్మకః సపరివార శ్రీ మృత్యుంజయ సదాశివ స్సుప్రీత స్సుప్రసన్నో వరదో భవతు ॥ ఏతత్సర్వం శ్రీ మృత్యుంజయ దేవతార్పణమస్తు ॥

అథ-భీమరథ శాంతి హోమ ప్రయోగః

ఆచమ్య ... పూర్వోక్త ... శుభతిథౌ । అస్మత్కృత శౌనకోక్త భీమరథ శాంత్యంగ తత్తద్దేవతా మంత్రైః స్సమిదాజ్య చరువ్రీహిభి శ్చతుర్విధ హోమం కరిష్యే ॥ తతః మంటపస్య పశ్చిమ దిగ్భాగే అరత్నిమాత్ర చతురశ్ర కుండలంకల్పయిత్వా

మంత్రం :- యత్పుణ్యం నక్షత్రం ... యత్కారీస్యాత్ " శుచీవో హవ్యా ... జిఘ్నసి ॥ ఇత్యాదినా కుండ శుద్ధిం కుర్యాత్ ॥

తదంగ స్థండిలోల్లేఖనా ద్యగ్ని ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే భూర్భువస్సువరో మిత్యగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య ॥ భూర్భువస్సువరోం॥ అగ్ని

రావరణీయక పాత్రే అక్షతోదక మానీయ ॥ అగ్నిమిధ్వా ॥

చత్వారి శృంగాః...జాతవేదసే నమః ప్రధానాహుతీర్హుత్వా

సూ॥ తతః ఆజ్యమిశ్రిత కృష్ణతిలై రాజ్యేన చాష్టోత్తర శతమేకాదశ సంఖ్యాకంవాయథానకాశముగ్రరథనామక మృత్యుమంత్ర హవనం కుర్యాత్ ॥ తతస్రుచ్యుపస్తీర్య । చరుమధ్యాద్విరవదాయ అభిఘార్య -హవిః ప్రత్యభిఘారయతి ॥ ఓం అగ్నయే

స్వాహా॥ అగ్నయ ఇదం నమమ॥ ఇతి ముఖాహుతిం హుత్వా॥

పునస్సుత్యుప స్తీర్య - చరుమధ్య ద్విరవదాయ అభిఘార్య! హావిః ప్రత్యభి ఘారయతి.

మంత్రం : ఓం ఏతే సహస్ర మయుతం ..మృత్యుర్మేపాహిస్వాహా॥

భూ స్వాహా॥భువస్స్వాహా॥ సువస్స్వాహా । భూర్భువస్సువ స్స్వాహా

మృత్యవ ఇదం ॥ సర్వాప మృత్యుర్నస్యతాం॥ ఇతి త్యాగాంతే వక్తవ్యం ॥ ఏవం ప్రకారేణ యథావకాశ సంఖ్యయా జుహు

యాత్ ॥ అధిదేవతా॥ అప్రైతుమృత్యురమృతంనఆగా ద్వైవస్వ

తోనో అభయం కృణోతు । పర్ణం వనస్పతేరి వాభినస్శీయ

తాగ్ంరయి స్సచతాంన శ్శచీపతిః ॥ మృత్యువ్యాధి దేవతాయై

వైవస్వత ఇదం నమమ ॥ ప్రత్యధిదేవతా ॥ పరం మృత్యో

అనుపరేహి పంథాం । యస్తేస్వ ఇతరో దేవయానాత్ ।

చక్షుష్మతే శృణ్వతే తేబ్రవీమి మానః ప్రజాగ్ంరీరిషో మోత

వీరాన్థ్స్వాహా ॥ మృత్యు ప్రత్యధి దేవతాయై చక్షుష్మతే

ఇదం ॥ మం ॥ మానోమహాంత ... రుద్రరీరిష స్వాహా ॥

మృత్యుంజయా యేదం ॥ మం ॥ మానస్తోకే తనయే...విధే

మతే స్వాహా ॥ మృత్యుంజయా యేదం ॥మం॥ త్ర్యంబకం...

యుమామృతా త్స్వాహా॥ త్ర్యంబకాయమృత్యుంజయాయేదం॥

ఇతి దూర్వాంకురై ర్జుహుయాత్ ॥

సూ॥ ప్రధాన మంటప దేవతావాహనస చతుర్విధ ద్రవ్యేణ కేవలా

జ్యేనవా జుహుయాత్ ॥ ఏకం- ద్వే - త్రీణి - చత్వారి - పంచేతి

పంచావర్తీనాం ॥

మంత్రం :- స్తుహి శ్రుతగర్తసదం యువానం... తేనయాయ మృడయ

స్వాహా॥ మృత్యుం జయాయేదం ॥ అధిదేవతా॥ బ్రహ్మజజ్ఞానం

ప్రథమం ... వివస్వాహా ॥ బ్రహ్మణే మృత్యుంజయాయాధి

దేవతా యేదం ॥ ప్రత్యధి దేవతా ॥ మం ॥ ఇదం విష్ణుర్వి

చక్రమే ... సురేస్వాహా ॥ విష్ణవే మృత్యుంజయ ప్రత్యధి

దేవతా యేదం ॥ తతః అధి దేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత

జన్మనక్షత్ర హవనం-ఆదిత్యాది నవగ్రహ మంత్రహవనముప

గ్రహైః స్సహ చతుర్విధ ద్రవ్యేణ కుర్యాత్ ॥

సూ॥ తతః ఘృతసూక్తేన కేవలాజ్యేనై వాయుష్య హోమం

కుర్యాత్ ॥

మంత్రం :- ఏకం - ద్వే - త్రీణి చత్వారి ॥ యో బ్రహ్మ బ్రహ్మణ

ఉజ్జహార ... అక్షీతగ్ స్వాహా॥ శశ్వత్స్వాహా ... వస్వాదిభ్య ఇదం ॥ విష్ణవ ఇదం ॥ ఇత్యేకాహుతిం దద్యాత్ ॥

సూ॥ తతః సప్త చిరజీవినాం తత్తన్నామ మంత్రైః కేవలాజ్యేన జుహోతి.

1. ఓం నమశ్చిరం జీవినేఽశ్వత్థామ్నే స్వాహా। అశ్వత్థామ్న ఇదం ॥ 2. ఓం నమశ్చిర జీవినే బలయే స్వాహా॥ బలయఇదం

3. ఓం నమశ్చిర జీవినే వ్యాసాయ స్వాహా ॥ వ్యాసాయేదం ।

4. ఓం నమశ్చిర జీవినే హనుమతే స్వాహా ॥ హనుమతఇదం ।

5. ఓం నమ శ్చిరజీవినే విభీషణాయ స్వాహా। విభీషణాయేదం ।

6. ఓం నమ శ్చిరజీవినే కృపాయ స్వాహా ॥ కృపాయేదం ॥

7. ఓం నమ శ్చిర జీవినే పరశు రామాయ స్వాహా ॥ పరశు రామాయేదం ॥ తతః కృతానుష్ఠాన మంత్రాణామపి యథావకాశం జుహుయాత్ ॥ ఇధ్మసన్నహనా స్యద్భిస్సగ్ స్పృశ్య ... జయాది హోమం కరిష్యే । చిత్తంచ స్వాహా। ... స్విష్ట కృదంతంకృత్వా। బర్హిస్సమంజన పరిధిప్రహరణాది సర్వప్రాయశ్చిత్తహోమాంతంకృత్వా-పూర్ణాహుతిం కుర్యాత్ అదితేఽన్వ

మగ్స్థాః ... ప్రాసావీః ॥ - బ్రహ్మవిసర్జనాంతే - ప్రాగాది
పరిస్తరణ ముత్తరే విసృజేత్. తేజస్వీ యశస్వీ బ్రహ్మవర్చసీ
భవతి ॥ ఇతి విజ్ఞాయతే హోమాంతే శ్రీ యజ్ఞేశ్వరాయనమః
ఇతి షోడశోపచార పూజా మగ్ని ప్రదక్షిణాంతం కృత్వా
సమర్పయేత్ ॥ తతః అగ్ని ముద్వాస్య ।

సూ॥ తతః మంటప సమీపం గత్వా । పునః పూజాం కృత్వా ॥
అత్ర కృసరాన్నం నివేదయేత్ ॥ యానీహ భూతానీతి మంట
పస్య చతుర్దిక్షు చిత్రాన్న బలిం దద్యాత్ ॥

శ్లో॥ యానీహ భూతా నివసంతి తాని బలిం గృహీత్వా విధివత్ప్ర
దత్తం । అన్యత్రవాసం పరికల్పయంతు । నమోస్తు తేభ్యస్సకల
గ్రహేభ్యః ॥ ఇతి చిత్రాన్న బలిం న్యసేత్ ॥

శతచ్ఛిద్రాభిషేకం :-

సూ॥ తతః అగ్నే రుత్తర దిగ్భాగే ఐశాన్యేవా శతచ్ఛిద్రాభిషే
కార్థం పుత్ర పౌత్రాది సహితం యజమానం భద్రపీఠే ఉప
వేశ్య ఆచార్యో బ్రాహ్మణైస్సహ బృహత్కుంభేత తత్కల
శోదకం సర్వం నిక్షిప్య । వక్ష్యమాణై రబ్లింగై రాపోహిష్ఠాది
భిర్మంత్రైః సురాస్త్వా మభిషించంత్వితి పౌరాణికమంత్రైశ్చ
కూర్చాదినా మార్జయిత్వా । శతచ్ఛిద్ర పాత్రేణ స్నాప
యేత్ ॥

మంత్రం :- 1. ఆపోహిష్ఠా మయోభువః 2. హిరణ్యవర్ణాశ్శుచయః

పావకాః 3. పవమాన సువర్జనః 4. హిరణ్య శృంగం ॥

ఇత్యాది ॥ ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ॥

శ్లో॥ కీర్తిర్లక్ష్మీర్ధృతిర్మేధా తుష్టి శ్రద్ధా క్షమాగతిః । బుద్ధిర్లజ్జా వపుశ్శాంతిః పుష్టిః కాంతిశ్చ మాతరః ఏతాస్త్వా మభిషిం పించంతు ధర్మపత్న్య స్సమాగతాః । ఆదిత్య శ్చంద్రమా భౌమో బుధో జీవస్సితో ఽర్కజః । గ్రహాస్త్వా మభిషించంతు రాహు కేతు సమన్వితాః ॥ ఇత్యభిషించ్య ॥

సూ॥ తతః అభిషేచనానంతరం విఘ్నే శేత్యాదిభిః హారతిశ్చ దద్యాత్ విఘ్నేశః క్షేత్రపో దుర్గా లోకపాలా నవగ్రహాః సర్వకామప్రదానిత్యం । యచ్ఛంతు తవ మంగళం ॥ ఇత్యాది పౌరాణిక మంత్రైః ॥ అతః పరం కాంశ్యాది పాత్రస్థదీపైః పరితః ప్రాదక్షిణ్య క్రమేణ నీరాజనం కుర్యాత్ । ఇతి కేచిత్ ॥

సూ॥ తతః యజమానః వస్త్ర పుండ్రాదికం ధృత్వా । గంధపుష్పా దిభి రలంకృత్య । అభిషేకాప్లుతవస్త్రాణ్యాచార్యాయదద్యాత్ బృహత్సామేతి ంత్రం ధృత్వా । అలక్ష్మీ పరిహారార్థమాజ్య వేక్షణం కరిష్యేతి సంకల్ప్య । రూపగ్ం రూపం ప్రతిరూపో బభూవేతి కాంస్యపాత్రస్థాజ్యే । స్వ ముఖం నిరీక్ష్య । యా లక్ష్మీర్యచ్చమే దౌస్థ్యం సర్వాంగేషు వ్యవస్థితం । తత్సర్వంశమ యాద్యత్వం శ్రియం పుష్టించ వర్ధయ । ఇతి మంత్రేణాజ్యం సంప్రార్థ్య ॥ నిరీక్షితాజ్యం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ ॥

శ్లో॥ కామధేనో స్సముద్భూతం సర్వక్రతుషు సంస్థితం । దేవానా మభ్యమాహార మత శ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే । ఇతి మంత్రేణా స్మై బ్రాహ్మణాయ సంప్రదదే నమమేత్యాజ్యం స దక్షిణా తాంబూలం స కాంస్యపాత్రం దద్యాత్ ॥

సూ॥ ఏవ మయః ఖండ కార్పాస లవణ తిల కంబళాదీ న్యుగ్రదానాని కుర్యాత్ ॥

షడుగ్ర దానాని

అయః పిండః శ్లో॥ యస్మాద శేష కర్మాణి త్వదధీనాని సర్వదా అయః పిండ నమస్తుభ్యం దుష్టారిష్టం నివారయ। ఇతి చత్వారింశత్పలాధిక మయః ఖండంసదక్షిణం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్

కార్పాసః - కార్పాసం చంద్రదైవత్యం నరాణా ముపకారకం । త్వమేవా వరణం యస్మాత్ అతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే । ఇతి కార్పాసం స దక్షిణాకం దద్యాత్ ॥

లవణం :- యస్మాదన్నరసా స్సర్వేనోత్కృష్టా లవణం వినా । ప్రియంచ శివయోర్నిత్యం తస్మాచ్ఛాంతింప్రయచ్ఛ మే ॥ రసానామగ్రజం శ్రేష్ఠంలవణం బలవర్ధనం । తస్మాదేత త్ప్రదాస్యామి । తత శ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥ ఇతివా, లవణంద్రోణ పరిమితం దద్యాత్ ॥

తిలదానం :- యస్మాన్మధు రిపోర్విష్ణో ర్దేహస్వేద సముద్భవాః । హవ్య కవ్యేషు శస్తాశ్చ తస్మాచ్ఛన్నో భవంత్విహా । ఇతి తిలాన్ సంప్రార్థ్య ॥

శ్లో॥ తిలాః కాశ్యప సంభూతా నిత్యం పాపహరా శ్శుభాః । తిల దానాదసహ్యంమే పాపం నాశయ కేశవ । ఇతి మంత్రేణ । ద్రోణ పరిమిత తిలదానం ॥

కంబళః :- మేషలోమ సముద్భూతః । శీత వాత భయాపహః
తుషార భయహారాయ । తస్మాచ్ఛాంతిం ప్రయచ్ఛమే । ఇతి
మంత్రేణ కంబళ దానం ॥

తైలదానం :- అమాంగల్య పరిహారార్థం తైల ఘటదానం కరిష్యే ఇతి
సంకల్ప్య । అత్ర స్వముఖం నిరీక్ష్య ॥

శ్లో॥ అమంగళం మే యత్ప్రాప్తం దౌస్థ్యం యచ్చ మమాంగకే ।
సర్వం యదద్య శమయ తైల పుష్టించ వర్ధయ ఇతి సంప్రార్థ్య

శ్లో॥ తైలం పుష్టికరం నిత్యమాయుష్యం పాపనాశనం।అమాంగల్య
హారం పుణ్యమత శ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥ ఇతి మంత్రేణ
తైల ఘటం దద్యాత్ ॥

గుడం :- యతో రసానాం ప్రవరస్సాగ ద్విష్ణోమధురోరసః ॥ తస్మా
ద్గుడం ప్రదాస్యామి తత శ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥ ఇతి గుడం
స దక్షిణాకం స తాంబూలం దద్యాత్ ॥ దుర్గావానంతరం
కర పాద శుద్ధిం కృత్వాఽచమ్య శుచిర్భవేత్ ॥

వృషభ :- అథాఽచార్యం భద్రపీఠేఉపవేశ్య గంధపుష్పాదిభిరలంకృత్య
సాలంకారం స దక్షిణాకం వృషభం । ధర్మస్త్వం వృషరూపేణ
జగదానంద కారక । చిర మాయుర్బలం సౌఖ్యం । శాంతించ
కురు మే ప్రభో। ఇతి మంత్రేణ సంప్రార్థ్య దద్యాదితి కేచిత్ ॥

గోదానం :- యజ్ఞసాధన భూతాయా విశ్వస్యాఘ ప్రణాశిని । విశ్వ
రూప ధరో దేవః ప్రీయతా మన యాగవా । గవామంగేషు
తిష్ఠంతి భువనాని చతుర్దశ తస్మాదేనా మహం దద్యామత
శ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే॥ ఇతి మంత్రేణ సాలంకారాంస వత్సాం
సదోహన కాంస్యాం స దక్షిణాంచ గాం దద్యాత్ ॥

ప్రతిమా కలశ దానం :- మృత్యుంజయ నమస్తేస్తు । వృషవాహన

శంకర । తవమూర్తి మహం దద్యా మతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥ ఇతి ॥

శ్లో॥ సుధాపూర్ణ ఘటం హస్తే బిభ్రాణాం జయనాయికాం।దదామి ప్రతిమాం తుభ్యం సర్వసంపద్వి వృద్ధయే ॥ ప్రతిమాం వస్త్ర సంయుక్తాం ప్రాప్తారిష్టనివృత్తయేతుభ్యం దాస్యామివిప్రేంద్ర యథోక్త ఫలదో భవ । ఇతి మంత్రేణ ఇతరాన్ సర్వాన్ కల శాన్ స వస్త్ర ప్రతిమా దక్షిణాదిభి ర్దద్యాత్ ॥

తతః దశదానాని

॥ గో దానం ॥ అత్ర గోదానం పూర్వవత్ ॥ భూదానం ॥ సర్వసస్యా శ్రయియా భూమి ర్వరా హేణ సముద్ధృతా । తస్మాదస్యాః ప్రదా నేన విశ్వాత్మా ప్రీయతాం హరిః ॥ తిలదానం ॥ పూర్వవత్ ॥ హిరణ్య ॥ హిరణ్య గర్భ గర్భస్థమితి ॥ జన్మాంతర సహస్రేషు యత్కృతం దురితం మయా హిరణ్యస్య ప్రదానేన శాంతిరస్తు సదామమ। ఆజ్యం ॥ పూర్వవత్ ॥వాసః॥ పూర్వవత్ ధాన్యం పూర్వవత్ ॥ గుడదానం ॥ పూర్వవత్ ॥ రౌప్యం :- రుద్ర నేత్ర సముత్పన్నం । రజితం పితృవల్లభం । తస్మాదేతత్ప్రదా స్యామి తత శ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥

షోడశ మహాదాన శ్లోకాః

కృష్ణ గోదానం :- కపిలే సర్వదేవానాం పూజనీయాంహి రోహిణి తీర్థదేవ మయం యస్మాత్ అతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥

శ్లో॥ కృష్ణ ధేనో నమస్తుభ్యం । బ్రహ్మ విష్ణు శివాత్మికే
జన్మ ప్రభృతి పాపాని । కృష్ణేనాశయ మే సదా ॥

సువర్ణ :- సర్వేషాం జీవనకరం । సువర్ణం లోక పావనమ్
అగ్నేర్బీజం ప్రదాస్యామి । తస్మాచ్ఛాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥

రజితమ్ :- శంఖుదేహోద్భవం ! శుభ్రం ధారణే మంగళ ప్రదమ్ ।
దర్శనాత్సర్వ పాపఘ్నం । ప్రాప్యం దేహ్యనిశం మమ ॥

రత్నమ్ :- యస్మాత్సర్వేషు రత్నేషు । దేవాస్సర్వే వ్యవస్థితాః
రత్నదానేన మేశాంతిం । ప్రయచ్ఛంతు సదాసురాః ॥

సరస్వతీ :- సరస్వతీ జ్ఞానదాత్రీ విద్యానా మధిదేవతా
విద్యా సాధక కోశస్య । దానాన్ముక్తిం సమాప్నుయాత్ ॥

తిలదానం :- మహర్షే గోత్ర సంభూతా కాశ్యపస్య తిలాస్మృతాః
తస్మాత్తిల ప్రదానేన। మమ పాపం వ్యపోహతు ॥

కన్యాదానం :- త్రైలోక్య పావనందివ్యం। పితౄణాంముక్తిదాయకమ్
మహావిష్ణోః ప్రీతికరం । కన్యాదానందదా మ్యహమ్ ॥

గజదానం :- ఐరావత శ్చతుర్దంతో గజానాం నాయకశ్చయః
దిగ్దంతీనాంప్రపూజ్యశ్చ । గజశ్రేష్ఠ స్సురాఽర్చితః ॥
సుప్రతీకం గజేంద్రత్వం । సరస్వత్యాఽభిషేచనే
ఇంద్రస్య వాహన శ్రేష్టః । సర్వదేవైశ్చ పూజితః ।
గజేంద్ర మత్తమాతంగ । రిపుసైన్య వినాశక
తవదానేనమేశాంతి । స్సర్వానాస్తు సుఖం శివమ్ ॥

అశ్వం :- అశ్వోహి వాహనం భానోః । కారణంహి శతక్రతోః
సంప్రదానేన మేచాస్య శాంతిరస్తు సుఖం శివమ్ ॥

శయ్యాః :- యథాన కృష్ణ శయనం । శూన్య సాగర జాతయా
శయ్యా మమాప్య శూన్యాస్తు । తథా జన్మని జన్మని
శయ్యా న్యాదాత్మనో మూర్తి గ్గారీ శంకరయోః ప్రియా
దానేనాస్యా స్సుఖం చాస్తు । శాంతిర్మే పదమ వ్యయమ్ ॥

వస్త్రదానం :- శ్వేత వస్త్రం మహాపుణ్యం । చంద్రప్రీతికరం సదా
శుభదం సర్వలోకానాం । అత శ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥

భూదానం :- యస్యాం రోహంతి బీజాని కాలేనైవ మహీతలే
త్వత్ప్రసాదాచ్చ సకలా మమ సంతు మనోరథాః ॥
దానాన్యన్యాని సర్వాణి కనకాదీని యానిచ తాని భూమి
ప్రదానస్య కళాం నార్హంతి షోడశీమ్ ॥

ధాన్యమ్ :- సర్వదేవ మయం ధాన్యం సర్వోత్పత్తి కరం మహత్
ప్రాణినాం జీవనోపాయం అతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥

పయోదానం :- ప్రాణినాం జీవనం క్షీరం పితృదేవ ప్రియం సదా
శాంతిదం పుష్టిదం సత్యమతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥

పాదుకా దానం :- కంటకోచ్ఛిష్ట పాషాణ వృశ్చికాది నివారణే
పాదుకే సంప్రయచ్ఛామి గృహాణత్వం ద్విజోత్తమ ॥

ఛత్ర దానం :- సంపదాం భూషణం ఛత్రం వర్షాఽతప నివారణం
అనంత ప్రీతిదం యస్మాత్ అత శ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥
ఇహాముత్రాఽత పత్రాణాం కురు కేశవమే ప్రభో
ఛత్రం త్వత్ప్రీతయే దత్తమ్ బ్రాహ్మణాయ మయా శుభమ్ ॥

గృహదానం :- ఇదం గృహం గృహాణత్వం సర్వోపస్కరసంయుతమ్
తవ విప్ర ప్రసాదేన మమ సంతు మనోరథాః ।
సంప్రదానే నవైతస్య సర్వదా సుఖదం మమ

తతః కుంభ మంటపాదికం సర్వం సదక్షిణా తాంబూలంతూష్ణీం
దద్యాత్ ॥ పాదప్రక్షాళనం కృత్వా । సువాసినీ మంగళా
రాత్రికేన సహ ఆశీర్వాదాశీర్వచనం ప్రాప్య॥ శతమానం భవతి

... ప్రతి తిష్ఠతి॥ సహాచార్య బ్రాహ్మణాం సర్వేషామృత్విజాం
దత్తదక్షిణో యజమానః బంధుభ్యో బ్రాహ్మణేభ్యో మృష్టాన్న
భోజనం దత్వా । దీనాంధకదరిద్రేభ్యో భూరిదానంతు కార్య

రేత్ ॥ శ్రీ మృత్యుంజయ ప్రసాదేన సర్వదుఃఖ నివృత్తి పూర్వక సుఖప్రాప్తిః ॥

శ్లో॥ శత్రవోపి వినశ్యంతి - పుత్రపౌత్రాది వర్ధతే హరిమేవ స్మరే న్నిత్యం కృత్వాద్యంతే విశేషతః ఇతి యథాసుఖం విహరేత్ ॥

సర్వం రమణీయం

హవనవిధి వివరణమ్ :

1. ఏతే సహస్రమితి భీమరథ నామకో ప్రధాన దేవతాయాః మంత్ర హవనం । ఏతస్య ఆజ్య మిశ్రిత తిలహోమం ॥

2. అపైతు మృత్యు - పరం మృత్యో - మానో మహాంత - మానస్తోక - త్ర్యంబక మిత్యేతే మృత్యో రుపదేవతా మంత్రాః ॥ ఏతేషాం కేవలాజ్య హోమం ॥

   జన్మ నక్షత్ర నవగ్రహోప గ్రహాదీనాం సర్వేషాం చతుర్విధ ద్రవ్యేణైవ హోతవ్యం ॥

3. స్తుహి ... శ్రుతం గర్త సదమితి మృత్యుంజయ మంత్రః బ్రహ్మజజ్ఞానమితి అధిదేవతా మంత్రః తద్విష్ణోరితి-ప్రత్యధి దేవతా మంత్రః ఏతేషాంచతుర్విధ ద్రవ్యేణ కేవ లాజ్యేనవా జుహుయాత్ ॥

భీమరథ శాంతికి కావలసిన వస్తువులు

1. పసుపు, కుంకుమ, తమలపాకులు, వక్కలు, పూలు, ఖర్జూరము, కొబ్బరికాయలు వగైరా పూజా ద్రవ్యములు.

2. కలశములు - పెద్దవి (3) చిన్నవి (21) వీటిమీదికి తుండ్లు రవికెలు.

3. ధోవతుల చాపులు (3) దీక్షా వస్త్రములు యజమానితో సహా,

4. ప్రతిమలు (3) నువ్వులు బియ్యము ధాన్యము.

5. కంబళులు (2) నవగ్రహ లేక ధావళీలు । ఇతర దానవస్తువులు గోవు వగైరా.

ఋత్విక్కులు 21 మంది॥ హోమ ద్రవ్యములు నెయ్యి వగైరా బ్రాహ్మణ సమారాధనము, పూర్ణాహుతి ద్రవ్యములు, ఆచార్య-1 బ్రహ్మ - 1 గణపతి - 1 పంచాక్షరి - ॥ మృత్యుంజయం - 2 వేద పారాయణం - 1 నక్షత్ర జపం - 2 నవగ్రహ జపం - 9 సూర్య నమస్కారములు - 1 రుద్రాభి షేకం - 1 చండీ సప్తశతి - 1.

హోమ పాత్రలు

1. చరుపాత్ర సేరు ఉడికేది దాని మూత, గరిట.
2. ఆజ్యపాత్ర 1 (చిన్న బాణలి)
3. కప్పు గిన్నెలు - 2 (ప్రోక్షణ - పూర్ణపాత్రలు)
4. సమిధలు - పాలాశం - లేక (రావి) నవగ్రహ సమిధలు.

— భీమరథ శాంతి స్సమాప్తా —

గండ నక్షత్ర జనన శాంతి విధిః

గమనిక :- పై చెప్పిన గండ నక్షత్రముల యందు స్త్రీ పురుష జననము జరుగునపుడీశాంతి చేసికొనిన తప్పక గండములు తొలగి సర్వులకు క్షేమము చేకూరును

శ్లో॥ అశ్వనీ మఖ మూలాందా త్రిషష్ఠ నవ నాడికాః రేవతీ సర్పశక్రాంతే। మాసాంశ్చ ఋతు సాయకాః అశ్వనీమఖమూలాందా నాడికా ద్వితీయం తథా । రేవతీ సార్పశక్రాంతే । నాడికా ద్వితీయం తథా। అశ్వనీ మఖమూలానాం పూర్వార్థే బాధతే పితా । పూషాహి శక్ర పశ్చార్థే జననీ బాధ్యతే శిశోః। పితృఘ్నశ్చ దివాజాతో రాత్రిజాతస్తు మాతృహా ఆత్మహా సంధ్యయోర్జాతో నాస్తి గండే నిరామయః ॥ సర్వేషాం గండజాతానాం పరిత్యాగో విధీయతే ॥ వర్జయే ద్దర్శనం తావం తచ్చ షాణ్మాసికం భవేత్ ।తస్య శాంతిం ప్రవక్ష్యామి సోమమంత్రేణ భక్తిమాన్। కాంస్య పాత్రం ప్రకుర్వీత పలైశ్శోడశభిర్నవం। అష్టాభిశ్చ చతుర్భిర్వా । ద్వాభ్యాంవా శోభనం తథా । తన్మధ్యే పాయసం శంఖే నవనీతేన పూరితే రాజతం చంద్రమర్చేత । శిత పుష్ప సహస్రకైః । దైవజ్ఞః క్షౌమవాసాస్తు శుక్లమాల్యాంబరార్చితః సోమోహ మితి సంచింత్య పూజాం కుర్యాదతంద్రితః జపే త్సాహస్రకం మంత్రం శ్రద్ధధానస్సమాహితః । ఆప్యాయస్వేతి మంత్రేణ పూజాం కుర్యాత్సమాహితః । దద్యాద్వై దక్షిణా మిష్టాం గండదోష ప్రశాంతయే శుక్లంవా ఈశ్వరం చైవ తామ్ర పాత్ర సమన్వితం గండదోషోప శాంత్యర్థం దద్యాద్వేద విదేశుచిః॥ ఇతినక్షత్రగండాంత జనన శాంతిః ॥

గండ నక్షత్ర జనన శాంతి ప్రయోగః

జన్మదినా దేకాద శేహని ఏకవింశత్యహ్ని వా శుభేహని దంపతీ అభ్యంగ స్నానం కృత్వా। శుభ్రవస్త్రాణి ధారయిత్వా ఆదౌ దీపం సంస్థాప్య। కుమారంపత్నీంచ ఉత్తరత ఉపవేశ్య।స్వయం దక్షిణత ఆసీనః ప్రాణానాయమ్య పటమంతరతః కృత్వా ॥

ఆచమ్య ॥ ఏవంగుణ .. శుభతిథౌ శ్రీమతః గోత్రస్య నామ ధేయస్య (మమ) ధర్మపత్న్యాః అముకగండ నక్షత్రే చరణే యుక్తగండే పుత్ర - పుత్రీకా జననేన యో గండ దోషస్సము జని తద్దోషోప శమన ద్వారా జాయాపత్యోర్విశేషేణ చ త్రయాణామాయుష్యాభి వృధ్యర్థం శౌనకోక్త విధినా గండనక్షత్ర జనన శాంతి కర్మ కరిష్యమాణ స్తదంగత్వేనతదాదౌ శుధ్యర్థం ... స్వస్తి పుణ్యాహ వాచనం కరిష్యే ॥ ఆదౌ నిర్విఘ్నేన ...గణాధిపతి పూజాం కరిష్యే ॥ గణాధిపతి పూజాం పుణ్యాహ వాచనంచ కుర్యాత్ ॥ ముఖావలోకనం కుర్యాత్ ॥ యథా పిపం ప్రీత్యర్థం (మమ ధర్మపత్న్యాః అముకగండ నక్షత్రజనన జాతదోషస్య ... పరిహారార్థం ॥ గండనక్షత్ర శాంత్యాదౌ అరిష్ట పరిహారద్వారా ముఖ శ్రీ సమృద్ధ్యర్థం ధర్మపత్న్యాః కుమారస్య చ ముఖావలోకనం కరిష్యే। శ్రీ మృత్యుంజయ

సదాశివ దేవతాభ్యో నమః ॥ ధ్యానా .. యామి రూపగ్ం

॥ ...వం ... దశ ॥ కళ్యాణ జనకం ... వలోకనం ॥ నారికేళ

బలిం దద్యాత్ ॥ పాదౌ ప్రక్షాళ్య ఆచమ్య ॥ నిరీక్షితాజ్యం
శివాలయేఽన్యత్రవా దీపారాధనం కుర్యాత్ ॥

పూర్వోక్తైవంగుణ ... శుభతిథౌ - మయా సంకల్పిత అముక
గండ నక్షత్ర శాంతి కర్మణి ఆచార్య బ్రహ్మ ఋత్విగ్వరణం
కరిష్యే ॥ మయా సంకల్పితే శాంతి కర్మణి ఆచార్యం త్వా
మహం వృణే వృణీమహేతి ప్రతివచనం ॥ బ్రహ్మాణం త్వా
మహం వృణే ॥ నక్షత్రజప- బాలారిష్ట దుష్టగ్రహాప మృత్యు
మంత్ర జప - చతుర్విధ హోమ రుద్రాభిషేక మన్యాన్య
సహాయేనా స్మదర్థం భవంతఃకుర్వంత్వితాచార్యేణ సహాఽష్టౌ
వ ర్త్విగ్వరావరణీయాః ॥ పర్యాప్త్యేతా శీర్వచనం కృత్వా ।
తైస్తైస్తత్తన్మంత్రానుష్ఠానాదికం కార్యం ॥

గృహస్యేశాన దిగ్భాగే బృహన్మంటప మాసాద్య । తస్మిన్
వస్త్ర తండులాదికం నిక్షిప్య । తస్యోపరి నక్షత్ర మంత్రేణ
నక్షత్ర ప్రతిమాం ఆప్యాయస్వేతి రాజిత చంద్ర మూర్త్యావా
వాహన పూర్వకాదిత్యాది నవగ్రహారాధనం కుర్యాత్ ॥ఆదౌ
ప్రతిమా శోధనం కుర్యాత్ ॥

శ్లో॥ దధి సర్పి మధుక్షీరై శ్శర్కరేణ ఫలై స్సహ । ప్రక్షాళనం
ప్రకుర్వీత ప్రతిమాం శోధయేత్తతః ॥ ఆప్యాయ స్వసమేతు తే

...త్వాగ్ం హాసః ॥ ఇతి పంచామృత స్నానం. ఆపోహిష్ఠా

మయో...థాచనః ॥ శుద్ధోదక స్నానం ॥ ప్రక్షాళ్యప్రతిష్ఠాస్య

గంధ పుష్పాద్యైరలంకృత్య। ఏకస్మిన్ సాంకేతికే నిక్షిప్య। ఆదౌ గణపత్యావాహనం॥ తతో నక్షత్ర ప్రతిమా వాహనం - చంద్రమూర్త్యావాహనంచ కుర్యాత్॥ ఆవాహిత చంద్ర మూర్తేః ప్రత్యేక మష్టోత్తర శతనామభిః శ్వేత పుష్పైశ్చ పూజయిత్వా। తతః మంటపోపరి రుద్రమంత్రేణ రుద్రకలశా రాధనం కృత్వా॥ తస్మిన్ సువర్ణ రత్న పంచ పల్లవ - మృదాదీని తత్తన్మంత్రై ర్నిక్షిపేత్॥ ప్రాణప్రతిష్ఠాపనాది షోడశోపచారాన్ కృత్వాసమర్పయే దిత్యుపక్రమో విజ్ఞేయః పూర్వోక్త ... ఏవంగుణ ... శుభతిథౌ (మమ) ధర్మపత్నీ సమేతస్యాయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం - మయా సంకల్పిత అముక గండ నక్షత్ర శాంతి కర్మణి తత్తద్దేవతా మంటపారాధనం కరిష్యే॥ ఆదౌ గణపతి మావాహ్య॥ గణానాంత్వా

సాదనం॥ మంటప మధ్యే గణపతి మావాహయా...సీయం॥

తతః నక్షత్ర మంత్రేణ నక్షత్ర వాహనం॥ ఉపహూతాః...

...సుకృతం జుషంతాం॥ ఇదగ్ం సర్పేభ్యో... జుహోమి॥

గవాంపతిః ... రోరవీతి॥ అధిదేవతా .. ప్రత్య...సహిత

మఖానక్షత్ర దేవతా పీత్యా నావాహ యామి॥ స్థాప నీయం

చంద్రప్రతిమా వాహనం॥ ఆప్యాయ స్వసమేతు తే. .సంగథే।

సపరివార చంద్ర ప్రతిమా మావాహయామి స్థాపయా ... నీయం॥ చంద్రప్రతిమా మూర్తి దేవతాభ్యో నమః ధ్యానా వాహనాది షోడశోపచార పూజాం సమర్పయామి॥ ఇతి శ్వేత పుష్పాదిభిః పూజయిత్వా॥

సూ॥ తతో రుద్రమంత్రేణ రుద్ర కలశావాహనం కరిష్యే ॥

మంత్రం :- ఓం నమస్తే రుద్రమన్యవే ... మృత్యోర్మోక్షీయ మాఽమృతాత్ ॥ కద్రు

ద్రాయ ... హృదే ॥ గౌరీ మిమాయ ... వ్యోమన్ ॥ గౌరీ

సహితం రుద్రమావాహ యామి స్థాప ... నీయం ॥ తతః

ఆకృష్ణేనేతి నవగ్రహా రాధనం ॥ ఆకృష్ణేన ... రేభన్ ॥

ఆవాహ ... నీయం ॥

సూ॥ కలశే పంచ పల్లవాదీని తత్తన్మంత్రైః ప్రక్షిప్య - మంటప దేవతానాం సర్వాసాం సమష్ట్యా - ప్రాణప్రతిష్ఠాది మహా పూజాం షోడశోపచారైః పరిసమాప్య ॥ పూజా సమర్పణం ॥

శ్లో॥ ఏషాం స్మృత్యాచ నామోక్త్యా తపః పూజా క్రియాదిషు న్యూనం సంపూర్ణ తాం యాతి సద్యోవందేసు రేశ్వరాః మంత్ర హీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం గ్రహేశ్వరాః యత్పూజితం మయా దేవాః పరిపూర్ణం తదస్తుతే ॥ అనయా ధ్యానావాహ నాది షోడశోపచార పూజయాచ భగవంత స్సర్వాత్మకాః గండ నక్షత్ర దేవతా చంద్రమూర్తి రుద్రకలశ నవగ్రహేం ద్రాద్యష్ట దిక్పాలక దేవతా స్సుప్రీతా స్సుప్రసన్నా వరదా భవంతు ॥ ఏతత్ఫలం - మంటప దేవతార్పణ మస్తు ॥ ఇతి సమర్ప్య ॥

గండ నక్షత్ర జనన శాంత్యంగ హోమః

ఆచమ్య ... ఏవంగుణ ... శుభతిథౌ (మమ) ధర్మపత్న్యాః అముక గండ నక్షత్రే - పుత్ర - పుత్రికా జననేన యో గండ దోష స్సముజని తద్దోష పరిహారద్వారా జాయాపత్యో

శ్శినోశ్చ తయాణా మాయుషాృభి వృథర్థం సమిదాజ్య చరు ద్రీహిభి శ్చతుర్విధ హోమం కరిష్యే ॥ తదంగ స్థండిలోల్లేఖనా ద్యగ్ని ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే ॥ భూర్భువస్సువరోమ్ ॥ ఓం

చత్వారి శృంగాః... జాత వేదసే నమః ॥ ప్రధానాహుతీర్హుత్వా ॥

తత స్రుచ్యుపస్తీర్య ॥ చరుమధ్యా ద్విరవదాయ ॥ అభి ఘార్య ॥ హవిః ప్రత్యభిఘారయతి ॥

సూ॥ అగ్నయే స్వాహేతి ముఖాహుతిం హుత్వా॥ అగ్నయేస్వాహా॥

అగ్నయ ఇదం ॥ పునస్స్రుచ్యుపస్తీర్య ... హవిః ప్రత్యభిఘార యతి ॥

ప్రధాన దేవతా హవనం

సూ॥ ఉపహూతేతి సప్తవింశతి సంఖ్యయాగండ నక్షత్ర మంత్ర హవనం కుర్యాత్ ॥

మంత్రం :- ఉపహూతాః ... సుకృతం జుషంతాగ్ స్వాహా ॥ మఖా

నక్షత్ర దేవతాభ్యః పితృభ్య ఇదం॥ అధి ॥ ఇదగ్ం సర్పేభ్య

...జ్జుహోమి స్వాహా ॥ మఖానక్షత్రాధి దేవతాభ్య సర్పేభ్య

ఇదం ॥ ప్రత్యధి ॥ గవాం పతిః ... కోరవీతి స్వాహా ॥ మఖా

నక్షత్ర ప్రత్యధి దేవతాయై అర్యమ్ణ ఇదం ॥

సూ॥ తతః ఆప్యాయస్వేతి చంద్ర మంత్రేణాష్టోత్తర శత సంఖ్యయా చతుర్విధ హోమం కుర్యాత్ ॥

మంత్రం :- ఆప్యాయ స్వసమేతు తే ... సంగథే స్వాహా ॥ చంద్ర మూర్తయ ఇదం ॥

సూ॥ పశ్చాద్యేతే సహస్రమితి రుద్రప్రధాన మంత్రైరేకాదశ సంఖ్యాక చతుర్విధ హోమం కృత్వా ॥

మంత్రం :- ఏతే సహస్ర... మృత్యుర్మే పాహి స్వాహా ॥ రుద్రాయేదం ॥

సూ॥ తతః ఆదిత్యాది నవగ్రహాణాం మధ్యే బాలారిష్ట గ్రహాణాం దైవజ్ఞోపదేశ ప్రకారేణ స్వకృత జప సంఖ్యాయాం-యథాఽవ కాశ సంఖ్యయా హవనం కార్యం॥

ఇధ్మ సన్నహనాన్యద్భిః ... జయాది హోమం కరిష్యే ॥ ఇతి జయాది హోమాంతే స్విష్టకృచ్ఛ కృత్వా వ్యాహృతిభిస్సహ బర్హి స్సమంజన పరిధి ప్రహరణ మవిజ్ఞాత సర్వప్రాయశ్చిత్త హోమాంతే పూర్ణాహుతిం కృత్వోత్తర పరిషేచనం పూర్ణ పాత్ర విసర్జనం కృత్వా ॥ మంటప దేవతానాం పునఃపూజాం కృత్వా । అత్ర నైవేద్య సమయే విశేషః ॥ కాంస్యపాత్రే పాయసాన్నం - శంఖే నవనీతంచా పూర్య నైవేద్యంకుర్యాత్

అగ్నేనయే త్యగ్ని ప్రదక్షిణం మంటపోద్వాసనం - యజ్ఞేన-

యజ్ఞం ... సంతి దేవాః ॥ మంటప స్థితావాహితా సర్వా దేవతాః - యథాస్థాన ముద్వాసయంతు ॥ ప్రియాతుభగవా నీశ సర్వదేవ నమస్కృత । అనేన హవిషా తృప్తః ॥ పున

రాగమ నాయచ ॥ ఇతిచ వక్తవ్యం ॥ పునస్సంకల్ప్య॥ నక్షత్ర చంద్ర ప్రతిమా దానంచ యథానసరగ్రహ ధాన్యదానానిచ కుర్యాత్ ॥

రుద్ర కలశోదక మార్జనం

సూ॥ తతః రుద్ర కలశోదకేన అబ్లింగైః పవమానసూక్త హిరణ్య శృంగ మిత్యఘమర్షణసూక్తాదిభి ర్మార్జనం కుర్యాత్ ॥

మంత్రం :. ఆపోహి...థాచనః ॥ హిరణ్య వర్ణాః ... నిథత్త ॥ పవమాన స్సువర్జనః ... పునాతు ॥ హిరణ్య శృంగం...సువాన ఇందుః ॥ సహనావవతు ... ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ॥

తతః నూతన వస్త్రాణి ధృత్వా । కటిసూత్ర ధారణం నామ కరణంచ వృద్ధాచార ప్రకారేణవా కుర్యాత్ ॥ మహదాశీర్వ చనం ప్రాప్య । సువాసినీ మంగళారార్తికేన సహ । బ్రాహ్మ ణేభ్య స్సువాసినీభ్యశ్చ మృష్టాన్నేన సమారాధనం కుర్యాత్ ॥ ఋత్విగ్భ్యో దక్షిణ తాంబూలాదికం దత్వా సమర్పయేది త్యాహ భగవాన్ శౌనక ఋషిః ॥ శతమానం భవతి ... ప్రతి తిష్ఠతి ॥

గండ నక్షత్ర జనన శాంతిః పరిసమాప్తా

ఈ గండ నక్షత్రములలో పగలుపుట్టినవాడు తండ్రికిని-రాత్రి పుట్టినవాడు తల్లికిని సంధ్యాకాలముల బుట్టినవాడు - ఆత్మ హానిని గండ నక్షత్రములయందు శిశు జనన మైనపుడు నిర్భ

యముగ నుండుటకు వీలులేదు. కావున క్రింది నక్షత్రపాదములయందు జననమైనయెడల ఆడ శిశువుగాని - మగ శిశువుగాని - 6 మాసముల లోపల తండ్రి శిశువును చూచుట గాని, ఏడుపు వినుటగాని చేయకూడదు.

శాంతి విధానము

దుష్ట నక్షత్ర ప్రతిమ - బంగారముతోను చంద్రమూర్తి ప్రతిమ - వెండితోను చేసి - తెల్లపుష్పములతో పూజించి పేరు ఉడికే కంచు గిన్నెలో పాయసము వండి, శంఖములో వెన్నపూస పెట్టి, ఈ రెంటిని నైవేద్యము చేయవలెను. "ఆప్యాయస్వ" యను చంద్ర మంత్రమును వేయిమార్లు చేయవలెను దైవజ్ఞుడగు యాజ్ఞికుని సోమరూపంగా భావించి శుక్లమాల్యాంబరాదులతో బూజింపవలెను. తుదకు వెండితో శివునిబొమ్మను తెచ్చి - దానము చేయవలెను. గండ శాంతి యగును.

నక్షత్రము	పాదము	ఘడియ ఫలము
అశ్విని	1 పా	3
మఖ	1	6
మూల	1	9
రేవతి	4	30
ఆశ్రేష	4	6
జ్యేష్ఠ	4	5
అశ్వ	1	2
మఖ	1	2
మూల	1	2

పక్షాంతరము

రేవతి	4	2
ఆశ్లేష	4	2
మూల	4	2
అశ్విని	1+3	
మఖ	1+2 తండ్రికి గండము	
మూల	1+2	
రేవతి	3,4	
ఆశ్లేష	3,4 తల్లికి గండము	
జ్యేష్ఠ	3,4	

శాంతి సామగ్రి

పసుపు, కుంకుమ, తమలపాకులు, కొబ్బరికాయలు, వక్కలు, పూజా ద్రవ్యములు, పంచామృతములు, పంచపల్లవములు, పంచత్వక్కులు, కలశం (బిందె) కంచుగిన్నె - పళ్ళెం - గరిటె శంఖం కర్పూరము, సాంబ్రాణి కడ్డీలు, మంటపమునకు వస్త్రం రవికగుడ్డలు - 3 నక్షత్ర ప్రతిమ (బంగారం) చంద్రమూర్తి - (వెండిది 1 తులం) ఋత్విక్కులు 8 మంది దక్షిణాలు, భోజన ద్రవ్యములు-దానములకు-నువ్వులు - బియ్యము, బియ్యము ప్రత్తి విభూతిపండు గరిటె(ఇనుము) నెయ్యి హోమమునకు, సమిధలు, జిల్లేడు, మేడి, చండ్ర, జమ్మి, పాలాశం, ఖర్జూరములు, పసుపు కొమ్ములు, పూలు, మల్లె, చేమంతి.

అథ-కాకమైథున దర్శన శాంతిః

గమనిక :- ఈ కాకమైథున దర్శనమైన 6 మాసములలోపల మరణము సంభవించునట. కావున 27 రోజుల లోపల శుభదినమున ఈ శాంతి చేసికొన్నయెడల-నా గండము తొలఁగి పోవునని గర్గాచార్యులు చెప్పియున్నారు. సత్యము.

అద్భుత సాగరే గర్గః :-

శ్లో॥ కాకస్య మైథునం పశ్యేత్కాక శ్శిరసి చేద్వా శేత్ శిరస్యురసి వా కుర్యాత్పతు ఘాతం నఖైస్తథా ॥ విదారణంచ కురుతే శయానంచ స్పృశేద్యది. తదావదేత్తు మరణం । మహారిష్ట మథాపివా । శాంతింతత్ర ప్రకుర్వీత । విధానేన యథోదితాం। ఉద్దిష్టారిష్ట శమనం । కుర్యాత్సంకల్ప పూర్వకమ్ ॥ శుచౌ దేశేఽరత్నిమాత్రే స్థండిలేఽగ్నిం నిధాయచ। తదీశానేచాష్ట దళే కుంభస్యోపరి శక్తితః । హిరణ్య నిర్మితం త్విద్రం లోకపాల సమన్వితం । పూజయిత్వా స్వశాఖోక్త విధినా శ్రపయేచ్చరుం । కృత్వాజ్య భాగ పర్యంతం । జుహుయాత్క్రమశో హవిః । పాలాశ సమిధో వ్రీహి । చర్వాజ్యాని యథాక్రమమ్ అష్టోత్తర సహస్రంవా । శతమష్టోత్తరంతువా । యత ఇంద్రేతి మంత్రేణ లోకపాలేభ్య ఏవచ । శక్త్యా హుత్వా స్వశాఖోక్త ప్రాయశ్చిత్తా హుతిం హునేత్ ॥ లోకపాల బలిందద్యా దింద్రాగ్న్యో ర్దేశ్చ శేషతః । వాయసేభ్యో బలిం దద్యా ఖైంద్ర వారుణ మంత్రతః ॥

శ్లో॥ ఇంద్ర వారుణ వాయవ్యా సౌమ్యా యామ్యాశ్చనైఋతాః
తే కాకాః ప్రతి గృహ్ణంతు । భూమావన్నం మయార్పితమ్
పూర్ణాహుతిం తతో దత్వా । ఆచార్యం పూజయేత్తతః ।
కుంభోదకే నాభిషేకో యజమానస్య విస్తరాత్ । ఆచార్యా
యేంద్ర ప్రతిమాం దద్యాత్సోమ పరాంగతః। శక్త్యాచభూయ
సీం దత్వా । ద్విజానాం భోజనం దిశేత్ । శతం తదర్థమర్థం
వా । శక్త్యభావే దశాపివా । కాకో మైథున యుక్తశ్చేచ్ఛ్వేత
స్సను దిదృశ్యతే । ఇతి హేమాద్రౌ గర్గః ॥ కేచిత్తుశ్వేత
కాక మైథున దర్శనే విశిష్టోదోషః ॥ న కేవల ఇత్యాహుః ॥
తేచేద్యది తదాభ్యాందృశ్యతే యదాన్యత్వాచనిమిత్తభేదాత్
జ్ఞానా స్మృతా ఇత్యుపేక్షః ॥ ఇతి శాంతి విధిః

కాకమైథున దర్శన శాంతి ప్రయోగః

అథాతో కాక మైథున దర్శన శాంతి విధిం వ్యాఖ్యాస్యామః
తద్దర్శన దినావధి సప్తవింశతి దినాంతర ఏవైకస్మిన్ శుభేదినే
హ్యాచార్యాది ద్వాదశ ఋత్విజః పంచ సంఖ్యాకాన్వాసమా
హూయ, దంపతీ ప్రాతరభ్యంగ స్నానం కృత్వా సంధ్యావంద
నాది నిత్య కర్మానుష్ఠానానంతర మాదౌ దీపారాధనంకృత్వా
ఆచమ్య - ప్రాణానాయమ్య - ఏవం ..శుభతిథౌ శ్రీమతః -
గోత్రస్య నామధేయస్య (మమ) ధర్మపత్నీ సమేతస్య యజ
మానస్య ఆయుషాభి వృద్ధ్యర్థం కాకమైథునదర్శనాత్సూచిత
సర్వారిష్ట పరిహారద్వారా సర్వాప మృత్యు నివారణార్థంచ
గర్గోక్త విధినా శాంతి కర్మ కరిష్యమాణస్తదంగత్వేన తదాదౌ
శుద్ధ్యర్థం వృద్ధ్యర్థం శాంత్యర్థ మభ్యుదయార్థంచ మహాజనై
స్సహ స్వస్తి పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే । ఆదౌ నిర్విఘ్నేన
॥
... గణాధిపతి పూజాం కరిష్యే । ఓం గణానాంత్వా గణ

పతిగ్ం హవామహే ... స్వస్తి సంబాధేష్వభయన్నో అస్తు-
శుభగ్ం శుభమ్ ॥

ఆచమ్య - ఏవంగుణ ... తిథౌ - శ్రీమతః - గోత్రస్యనామ ధేయస్య ధర్మపత్నీ సమేతస్య యజమానస్య (మమ) ఆయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం కాకమైథున దర్శనా త్సూచిత సర్వానిష్టపరిహార ద్వారా సర్వాప మృత్యు గండదోష నివారణార్థం మయాసంకల్పిత గర్గోక్త కాకమైథున దర్శన శాంతి కర్మణి ఆచార్యం త్వా మహాం వృణే ।

ప్రతివచనం :- వృతోఽస్మీ"తి

మయా సం... శాంతి కర్మణి - బ్రహ్మాణం త్వా, మహాంవృణే వృతోఽస్మి - మయాసం ... శాంతి కర్మణి మృత్యుంజయ మహా మంత్ర జప మస్మదర్థం భవంతః కుర్వంతు —

ప్రతివచనం :- కరిష్యామీతి -

మయా సం ... శాంతి కర్మణి - మహాన్యాస పూర్వక ఏకాదశ రుద్ర నారాభిషేచన మస్మదర్థ ... కుర్వంతు కరిష్యామి, మయాసం ... శాంతి కర్మణి - శివ పంచాక్షరీ మహా మంత్ర జప మస్మ ... కుర్వంతు । మయాసం ... శాంతి కర్మణి శ్రీమద్రామాయణాంతర్గత సుందరకాండే కాకాసుర వృత్తాంత కథా సర్గ పారాయణ మస్మదర్థం భవంతః కుర్వంతు। కరిష్యామీతి ప్రతివచనమ్ ॥

మంత్రం :- పర్యాప్త్యా అనంతరాయాయ ... సర్వం జయతి । శతమానం భవతి ... ప్రతితిష్ఠతి ॥ ఋత్విజ స్సర్వే తత్తదను

స్థాపనం కుర్వంతు ॥ తతః ఈశాన దేశే నూతన వస్త్రద్వయేన మంటప మాసాద్య । పంచప్రస్థ పరిమిత తండులాన్ నిక్షిప్య- అష్టదళ పద్మ కర్ణికాస్థిత కుంభోపరి మంటప మధ్యే యత ఇంద్రేతి సశక్తిక మింద్ర మావాహ్య ॥

మంత్రం :- యత ఇంద్ర భయామహే తతో నో అభయం కృధి। మఘవచ్ఛగ్ధి తవతన్న ఊతయే విద్విషో విమృధోజహి స్వస్తిదా విశస్పతి ర్వృత్రహా విమృధోవశీ ॥ వృషేంద్రః పురఏతున స్వస్తిదా అభయంకరః। ఇతి కుంభేఽభయంకర మింద్రమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి । స్థాపనానంతర మిద మర్ఘ్య...నీయం । మం । ఇంద్రాణీ మాసు నారిషు...మర తే పతిః । తద్వామతః ఇంద్రాణీ మావాహ...మిస్థాప...నీయం తత్పరిత స్తత్తన్మంత్రై ల్లోకపాలకా నావాహ్య । అగ్నిం దూతం... యచ్ఛాన శ్శర్మ సప్రథాః ॥ ఇత్యాది పరిసమాప్య ప్రాణ ప్రతిష్ఠాపనాది షోడశోపచారాణికృత్వా। సమర్పయేత్

కాకమైథున దర్శన శాంతి హోమ ప్రయోగః

మంటపస్య ప్రాక్పశ్చిమ సూర్మధ్యే దక్షిణతః ప్రాదేశ మాత్రం చతురశ్ర స్థండిల మరత్నిమాత్ర కుండంవా కల్ప యిత్వా । కుండ శుద్ధిం కృత్వా ।

ఆచమ్య ఏవంగుణ... శుభతిథౌ గోత్రస్యనామధేయస్య(మమ)
కాక మైథున దర్శనాత్సూచిత సర్వానిష్ట పరిహారద్వారా
ఆయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం । కల్పోక్త తత్తద్దేవతా మంత్రైః
పాలాశ సమిదాజ్య, చరువ్రీహిభిశ్చతుర్విధ హోమం కరిష్యే
తదంగ స్థండిలోల్లేఖనాద్యగ్ని ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే । భూర్భు
వస్సువరోమ్ ॥ చత్వారి శృంగాః జాతవేదసేనమః । ప్రధానా
హుతీర్హుత్వా ॥ తత స్స్రుచ్యుపస్తీర్య - చరుమధ్యా ద్విర
వదాయ. అభిఘార్య హవిః ప్రత్యభి ఘారయతి॥ ఓంఅగ్నయే
స్వాహా - అగ్నయ ఇదం ॥ ఇతి ముఖాహుతిం హుత్వా ॥
ఏకం - ద్వే - త్రీణి - చత్వారి - పంచేతి పంచావర్తీనాం ।
మంత్రం - యత ఇంద్ర భయామహే ... అభయంకర స్వాహా ॥
ఇంద్రాయాఽభయం కరాయేదం । అష్టోత్తర శత సహస్రం
శతమష్టోత్తరంవా యథావకాశం హుత్వా। ఇంద్రస్య ప్రధాన
దేవతాయాః ॥ ఇతరేషా మేకైక పర్యాయం జుహుయాత్ ॥
ఏవంపరిసమాప్య. ఇధ్మ సన్నహనాన్యద్భి స్సగ్‌స్పర్శ్య...వృద్ధి
కామః జయాది వర్జం ప్రాజాపత్య హోమం కరిష్యే ॥ ఓం
ప్రజాపతేనత్వ . రయీణాగ్ స్వాహా ॥ ప్రజాపతయ ఇదం ॥
వ్యాహృతి హోమంకృత్వా । అగ్నయే స్విష్టకృతే స్వాహాఇతి
... స్విష్టకృ జ్జుహోతి - బర్హి స్సమంజనం కృత్వా పరిధి
ప్రహరణం కుర్యా దాఘార సమిధౌ ప్రహృత్య । (మమ)

శాక మైథున దర్శన శాంత్యంగ మవిజ్ఞాత ప్రాయశ్చిత్తం కరి

ష్యేతి సంకల్ప్య ॥ అనాజ్ఞాతం ... యజమానస్య శామా

థాస్వాహా ॥ అగ్న యే వసునీథా యేదం। భువ స్వాహా వాయవ

ఇదం నమమ ॥ పూర్ణాహుతిః హుత్వా ॥ పూర్ణపాత్ర విసర్జన
మగ్ని ప్రదక్షిణ మగ్న్యుద్వాసనాద్య వభృథాంతం పరి
సమాప్య శాక బలిం దద్యాత్ ॥.

శ్లో॥ ఐంద్రం వారుణ వాయవ్యాస్సౌమ్యాయామ్యాశ్చ నైఋతాః
తే శాకాః ప్రతిగృహ్ణాంతు భూమా వన్నం మయార్పితం॥ ఇతి
హోమ శేషేణాన్నేన బలిం దద్యాత్ ॥

సూ॥ తతః శాంతి మంత్రై రాచార్యః కుంభోదకేన యజమానస్యా

భిషేకం కుర్యాత్ ॥ భద్రం కర్ణేభిః ... బృహస్పతిర్దధాతు

ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః । శన్నో మిత్ర పృథివీ శాంత్యే

త్యాది యత ఇంద్ర భయామహేత్యంతైః శాంతిం పఠిత్వా ॥
తంత్ర శేషం సమాపయేత్ ॥తతః ఆచార్యాయ ఇంద్రప్రతిమా
యుక్తం కుంభ మంటపం దద్యాత్ మహదాశీర్వచనం ప్రాప్య
సువాసినీ మంగళారార్తికేన సమాప్య బ్రాహ్మణానాం మృష్టా
న్న భోజనం దద్యా ద్విప్రాన్బ్రాహ్మణాన్ దక్షిణ తాంబూలాదిభి
స్తోషయిత్వా । ఇత్యాహ భగవాన్ గర్గాచార్యః । తతో
ఏవ శాక మైథున దర్శనంకృతం తస్యబంధూనాంసర్వేషామపి
సః మృతః ఇతి తేషాం ప్రేమణామపి శాంత్యంగ త్వేన కుర్యాత్

అయమేవ లోకాచారః ప్రాయశ శిష్టమార్గే వర్తతే। శత

మానం భవతి ... ప్రతి తిష్ఠతి ॥

కాక మైథున శాంతి వస్తుసామగ్రి

పసుపు, కుంకుమ, తమలపాకులు, వగైరా పూజాద్రవ్యములు మామూలే. బంగారపు ఇంద్రి ప్రతిమ. మంటపారాధన వస్తువులు హోమ ద్రవ్యములు నెయ్యి, పూర్ణాహుతి ద్రవ్యములు, చిల్లరడబ్బులు దీపారాధన సామగ్రి, బ్రాహ్మణ భోజనం, కలశము - (నాల్గుశేర్ల నీళ్ళుపట్టేది), రవిక గుడ్డలు - 3.

సమాప్తిః

—o—

యమళ జనన శాంతి ప్రయోగః

గమనిక - సాధారణముగ చాతుర్వర్ణములలో నెవ్వరికైనను కవల పిల్లలు కలిగిన యెడల కాత్యాయన మహర్షిచేత చెప్పఁబడిన యీ శాంతిని చేసుకొనిన తప్పక సర్వానిష్టములు తొలగిపోవును. మామూలు నవగ్రహ శాంతులు చాలవు.

అథాతో యమళ జనన శాంతి విధిం వ్యాఖ్యాస్యామః। జనన దివసా దేకాదశే హన్యుష స్యేవ శిశుద్వయ సహితౌ వుభావపి దంపతీ శాంత్యర్థం సంకల్పితై కోషధీద్రవ్య విశేషైర్విమిశ్రితో ష్ణవారిణా తూష్ణీ మేవాభ్యంగ విధినా శుద్ధి స్నానం కృత్వా-నూతన యజ్ఞోపవీత ధారణానంతరం సంధ్యావందనాద్యావదను ష్ఠానం పరిసమాప్య బ్రాహ్మణాన్ బంధూన్ సమాహూయ. శాంతి కల్పోక్త వస్తు సంభారాన్ సమ్యక్సంపాద్యైవాదౌ దీపారాధనం కృత్వాఽంతరతః పటం కల్పయిత్వా। స శిశు కాంపత్నీ ముత్తరత ఉపవేశ్య స్వయందక్షిణతఆసీనః ప్రాణా నాయమ్య।

ఆచమ్య - ఏవంగుణ...శుభతిథౌ శ్రీమతః గోత్రస్య నామ ధేయస్య (మమ) ధర్మపత్న్యాః యమళ జనన సూచిత సర్వా నిష్ట పరిహార ద్వారా శ్రీ పరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం, సగ్రహమఖాం శాంత్యుక్త శాంతిం కరిష్యమాణ స్తదంగ త్వేన తదాదౌ శుభార్థం ... పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే॥ అథో నిర్విఘ్నేన

... గణాధిపతి పూజాం కరిష్యే ॥ మం ॥ ఓం గణానాంత్వా ... శుభం ॥

ముఖావలోకనం

సూ॥ తత స్సమాతృకయోర్యమళయోః ప్రత్యేకం రూపగ్ం రూపమితి తామ్రఖండ యుక్తే తైలభాండే ముఖాఽవలోకనం కుర్యాత్ ॥ తామ్రఖండయుక్తం తైలపాత్రం తండులేషునిక్షిప్య తస్మిన్ మృత్యుంజయ సదాశివదేవతా పూజాం కృత్వా । సమర్ప్య ॥ మం ॥ రూపగ్ం రూపం ... శరాదశ ॥

శ్లో॥ కళ్యాణ జనకం పుణ్యం ... దాద్యావలోకనం ॥ నారికేళద్వయేన బలిం దద్యాత్ ॥ ముఖావలోకన సమయే సూర్యాదీనాం నవానాం ... ఫలసిద్ధిరస్తు ॥ శ్రీ మృత్యుంజయ ప్రసాదేన జాయాపత్యో శ్శిశో శ్చ చతుర్ణామాయుష్యాభివృద్ధిరస్త్వితి బ్రాహ్మణా వదేరన్నక్షతా న్నిక్షిపేత్ ॥ తతఃఆచార్యబ్రహ్మ ర్త్విగ్వరణం కరిష్యే ॥ మయాసంకల్పితే సగ్రహ శాంత్యాయనోక్త యమళ జనన శాంతి కర్మణి - ఆచార్యంత్వామహం వృణే ॥ బ్రహ్మాణంత్వా మహం వృణే ॥ వృతోఽస్మి కరిష్యామీతి ప్రతివచన మాచార్య బ్రహ్మణోః ॥

సూ॥ తతః ఇమంమే వరుణేతి మంత్రావృత్యా అష్టదిక్ష్వష్ట కలశాన్ విధినా సంస్థాప్య ॥

మంత్రం :- ఇమంమే వరుణ.. ప్రమోషీః। ఇత్యష్టకలశానావాహ్య

సూ॥ తేషు ఇమంమే గంగేతి మంత్రేణోదకం పూరయిత్వా ।

మంత్రం :- ఇమంమే గంగే ... సముద్రో అర్ణవః ॥

సూ॥ ఓషధయ స్సంవదంతేతి పంచపల్లవాని సర్వౌషధీప్రక్షేపణంచ కుర్యాత్ ॥

మంత్రం :- ఓషధయ స్సంవదంతే ... పారయామసి ॥

సూ॥ సహిరత్నానీతి రత్నాని నిక్షిప్య ॥

మంత్రం :- సహిరత్నాని... చిత్రభిమామహి ॥

సూ॥ యోపాం పుష్పమితి పుష్పం ॥ మం ॥ యోపాం పుష్పంవేద ... ఆయతనవాన్ భవతి ॥

సూ॥ ఆయనే తేత్యక్షత ప్రక్షేపణం ॥ మం ॥ ఆయనే తే పరాయణే ... గృహా ఇమే ॥సూ॥ గంధద్వారామితి గంధం ॥మం॥ గంధ ద్వారాందురా ... య్యేశ్రియం ॥ మం ॥ అశ్వత్థే వో నిషదనం ... పూరుషం ॥ ఇతి మంత్రేణ - చతుర్ణా మశ్వత్థ వటౌదుంబర ప్లక్షాణాం క్షీర వృక్షాణాం కషాయేన దేవదారు గౌర పర్ణ ష్పైర్హిరణ్య సహిత దూర్వాంకురైశ్చ పంచపల్లవై ర్వస్త్ర గంధాక్షతాదిభి రలంకృత్య॥ ప్రాణ ప్రతిష్ఠాపన ధ్యానావాహనాది షోడశోపచారైర్వరుణ పూజాం కుర్యాత్ । సమర్పించ వరుణ ప్రసాద సిద్ధిరస్తు ॥

సూ॥ తత స్సపత్నీకో యజమానః ప్రాఙ్ముఖోదఙ్ముఖోవోపవిశ్య।
ఆచార్యోపదేశ ప్రకారేణ నక్షత్ర పూర్వక నవగ్రహారాధనం
కుర్యాత్ ॥ పూర్వోక్త ... ఏవంగుణ ... శుభతిథౌ శ్రీ పర
మేశ్వర ప్రీత్యర్థం కాత్యాయనోక్త యమళ జనన శాంత్యంగ
నక్షత్రపూర్వక నవగ్రహారాధన మింద్రాద్యష్ట దిక్పాలకా
వాహనాది పూజాంచ కరిష్యే ॥ ఆదౌ గణపతి మావాహ్య॥

ఓం గణానాంత్వా ... గణపతి మావాహయామి ॥ మం ॥

ఆకృష్ణేన రజసా ... నిపస్యన్ ... రేఫన్ ॥

నక్షత్రం :- అముక నక్షత్ర దేవతా మావాహయామి ॥ స్థా ...
నీయం ॥ ఏవం సనక్షత్ర గ్రహావాహనం పరిసమాప్య॥ ప్రాణ
ప్రతిష్ఠాపనం కృత్వా ॥ మంటపా వాహితానాం సర్వాసాం
దేవతానాం షోడశోపచార విధిదా పూజాం సమర్పయామి ॥
నక్షత్ర పూర్వకాదిత్యాది నవగ్రహ ప్రసాదసిద్ధిరస్తు —
చతుర్ణాం గండదోష పరిహారోస్తు ॥
ఆచమ్య ... ఏవంగుణ ... శుభతిథౌ జాయాపత్యోర్యశ్శిశోశ్చ
చతుర్ణామాయుష్యాభి వృద్ధ్యర్థం కాత్యాయనోక్త యమళజనన
శాంత్యంగత్వేన సమిదాజ్య చరు వ్రీహిభిశ్చతుర్విధ హోమం
కరిష్యే॥ తదంగ స్థండిలోల్లేఖనాద్యగ్ని ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే॥

ఓం భూర్భువస్సువరోం । చత్వారి శృంగాః జాతవేదసే నమః॥

ప్రధానాహుతీర్హుత్వా॥

సూ॥ తతః చతుర్విధ ద్రవ్యైః । ఆపః తిస్రుభిరాజ్యాహుతిభిః కయా
నశ్చిత్ర ఇతిద్వాభ్యామింద్రం సప్తభిర్వరుణం పంచభి । రప
ఏకయా। అగ్నిమష్టాభి రాజ్యాహుతిభి శ్చతుర్వింశతి మంత్రైః

రగ్నీ షోమంపవమానం పావకం-మారుతం-మరుతః-యమం-
అంతకం మృత్యుంచ ఏకైకయా చర్వ్యాహుత్యా నామ
మంత్రైశ్చ శేషేణేత్యాద్య న్వాదధ్యాత్ । తత స్రుచ్యుప
స్తీర్య - చరుమధ్యా ద్విరవదాయ-అభిఘార్య హవిః ప్రత్యభి
ఘారయతి ॥ ఓం అగ్నయే స్వాహా । అగ్నయ ఇదం ॥ ఇతి
ముఖాహుతిం హుత్వా ॥ పునస్స్రుచ్యుపస్తీర్య ... ప్రత్యభి
ఘారయతి ॥ ఏకం - ద్వే త్రీణి చత్వారి ... 1) ఓం ఆపో
హిష్ఠా మయో భువః ... చక్షసే స్వాహా ॥ అద్భ్య ఇదం ॥
2) యోవశ్శివతమో ... మాతర స్వాహా ॥ అద్భ్య ఇదం ।
3) తస్మా అరంగ మామవో ... యథాచన స్వాహా ॥ అద్భ్య
ఇదం ॥

1) కయానశ్చిత్ర ... శచిష్ఠయా వృతా స్వాహా ॥ ప్రజాపతయ
ఇదం । 2) కస్త్వా సత్యోమదానాం ... శతం భవాస్యూతిభి
స్వాహా ॥ ప్రజా ॥

1) ఇంద్రంవో విశ్వతః ॥ కేవలస్వాహా । ఇంద్రా యేదం ॥
2) ఇంద్రం నరో నేమధితా హవంతే యత్పార్యా యు నజతే

ధియస్థా స్వాహా।ఇంద్రా...దం॥ 3)శూరోనృషా తా శవసశ్చ

కాన ఆగోమతి వ్రజేభజాత్వంన స్వాహా। ఇంద్రా। 4)

ఇంద్రియాణి శతక్రతో యా తేజనేషు పఞ్చసు ఇంద్రానిత

ఆవృణే అను తే దాక్షిమహా ఇంద్రియాయ సత్రా తే విశ్వమను

వృత్రహత్యే స్వాహా। ఇంద్రా॥ 5) అనుక్షత్రమను సహోయ

జత్రేంద్ర దేవేభిరను తే నృషహ్యే। ఆయస్మిన్నప్త వాసవా

స్తిష్ఠంతి స్వారుహో యథాస్వాహా॥ ఇంద్రా॥ 6) ఋషిర్హి

దీర్ఘశ్రుత్తమ ఇంద్రస్య ఘర్మో అతిథిః ఆమాసుపక్వమైరయ

ఆ సూర్యగ్ం రోహయో దివి స్వాహా। ఇంద్రా॥ 7) ఘర్మం

న సామంతపతా సువృక్తిభిర్జుష్టం గిర్వణస్తే గిరః। ఇంద్ర

మిద్గాథినో బృహదింద్రమర్కేభి రర్కిణః ఇంద్రం వాణీరనూ

షత గాయంతిత్వా గాయత్రిణ స్వాహా। ఇంద్రా।

వరుణ మంత్ర పంచకం

1. అవతేహేళో వరుణ నమోభి రవ యజ్ఞేభి రీమహే హవిర్భిః

యన్న స్త్వభ్య మసుర ప్రచేతో రాజన్నేనాగ్ంసిశి్రథః కృతాని

స్వాహా ॥ వరుణా యేదం ॥ 2. ఉదు త్తమం వరుణ పాశగ్ ॥

స్వాహా ॥ వరు ॥ 3. ఇమం మే వరుణ...ఆచకే స్వాహా॥వరు॥

4. తత్త్వాయామి బ్రహ్మణా ॥ ఆయుః ప్రమోషీః స్వాహా॥ 5.

వరు...ఇద॥త్వన్నో అగ్నే వరుణస్య॥ముగ్ధ్యస్మథ్స్వాహా॥వరు॥

ఏకమాపో దేవతా మంత్రః

1. ఇదమాపః ప్రవహతా వద్యంచ మలంచ యత్ । యచ్ఛాభి

దుద్రోహా నృతం యచ్చసేపే అభీరుణవ్, ఆపోమా తస్మా

దేనసో విశ్వాన్ముంచత్వగ్ంహాస స్వాహా ॥ అద్భ్య ఇదం ॥

అగ్నిహవన మంత్రాష్టకం

1. అపనశ్శో శుచదఘ మగ్నే శుశుద్ధ్యారయిం అపనశ్శో శుచద

ఘగ్ స్వాహా । అగ్నయ ఇదం । 2. సుక్షేత్రియా సుగాతు

యావసూయాచ యజామహే అపనశ్శో శుచదఘగ్ స్వాహా ॥

అగ్న ॥ 3. ప్రయద్భం దిష్ట ఏషాం ప్రాస్మాకాసశ్చ సూరయః

అపనశ్శో శుచదఘగ్ స్వాహా ॥ అగ్న ॥ 4. ప్రయదగ్నే స్సహ

స్వతో విశ్వతో యన్తి సూరయః।అపనశ్శో శుచదఘగ్ స్వాహా

॥ అగ్న ॥ 5. ప్రయత్తే అగ్నే సూరయోజా యేమహి ప్రతే

వయం అపనశ్శో శుచదఘగ్ స్వాహా ॥ అగ్న ॥ 6. త్వగ్ంహి

విశ్వతో ముఖో విశ్వతః పరిభూరసి॥అపనశ్శోశుచదఘగ్ స్వాహా

॥ అగ్న ॥ 7. ద్విషోనో విశ్వతో ముఖాతి నావేవ పారయ॥

అపనశ్శో శుచదఘగ్ స్వాహా ॥ అగ్న ॥ 8. సనస్సింధుమివనా

వయాఽతిపరుషా స్వస్తయే ॥ అపనశ్శో శుచదఘగ్ స్వాహా ॥

అగ్నయ ఇదం ॥ పునః స్రుచ్యుప స్తీర్య... ప్రత్యభి ఘారయతి ॥

ఆగ్నేయాదీనాం నామ మంత్ర పాఠనం

1. ఓం అగ్నీషోమాభ్యాగ్ స్వాహా ॥ అగ్నీషోమాభ్యా మిదం

నమమ ॥ 2. పవమానాయ స్వాహా॥ పవమానాయేదం నమమ

3. పావకాయ స్వాహా ॥ పావకాయేదం నమమ 4. మరుద్భ్య

స్వాహా మరుద్భ్య ఇదం నమమ ॥ 5. యమాయ స్వాహా ॥

యమాయేదం 6. అంతకాయ స్వాహా ॥ అంతకాయేదం ॥ 7.

మృత్యవే స్వాహా ॥ మృత్యవ ఇదం॥ 8. మృత్యుంజయాయాగ్న
యే స్విష్టకృతే స్వాహా ॥ మృత్యుంజయాయాఽగ్నయే స్విష్ట
కృత ఇదం నమమ ॥ ఇధ్మసన్నహనాన్యద్భిస్సగ్ స్పృశ్యాగ్నౌ
ప్రహరతి రుద్రాయ తంతిచరాయేదన్నమమ ॥ అస్యయమళ
జననశాంతి కర్మణః హోమ ప్రతిష్ఠా సిధ్యర్థం వృద్ధికామః
జయాది వర్జం ప్రాజాపత్య హోమంకరిష్యే ప్రజాపతేనత్వదే
తాన్...స్వాహా ప్రజాపతయ ఇదం । పాత్రప్రయుక్త దర్భా
గ్రాణి దర్వ్యా మభ్యుద్యేత్యాద్యా ఘారసమిధా ప్రహృత్య
తనుభ్య ఇదం నమమ ॥ విశ్వేభ్యో దేవేభ్యో వసుభ్యో
రుద్రేభ్య ఆదిత్యేభ్య స్వాహా...విశ్వేభ్యో దేవే...నమమ॥
అస్మిన్ప్రకృతే కర్మణిజ్ఞాతా...అవిజ్ఞాతప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే॥
అనాజ్ఞాతం యదాజ్ఞాతం ॥ శ్రీ విష్ణవే స్వాహా ॥ శ్రీవిష్ణవే
పరమాత్మన ఇదం ॥ అత్ర పూర్ణాహుతిం కుర్యాత్ ॥

పూర్ణాహుతిః

అస్మత్కృత యమళ జనన శాంతిహోమ పూర్ణతా సిధ్యర్థం
పూర్ణాహుతిం హోష్యే॥ పూర్ణాహుతి ద్రవ్యాధిష్ఠాన దేవతా
భ్యోనమః ధ్యానావాహనాది .. యామి ॥ ఏకం...ద్వాదశ
ఇత్యాజ్యం గృహీత్వా। తిష్టన్ ॥ సప్తతే అగ్నే ... ఘృతేన
స్వాహా ॥ అగ్నయే హోత్ర ఇదం॥పూర్ణాహుతిము త్తమాం

...నేవావరుంధే ॥ ఆగ్నావిష్ణో ... ఓం శాంతిః ॥

అదితేన్వ మగస్థాః ... ప్రాసావీః ప్రణీతా స్వపఆనీయ-సదసి

సమ్మే ॥ జయాది బ్రహ్మవిసర్జనాంతే అగ్నిప్రదక్షిణోద్వాస నాంతం పరిసమాప్యాఽవభృథం కుర్యాత్ ॥

అవభృథ స్నానం

తతస్స యమళయోర్దంపతో ర్యస్సంయుక్తాప వరుణ కలశ గ్రహ మంటప కలశోద కేనచ పూర్వోక్తైక వింశతి హోమమంత్రై ర్నవగ్రహ మంత్రై రన్యై శ్శాంతి మంత్రైశ్చ మార్జనమభి షేచనంవా యథావకాశ విధినా కుర్యాత్ ॥

మార్జనా మంత్రాః :-

ఇంద్రంవో ... అపనశ్శో శుచదఘం । ఆకృష్ణేన ... రేఫన్

భద్రం కర్ణేభిః...బృహస్పతిర్దదాతు । ఆపోహిష్ఠాః...థాచనః

హిరణ్యవర్ణా ... నిధత్త పవమాన స్సువర్జనః ... పునాతు

సహనా వవతు ... ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ॥

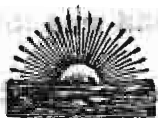
తతః కటిసూత్ర ధారణం నామకరణంచ కృత్వా బ్రాహ్మణేభ్యో నక్షత్ర దానాదికం దక్షిణ తాంబూలాదికాన్ దద్యాత్ ॥ ఆశీర్వచనం ప్రాప్య। సువాసినీ మంగళారాత్రిక భాజనంచ రుద్రాభిషేకాది తీర్థంస్వీకృత్య యథాశక్తి బ్రాహ్మణేభ్యోమృష్టాన్నం దద్యాత్స్వయం భుంజీత ॥ దాసీమహిషగోహస్తినాం యమళ జననోపీయం శాంతిః కార్యా ॥

యమళ జనన శాంతి సామగ్రి

పసుపు, కుంకుమ, తమలపాకులు, వక్కలు, కొబ్బరికాయలు పూలు, సాంబ్రాణి కడ్డీలు కర్పూరం, కలశములు 10 చిన్నవి) పెద్ద కలశం 1 ధోవతుల చాపులు 2 తుండ్లు 4 రవికలు 4 పంచామృతములు - పంచపల్లవములు - పంచత్వక్కులు సప్తమృత్తికలు, దీపారాధన సామగ్రి - వత్తులు వగైరా బ్రాహ్మణులు 11 మంది. ఖర్జూరము - చరుపాత్ర (సోలెడు ఉడికేగిన్నె) మూతపళ్ళెము - గరిటె- స్థాలీపాకం కప్పులు-2 నెయ్యి మొదలగు హోమద్రవ్యములు బంధువులకు వస్త్రములు గరికె తెల్ల ఆవాలు - కొంచెము రావిసమిధలు బర్హిస్సు ఆజ్యావలోకమునకు కంచు పళ్లెము.

అథ - యమళ జనన శాంతి విధిః

తత్ర శ్రౌతాగ్ని మతః సోగ్న యే మరుత్వతే త్రయోదశ కపాలం పురోడాశం నిర్వపేదితి ఋగ్వేద బ్రాహ్మణోక్తేష్టిః|యద్వా ఆశ్వలాయన సూత్రోక్తః - కేవల మారుత యాగః । గృహ్యాగ్ని మత ఆశ్వలాయనశ్చ గృహ్యాగ్నౌ మారుతశ్చరుః । అథ యస్య వధూర్గర్భాజనయేద్యమ తతః । స మరుభ్యశ్చరుం కుర్యాత్పూష్ణాహుతి మథాపివా । ఇతి కారికోక్తేః । గృహ్యాగ్ని శూన్య బహ్వృచః కాత్యాయనోక్త శాంతిం లౌకికాగ్నౌ కుర్యాత్ । మమ భార్యాయాంయమల జనన సూచిత సర్వారిష్ట పరిహారద్వారా శ్రీ పరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం మారుతేష్ట్యాయక్ష్యే । ఇతి సంకల్పః । ఇతి శ్రౌతాగ్ని మతః ॥ స్మార్తాగ్నిమతస్తు మారుత స్థాలీపాకేన యక్ష్యే। ఇతి సంకల్పః। నిరగ్నికస్తు సగ్రహ మఖాం కాత్యాయనోక్తాం శాంతిం కరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య స్వస్తి వాచనాద్యాచార్య వరణాంతం కుర్యాత్ ॥

అథ-వైవస్వత శాంత ప్రయోగః

(పంచక మృతావయం శాంతి విశేషః ధర్మసింధో రుద్ధృత్య లిఖితః)

గమనిక :- దుష్ట నక్షత్రమున (ధనిష్ఠా పంచకాదులలో) గృహములో మృతి జరిగిన యెడల - గృహమును మూసివేయక - 13వ రోజున గాని, 14వ రోజున గాని ఈ శాంతి చేసికొనిన యెడల దోషము నివారించును. గృహమును యథేచ్ఛగా వాడుకొన వచ్చును.

అథ పంచకమృతౌ శాంతి విధిం వ్యాఖ్యాస్యామః సూతకాంతే సాం పరాయికాన్ పరిసమాప్యసపిండీ కరణానంతరం) త్రయోదశేహని చతుర్దశేహనివా రిక్తాఽమావాస్యా భాను, భౌమ వాసర రహితే తిథౌపత్నీ సహితః కర్తాప్రాతస్నానంకృత్వా ధౌతవస్త్రంపరిధాయ సంధ్యావందనాగ్న్యుపాసనాదికంకృత్వా ఆచమ్య ప్రాణానాయమ్య, దేశకాలౌ సంకీర్త్య, అముకస్య ధనిష్ఠా పంచకాది మరణ సూచిత నంశారిష్ట నివారణార్థం తచ్ఛాంతి కర్మ కరిష్యేతి సంకల్ప్య. గణాధిపతిపూజాం,పుణ్యాహవాచనం కృత్వా, ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్యర్థం శ్రీ మహా గణాధిపతి ... కరిష్యే, తిలహోమ ఘృతాని బ్రాహ్మణేభ్యో దత్వా, నక్షత్రజప, రుద్రపారాయణార్థంచాచార్య ద్వాదశ బ్రహ్మ ఋత్విగ్వరణంచ కృత్వా. కాంస్యపాత్రస్థితాజ్యే ఆత్మ ప్రతిబింబం వీక్ష్య, నిరీక్షితాజ్యం బ్రాహ్మణాయ దత్వా మంటపమాసాద్య, తన్నక్షత్ర సహిత యమ-ధర్మరాజ మృత్యు, అంతకాయ, వైవస్వతాయ, కాలాయ, సర్వభూత క్షయాయ ఔదుంబర, దధ్నవీల పరమేష్టి వృకోదర, చిత్ర, చిత్రగుప్తాన్ క్రమేణాఽసాద్య ప్రాణప్రతిష్ఠాపన షోడశోప

ద్రవ్యైస్సంపూజ్య (కుంభే యమ ప్రతిమామావాహ్య, సం
పూజ్య, స్వగృహోక్త ప్రకారేణాగ్ని ప్రతిష్ఠాద్యాజ్యభాగాం
తం కృత్వా, చరుగ్ం శ్రపయిత్వా, నక్షత్ర సహితాభిర్ధర్మరాజే
త్యాదిభిశ్చతుర్దశసాంఖ్యాభిశ్చైకైకయా చతుర్దశాహుతీర్హుత్వా
జయాది హోమ కృత్వా, పూర్ణపాత్ర విసర్జనంచ కృత్వా,
యమ కుంభోదకేన, పుణ్యాహ కలశోదకేన సంప్రోక్ష్యించా
మిహ పృథివీశాం త్యాది శాంతి మంత్రైః జ్ఞాతిభిస్సహ గృహే
సర్వేషామపి సంమార్జనం కృత్వా మంటపోద్వాసనం కృత్వా,
జాపకేభ్యో । బ్రాహ్మణేభ్యో మృష్టాన్న భూరి దక్షిణ తాంబూ
లాదికం దద్యా దాశీర్వచనం ప్రాప్య గృహే నిత్యవ్యవహా
రాదిభిర్యథేచ్ఛం విహరే దిత్యాహు ర్ధర్మ నిర్ణేతారః ।

అథ వైవస్వత శాంతి ప్రయోగః

యజమానః ధర్మపత్న్యా సహ, ఉక్తదినే స్నాత్వా ఆచమ్య-
ఏవంగుణ ... శుభతిథౌ అముకస్య ధనిష్ఠా పంచకాది మరణ
సూచిత, తన్నక్షత్ర దేవతానుగ్రహేణ వంశారిష్ట గృహారిష్ట
నివారణ ద్వారా, శ్రీయమప్రీత్యర్థ మద్య తచ్ఛాంతిహోమా
ఖ్యం కర్మ కరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదాదౌ గృహభూభాండ
ఆత్మదేహద్రవ్య స్థలపదార్థశుధ్యర్థం వృధ్యర్థం శాంత్యర్థ మభ్యు
దయార్థంచ మహాజనైస్సహ స్వస్తిపుణ్యాహవాచనం కరిష్యే
ఆదౌ నిర్విఘ్నేన పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీ మహాగణాధిపతి
పూజాం కరిష్యే గణాధిపతిపూజాం పుణ్యాహవాచనం కృత్వా

గణానాంత్వా గణపతిగ్ం హవామహే ... స్వస్తిసంబాధేష్వ

భయన్నో అస్తు శుభగ్ం శుభం ॥

సూ॥ తతః కాంస్య పాత్రే ఆజ్యం నిక్షిప్య కర్తా తస్మిన్ సోహమ పాపో ఇతి ఋచాఽఽఽత్మప్రతిబింబం వీక్ష్య, నిరీక్షితాజ్యం స నారికేళ దక్షిణ తాంబూల సహితం విప్రాయ దద్యాత్। శ్రీ మృత్యుంజయ దేవతాభ్యో నమః ప్రాణప్రతిష్ఠాపన ధ్యానా వాహనాది షోడశోపచారాన్ సమర్పయామి॥

మంత్రం :- సోహమపాపో విరజో నిర్ముక్తో ముక్తకిల్బిషః నాకస్య పృష్ఠమారుహ్య గచ్ఛేద్బ్రహ్మ సలోకతాం॥ ఇత్యాత్మబింబం దర్శయిత్వా నారికేళబలిం దద్యాత్॥

సూ॥ తతః ఆచార్య బ్రహ్మఋత్విగ్వరణం॥ మయాచరితేఽస్మిన్ వైవస్వతశాంతిమఖాఖ్యేకర్మణ్యా చార్యంత్వా మహాంవృణే। ఇతి క్రముక ఫలాక్షతాదీన్దద్యాత్। బ్రహ్మాణంత్వామహం వృణే। వృతోస్మి కరిష్యామీతి స్వీకృత్య బ్రహ్మణః ప్రతివచనం। అపమృత్యు మహామంత్రజప, మస్మదర్థం భవంతః కుర్వంతు శ్రీ మృత్యుంజయ ప్రీత్యర్థం మహాన్యాస పూర్వక రుద్రాభిషేక మస్మదర్థంభవంతః కుర్వంతు-వృతోస్మి నక్షత్ర జపమస్మదర్థం భవంతః ... వృతోస్మి పర్యాప్త్యా అనంత రాయాయ సర్వ స్తోమోతి రాత్ర ... సర్వం జయతి॥ శత మానం భవతి ప్రతితిష్టతి॥

సూ॥ తతః పంచప్రస్థ పరిమిత తండులైర్నూతన వస్త్రేణ మంటప మాసాద్య॥

ఆచమ్య ... ఏవంగుణ ... శివతిథౌ అముకస్య ధనిష్ఠా పంచ

శాంతి పురస్సరాదిత (మమ) గృహస్య వంశస్యచ తన్నక్షత్ర దేవతానుగ్రహేణ సర్వారిష్ట నివారణద్వారా యమప్రీత్యర్థం [illegible]త్యం గత్వేన తత్తద్దేవతా మంటపారాధనం కరిష్యే ॥

॥ గణానాంత్వా - మంటపమధ్యే (శ్రీ) మహాగణపతిం సాంగం - - స్థాపయామి పూజయామి । అముక నక్షత్ర దేవతామావాహయామి - స్థాపయామి॥ నిఋ ఋతి దక్షిణయోర్మధ్యే మంటపస్య దక్షిణతః కుంభోపరి సాక్షత ఫలపుష్పాదిభిః యమమావాహ్య । తదుత్తరతః ధర్మరాజాదీన్ సంస్థాప్య-పూజయేత్ ॥ యం యమమావాహయామి .... పూజయామి । ధం ధర్మరాజమావా...యామి । మం మృత్యుమావాహ - యామి । అం అంతక మావాహ - యామి । వం వైవస్వత - యామి । కం కాలమావా-యామి । సం సర్వభూతక్షయ మావా-యామి । ఔం ఔదుంబర-యామి । దం దధ్న మావా-యామి ॥ నం నీలమావా - యామి । పం పరమేష్టిన- యామి । వం వృకోదరం - యామి । చిం చిత్రం - యామి । చిం చిత్రగుప్తం-యామి। మంటపస్థితా ఽవాహితాభ్య స్సర్వాభ్యో దేవతాభ్యో నమః ప్రాణప్రతిష్ఠాపన ధ్యానావాహనాది షోడశోప చార పూజాం సమర్పయామి । యమాష్టోత్తర శత కృష్ణాష్టోత్తర శతనామభిర్వా - శివాష్టోత్తర శతనామభిర్వా పూజయేత్ ॥ ధూప దీపాదిభి స్సర్వోపచారాన్ దదాత్ । సమర్ప్య - ధనిష్ఠా పంచకాది నక్షత్ర దేవతా సహితః (శ్రీ) యమ స్సుప్రీతాస్తు ॥ ఏతత్ఫలం (శ్రీ) యమదేవతార్పణమస్తు ॥

అనయొర్య పూర్వోక్త ఏవంగుణ ... శివతిథౌ మయాక్రియమాణ అముక నక్షత్ర ధనిష్ఠా పంచక [illegible] వైవస్వత శాంత్యర్థం గత్వేన, తత్తద్దేవతా ప్రీత్యర్థం తత్తన్మంత్ర నామభి స్సదరు

ణాజ్య హోమం కరిష్యే । తదంగ స్థండిలోల్లేఖనా ద్యగ్ని ప్రతి
ష్ఠాపనం కరిష్యే - భూర్భువస్సువరోం - చత్వారి శృంగాః
జాతవేదసే నమః । షట్పాత్ర ప్రయోగాజ్యాజ్య సంస్కారాం
తం కృత్వా ॥ అగ్నయేస్వాహా ఇతి ముఖాహుతిం హుత్వా ।
ప్రధాన నక్షత్ర మంత్రేణాష్టోత్తర శతంవాష్టావింశత్సంఖ్యయా
జుహుయాత్ ।తత్రసుచ్యుప స్తీర్య చరుమధ్యాద్ద్విరవదాయ।అభి
ఘార్య హవిః ప్రత్యభి ఘారయతి ॥ ఓం యమాయ స్వాహా॥
య ॥ దం ॥ ధర్మరాజాయ స్వాహా ॥ ధర్మరాజా యేదం ॥
మృత్యవే స్వాహా ॥ మృత్యవ ఇదం । అంతకాయ స్వాహా ॥
అంతకాయేదం । వైవస్వతాయ స్వాహా । వైవస్వతాయేదం ॥
కాలాయ స్వాహా ॥ కాలయేదం ॥ సర్వభూత క్షయాయ
స్వాహా ॥ సర్వ ॥ యేదం॥ఔదుంబరాయ స్వాహా ॥ ఔ ॥ దం
దధ్నాయ స్వాహా॥ దధ్నా యేదం ॥ నీలాయ స్వాహా॥ నీలా
యేదం॥ పరమేష్టినే స్వాహా॥ పర॥ దం । వృకోదరాయస్వాహా
వృకోదరా యేదం ॥ చిత్రాయ స్వాహా । చిత్రాయేదం ।

చిత్రగుప్తాయ స్వాహా ॥ చిత్రగుప్తాయేదం నమమ॥ తతః అప
మృత్యు మంత్ర హవనం ॥ అపమృత్యు ... మృత్యుర్మే పాహి
స్వాహా ॥ అపమృత్యవ ఇదం ॥ ఇధ్మ సన్నహనాన్యద్భి స్సగ్
స్పృశ్యాగ్నౌ ప్రహరతి రుద్రాయ తంతి చరాయేదం నమమ
అస్య కర్మణః హోమ ప్రతిష్ఠా సిధ్యర్థం వృద్ధికామః జయాది
హోమం కరిష్యేతి సంకల్ప్య ॥ చిత్తంచ స్వాహా॥ సర్వప్రాయ
శ్చిత్త హోమాంతం కృత్వా ॥ అత్రాజ్యేనైవ పూర్ణాహుతిం
దద్యాత్ ॥ జయాది బ్రహ్మ విసర్జనాంతే ప్రాగాది పరిస్తరణ
ముత్తరే విసృజేత్ - ఇత్యాద్యగ్న్యుద్వాసనాంతం కృత్వా॥
కృష్ణాంగంకృష్ణవస్త్రాంచ హేమనిష్కసమని తాం దద్యాద్వి
ప్రాయశాంతాయ యమో మేప్రీయతామితి॥ తేజస్వీ, యశస్వీ
బ్రహ్మవర్చసీ భవతి । తతః పునః పూజాం కృత్వా మంటప
దేవతానుద్వాస్య । యమ కుంభోదకేవజ్ఞాతిభి స్సహగృహేచ,
మృతస్థలేచ ప్రోక్షణం । సర్వేషాం జ్ఞాతీనామపి మార్జనంచ
కుర్యాత్ । ఓం పృథివీ శాంతా॥ సంత్వా సించామి యజుషా
... ఓం శాంతిః శ్శాంతి శ్శాంతిః । శన్నో మిత్రః ... శాంతిః
తతో మహాదాశీర్వచనం ప్రాప్య । తతః గృహస్య పరితః
అంతర్బహిర్భాగే సర్వత్ర స వత్సాం ధేనుం పరిభ్రామ్య
మృతస్థలే తాం సంబధ్య - గ్రాసాదికం సమర్ప్య మలమూత్ర

విసర్జ నాంతం తిష్ఠేత । జ్ఞాతిభిర్బ్రాహ్మణైస్సహ భుంజీయాతామ్॥ ఇతి సర్వం రమణీయం ॥

అత్రాయం విశేషః । నక్షత్రాంతరే మృతస్య పంచకే దాహ ప్రాప్తౌ పుత్తల విధిరేవ । న శాంతికం।పంచక మృతిస్యాఽశ్విన్యాం దాహప్రాప్తౌ శాంతికమేవ । న పుత్తల విధిః। శాంతిశ్చ లక్షహోమ రుద్రజప అన్యతర రూపాయ యథా వైభవం కార్యం । త్రిపాద త్రిపుష్కరాది ఋక్షు మృతావేవం శాంతిం కుర్యాత్ । శుభం భవతి - ఓం తత్సత్

ఇతి వైవస్వత శాంతిః

వైవస్వత శాంతికి సామగ్రి

పసుపు, కుంకుమ, తములపాకులు, వక్కలు, పూలు, గంథం, సాంబ్రాణి కడ్డీలు, కర్పూరము పచ్చ కర్పూరము, పంచపల్లవాలు, పంచ మృత్తికలు, పంచత్వాక్కులు, పంచామృతము, మంటపారాధనకు పెద్ద అంగ వస్త్రముల చాపులు - 3 పెద్దకలశము (ఇత్తడిగుండిగ) రవిక గుడ్డలు - 3 కప్పుగిన్నెలు 2 చరుపాత్ర - 1 (సేరు ఉడికేది), మూత పళ్ళెము, గరిటె, ధోవతులచాపు బృహస్పతికి, మండపారాధనకు పీటలు 2 (పెద్దవి) చిన్న కలశములు 2 (చెంబులు) యమ ప్రతిమ (బంగారము చిన్నము) దుష్ట నక్షత్ర ప్రతిమ (వెండి 2 తులాలు) నెయ్యి వగైరా హోమద్రవ్యములు, బ్రాహ్మణులు 8 మంది, చిల్లర డబ్బులు, 25-00 బ్రాహ్మణులకు దక్షిణలు, అరటిపండ్లు.

అథ - కామ్య వృషోత్సర్జన ప్రయోగః

గమనిక : పుత్రులు లేని వారికి గతులు లేవని పెద్దలు చెప్పిరి దీనివలన పితృదేవతలందరు నరకములలో బాధలు చెందుదురట ! తన పితృదేవతలను నుద్ధరించుటకును తనకు సయితము ఉత్తమ లోక ప్రాప్తికని యీకామ్యవృషోత్సర్జనము చేయవలయును. పితృ దేవతలు సంతోషింతురు. సర్వయజ్ఞముల ఫలము కలుగును.

దంపతీ - శుభేహని మంగళ స్నానం కృత్వా మిత్రబాంధవాదీ న్నాహూయ. సమాహిత స్సన్నాదౌ దీపారాధనం కృత్వా । బ్రాహ్మణాజ్ఞయా కామ్య వృషోత్సర్జనం కుర్యాత్ ।

సూ॥ పత్నీముత్తరత ఉపవేశ్య స్వయం దక్షిణత ఆసీనః ప్రాణానాయమ్య ॥

ఆచమ్య... ఏవం ప్రీత్యర్థం యజమానస్య - గోత్రస్య - నామధేయస్య (మమ) జన్మాభ్యాసాది జన్మప్రభృత్యే తత్ క్షణ పర్యంతం ఇహజన్మని జన్మాంతరేషు - బాల్య యౌవన కౌమార వార్ధకేషుచ జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్త్య వస్థాసుచ మనోవాక్కాయకర్మభిః జ్ఞానాజ్ఞానకృత బ్రహ్మహత్యాది పంచపాతకోప పాతక నివృత్తిద్వారా దశపూర్వేషాం దశాపరేషాం మధ్యాం శ్యానాంమాతృ వంశ్యానాం సర్వేషాం పితౄణాం నరకాదు త్తీర్య శాశ్వత బ్రహ్మలోకా వాప్త్యర్థం ధర్మార్థకామమోక్ష చతుర్విధ ఫల పురుషార్థ సిధ్యర్థంచ ఐహికాముష్మిక ఫలసిద్ధి పూర్వక సమస్తమంగళా వాప్తిద్వారా అస్మిన్ గ్రామే - పరి సర గ్రామేషు పట్టణేషుచ (అస్యాం గో శాలాయాం) వర్త

మాన వర్తిష్యమాణానాం సర్వాసాం గవాంపతిత్వ సిద్ధి పూర్వక గో సంతత్యభి వృద్ధి రూప జగత్కళ్యాణ సిద్ధి మభిలష మాణః గో వృషభ కళ్యాణ పూజామహోత్సవ పురస్సరం కామ్యవృషోత్సర్జనాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదాదౌ శుధ్యర్థం వృధ్యర్థం ... గణాధిపతి పూజాం కరిష్యే ॥

ఓం గణానాంత్వా గణపతిగ్ం హవామహే ... స్వస్తిసంబా

ధేష్వాభయనోౢ అస్తు శుభగ్ం శుభమ్ ॥

పూర్వోక్తైవంగుణ ... శుభతిథౌ మయాసంకల్పిత కామ్య వృషోత్సర్జనాం గత్వేన ఆచార్య బ్రహ్మ ఋత్విజోఽహం సమా వృణే. వృతోస్మి. కరిష్యామ ఇతి ప్రతివచనమ్ ॥

వాస్తు - గ్రహ మంటపా రాధనమ్

ఆచమ్య...పూర్వోక్త...శుభతిథౌ అస్మత్కృతకామ్యవృషో త్సర్జన కర్మణి - స్తంభ ప్రతిష్ఠాం గత్వేన తదధిష్ఠాన దేవతా సాన్నిధ్యర్థం, నవగ్రహ-వాస్తు మంటపారాధన స్తంభద్వయ పూజాం కరిష్యే ॥

గో వృషభా ద్యావాహనం

వృషభ మంత్రః :- వృషాస్యగ్ం సుర్యర్వృషభాయ గృహ్యాసే।

వృషాయముగ్రో నృచక్షుసే దివ్యఃకర్మణోహితో బృహన్నామ

వృషభస్యయా కకుత్ ॥ ఇతి ప్రథమ స్థండిలే వృషభమావాహ

యామి స్థాపయామి ॥ స్థాప...నీయం ॥

గవా వాహనః మంత్ర :- ఉపతేగా ఇవాకర మ్వృణీష్వ దుహిత

ర్దివః । రాత్రిస్తోమం నజిగ్యుషీ... 2. ఆయంగౌః పృశ్నిరక్ర

... ప్రియం తుస్వః ॥ ఇతి ద్వితీయ స్థండిలే గా మావాహ

యామి ॥ స్థాపయామి.. నీయం ॥

— అదౌ వాస్తు పురుషావాహనం —

సూ॥ తతః స్తంభద్వయం హరిద్రా లేపన కుంకుమచూర్ణ గంధపుష్ప మాల్యాదిభి రలంకృత్య । వస్త్రేణావేష్ట్య । వాస్తోష్పతేత్యాది మంత్ర ద్వయేన వాస్తు మంటపే ఆవాహ్య ॥

3. మంత్రం :- వాస్తోష్పతే ప్రతీజానీహి...శంచ తుష్పదే ॥ ఇతి

వృషభ స్తంభం స్వాభిముఖ మావాహ్య॥ 4. వాస్తోష్పతే

శగ్మయా...సదానః ॥ ఇతి గో స్తంభ మావాహ్య ॥

సూ॥ తతః ద్వితీయ మంటపే సర్వేషు కలశేషు ఇంద్రాద్యష్ట దిక్పాలకా వాహనం నవగ్రహోప గ్రహావాహనంచ కుర్యాత్ । తత్పురతః తప్తాయ సముద్రాంశ్చావాహ్య । పూజయేత్ ॥

మంత్రం :- ఇంద్రంవో ... కేవలః ॥ యచ్ఛానశ్శర్మ సప్రథాః ।

ఇతి దిక్పాలకా నావాహ్య ॥ ఆకృష్ణేన రజసా ... మత్యేతి

శేఫన ॥ ఇతి గ్రహావాహనం ॥ రుద్ర కలశా వాహనం ॥

కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే ... హృదే ॥ కామ్యవృషోత్సర్జనాంగ

గో వృషభ మార్జనార్థం రుద్రకలశమావాహయామి...నీయం మంటపద్వయే ఆవాహితానాం దేవతానాం సర్వేషాం సర్వాసాంచ సమష్ట్యా ప్రాణప్రతిష్టాపనధ్యానావాహనాది షోడశోపచార పూజాం సమర్పయామి ॥ అత్ర శివాష్టోత్తర, కృష్ణాష్టోత్తర శతనామభిః పూజా కర్తవ్యా ॥

— స్తంభద్వయ ప్రతిష్ఠా —

సూ॥ తతః గర్తపూజా । తస్మిన్ గర్తే సువర్ణాదికం నవధాన్యానిచ తత్తన్మంత్రై ర్నిక్షిప్య ॥ స్తంభద్వయ ప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్ । గర్తన్యాసం ॥

ఆచమ్య ...ఏవంగుణ ... శుభతిథౌ సమాచరిత వృషోత్సర్జనే గోవృష స్తంభ ప్రతిష్ఠాం గత్వేన గర్తాఽధిష్ఠాన దేవతా కూర్మరాజ పూజాం కరిష్యే । కూర్మరాజ దేవతాయై నమః ధ్యానావాహనాది షోడశోపచార పూజాం సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ కూర్మరాజ నమస్తుభ్యం భూధరాఽవహనాఽద్భుత గో వృష స్తంభ యుగ్మస్య ప్రతిష్ఠాం సఫలం కురు ॥ ఇతి సంప్రార్థ్య ॥

సూ॥ తతః ఓషధయ స్సంవదంతేతి సర్వైరపి గర్తే నవధాన్యాని నిక్షిపేత్ ॥ మం॥ ఓషధయ స్సంవదంతే ... పారయామసి ॥

సూ॥ సహిరత్నానీతి నవరత్నాని నిక్షిప్య ॥

మంత్రం :- సహిరత్నాని దాసిషే ... చిత్రమీమహే ॥

సూ॥ తత్సువర్ణమితి హిరణ్యం నిక్షిప్య ॥

మంత్రం :- తత్సువర్ణగ్ం హిరణ్య మభవత్ । తత్సువర్ణస్య హిర

ణ్యస్య జన్మ । య ఏవగ్ం సువర్ణస్య హిరణ్యస్య జన్మవేద ।

సువర్ణ ఆత్మనా భవతి ।

సూ॥ ధ్రువాద్యౌ రితి ద్వాభ్యాం స్తంభద్వయ ప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్ ॥

మంత్రం :- ధ్రువాద్యౌ ర్ధ్రువా పృథివీ ధ్రువం విశ్వమిదం జగత్

ధ్రువాహ పర్వతా ఇమే । ధ్రువో రాజా విశామయం ఇహైవై

ధిసూవ్యధిష్ఠాః ॥ 2. ధ్రువంతే రాజా వరుణో ... ధ్రువం

స్తంభ ప్రతిష్ఠా ముహూర్త స్సుము ... సిద్ధిరస్తు ॥

హోమ సంకల్పః

ఆచమ్య - పూర్వోక్త ... శుభతిథౌ అస్మత్కృత కామ్య వృషోత్సర్జనాం గత్వేన సంకల్ప సిద్ధిపూర్వక సర్వదేవర్షి పితృ ప్రసాద సిధ్యర్థం తత్తద్దేవతా మంత్ర హవనం కరిష్యే॥తత్రా ఽగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య । ఇతి స్వహస్త ప్రమాణంతో నిర్మిత కుండే స్థండిలేవా యథా విధ్యగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య।షట్పాత్ర ప్రయోగం కుర్యాత్ ॥ నవగ్రహ ఇంద్రాద్యష్ట దిక్పాలక - రుద్ర-నారా యణ - పురుషసూక్త దేవతాన్ తత్తన్మంత్రేణ సమిదాజ్య చరువ్రీహిభిశ్చతుర్విధ హోమం కుర్యాత్ ॥

హోమ విధ్యుపక్రమః

భూర్భువస్సువరోం - చత్వారి - శృంగాః ... జాతవేదసేనమః

ప్రథమావాహుతీర్హుత్వా । తత స్రుచ్యుపస్తీర్య ... ప్రత్యభి

ఘారయతి ॥ ఓం అగ్నయే స్వాహా॥ అగ్నయ ఇదం । ఇతిముఖా

హుతిం హుత్వా ॥ పునస్రుచ్యుపస్తీర్య । చరుమధ్యాత్ ...
ప్రత్యభి ఘారయతి ॥

నవగ్రహ :- ఓం ఆకృష్ణేన రజసా ... కేతున్ థ్స్వాహా ॥ కేతు

గణ ప్రత్యధి దేవతాయై బ్రహ్మణ ఇదం నమమ ॥

అష్టదిక్పాలక :- ఇంద్రంవో విశ్వతస్పరి ... అదబ్ధస్స్వ స్తయేస్వాహా॥

ఈశానాయేదం ॥ కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే...హృదే స్వాహా ॥

రుద్రాయేదం ॥ నారాయణాయ విద్మహే ... విష్ణుః ప్రచోద

యాథ్స్వాహా ॥ (శ్రీ) విష్ణవ ఇదం నమమ ॥

పురుషసూక్తమ్ :- 1. సహస్రశీర్షా పురుషః ... దశాంగులం స్వాహా

నారాయణాయేదం ॥ పురుషవేదగ్ం...తిరోహాతి స్వాహా ॥

నారా ॥ 3. ఏతావానస్య ... దివి స్వాహా ॥ నారా ॥ 4.

త్రిపాదూర్ధ్వ ... అభి స్వాహా ॥ నారా ॥ 5. తస్మాద్విరాడ

జాయత...రిచ్యత స్వాహా ॥ నారా ॥ 6. యత్పురుషేణ ...

ద్ధని స్వాహా ॥ నారా ॥ 7. సప్తాస్యాసన్ ... పశుగ్ స్వాహా

నారా ॥ 8. తం యజ్ఞం బర్హిషి...ఋషయశ్చయే స్వాహా ।

నారా ॥ 9. తస్మాద్యజ్ఞాత్ ... గ్రామ్యాశ్చయే స్వాహా ॥

నారా ॥ 10. తస్మాద్యజ్ఞా త్సర్వహుతః ఋచస్సామా ...

దజాయత స్వాహా ॥ నారా ॥ 11. తస్మాదశ్వాఅజాయంత

... అజావయ స్వాహా ॥ నారా ॥ 12. యత్పురుషం వ్యదధుః

... ఉచ్యేతే స్వాహా ॥నారా॥ 3. బ్రాహ్మణోఽస్యముఖ...

అజాయత స్వాహా ॥ నారా ॥ 14. చంద్రమా మనసో ...

జాయత స్వాహా ॥ నారా ॥ 15. నాభ్యా ఆసీ ... అకల్పయ

న్స్వాహా ॥ నారా ॥ 16. వేదాహ మేతం ... యదాస్తే

స్వాహా ॥ నారా ॥ 17. ధాతా పురస్తా ... విద్యతే స్వాహా ॥

నారా ॥ 18. యజ్ఞేన యజ్ఞ ... దేవా స్వాహా ॥ నారా ॥

వాస్తుహోమం

1. వాస్తోష్పతే ప్రతి జానీ ... శంచతుష్పదే స్వాహా ॥ వాస్తో
ష్పతయ ఇదం ॥ 2. వాస్తోష్పతే శగ్మయా...సదానస్స్వాహా ॥
వాస్తోష్పతయ ఇదం ॥

ఇధ్మ సన్నహనాన్యద్భి స్సగ్ స్ప్రుస్యాఽగ్నౌ ప్రహరతి ...
చిత్తంచ స్వాహా ॥ అత్ర పరిధి ప్రహరణబర్హిస్సమంజనంవినా
సర్వప్రాయశ్చిత్త హోమాంతే పూర్ణాహుతిం కృత్వా॥ఉత్తర
పరిషేచన-పూర్ణపాత్రోత్సర్జనాది బ్రహ్మ విసర్జనాంతేఽగ్ని
ప్రదక్షిణాదికం కృత్వా ॥ ప్రాగాద్యష్టదిక్షు హోమశిష్టాన్నేన
బలిప్రచానం కృత్వాఽగ్నిముద్వాస్య ॥

గో వృషభమార్జనం

తతః రుద్రకలశోదకేన ఆపోహిష్ఠామ ఇతి తిసృభి ర్హిరణ్య
వర్ణా ఇతి చతసృభిః పవమాన స్సువర్జన రుద్ర నమక చమక
పురుషసూక్తాదిభిర్గో వృషభ మార్జనం కుర్యాత్ ॥

మంత్రం :- ఆపోహిష్ఠాః ... జనయ థాచనః హిరణ్యవర్ణా శ్శుచయః
...నిధత్త ॥ పవమాన స్సువర్జనః...మూర్జయంత్వాపునాతు
నమస్తే రుద్రమన్యవే...మృత్యోర్మే పాహి అగ్నావిష్ణూ ...

... పితరోను మదంతు ॥ సహస్రశీర్షా ... ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః ॥

గో వృషభపూజాలంకరణం

తతః గోసూక్త పఠనేన - స్వర్ణశృంగ - రౌప్యఖుర - ముక్తా లాంగూలాంచిత - నవ వస్త్రాభరణాదిభి - ర్యథాశక్తి గో వృషభా లంకరణం పూజాంచ - కుర్యాత్ ॥ గోవృషభాభ్యాం నమః ఇతి॥ అత్ర వస్తు సమర్పణమేవపూజా విధిరితి విజ్ఞేయం॥

గో సూక్తం

మంత్రం :- ఆగావో అగ్మన్నుత భద్రమక్రన్ । సీదంతు గోష్ఠేరణ యంత్వస్మే ప్రజావతః పురురూపా ఇహస్యుః । ఇంద్రాయ పూర్వీరుషసో దుహానాః । ఇంద్రోయజ్వనే పృణతేచ శిక్షతి। ఉపేద్దదాతి నస్వం ముషాయతి। భూయోభూయో రయిమిదస్య వర్ధయన్ । అభిన్నేఖిల్లేని దధాతి దేవయుం। నతానశంతి నతా అర్వా । గావో భగోగావ ఇంద్రోమే అచ్ఛాత్ । గావస్సోమస్య ప్రథమస్య భక్షః । ఇమాయాగావ స్సజనాస ఇంద్రః॥ ఇచ్ఛామీద్ధృదా మనసాచి దింద్రం యూయం గావోమేద

యథాకృశంచిత్ అశ్లీలం చిత్కృణుథా సుప్రతీకం । భద్రం

గృహం కృణుథ భద్రవాచః । బృహద్వావయ ఉచ్యతే ।

సభాసు । ప్రజావతీ సూయవసగ్ం రిశంతీః॥ శుద్ధా అపస్సుప్ర

పాణే పిబంతీః । మావ స్తేన ఈశతమాఘశగ్ంసః। పరివో హేతీ

రుద్రస్య వృంజ్యాత్ । ఉపేదముప పర్చనం । ఆసుగోషూప

పృచ్యతాం । ఉపర్షభస్య రేతసి ఉపేంద్ర తవ వీర్యే ॥ ఇతి

గో సూక్తం పఠిత్వా ॥

సూ॥ తతఃగోవృషభద్వయ మపరేణాగ్నిం పూషాత్వేతో నయత్వితి।
మంత్రేణ ప్రతిష్ఠిత యూపస్తంభద్వయ సమీపమానీయ ॥

మంత్రం ;- పూషాత్వేతో నయతు ... మావదాసి ॥

గో వృషభ కళ్యాణం

ఆచమ్య...ఏవంగుణ...శుభతిథౌ సకలసంవత్సమృథ్యర్థ మేత ద్వత్సతరీ వృషభ కళ్యాణ విధౌ నిర్గత ప్రత్యూహేన మధు పర్క యోగ్యతా ఫలసిద్ధిపూర్వక - లోక కళ్యాణార్థంవత్స తరీ వృషభ కళ్యాణాఽఖ్యంకర్మకరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన... స్వస్తి పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే ॥ ఆదౌ నిర్విఘ్నేన ... గణాధిపతి పూజాంకరిష్యే॥ఓం గణానాంత్వా...శుభగ్ంశుభం

సూ॥ అనుహావమితి శాకునాది మంత్రాన్ వాచయన్ వృషభ గో వత్సతరీభ్యాం సాకం పత్నీసహితో యజమాన స్వబంధుమిత్రపరివారః కళ్యాణమంటప మావిశ్య ॥మం॥ అనుహావం...సుమనా భవ ॥ పాదా ప్రక్షాళ్యాచమ్య । ఏవంగుణ ... శుభతిథౌ । మయా సంకల్పిత వృషోత్సర్జనాంగత్వా దస్యాః వత్సతర్యాః ఏతస్య మహావృషభస్యచ లోక కళ్యాణాం గత్వేన జాయాపతీత్వ సిద్ధిద్వారాఽస్మిన్ గ్రామే - పరిసర గ్రామేషు పట్టణేషు (అస్యాం గో శాలాయాం) వర్తమాన వర్తిష్యమాణానాం సర్వాసాం గవాం పతిత్వ సిద్ధిపూర్వక గో సంతత్యభివృద్ధ్యర్థం శాస్త్రీయ సంస్కార ప్రత్యయార్థంచ గో వృషభ కళ్యాణం కరిష్యే । ఇతి సంకల్ప్య ॥

పూర్వోక్త ... శుభతిథౌ మయా సంకల్పితే గో వృషభ కల్యాణాంగత్వేనాదౌ రక్షణార్థం రక్షాబంధనం కరిష్యే । రక్షాబంధన దేవతాభ్యో నమః - ఇతి పూజాం కృత్వా॥ తతః విశ్వేత్తాత ఇతి వృషభస్య యజమానస్యచ - బృహత్సామేతి వత్సతర్యాః యజమాన పత్న్యాశ్చ రక్షాబంధనం కుర్యాత్ ।

విశ్వేత్తా తే బంధవే । బృహత్సామ॥రక్ష॥ రక్షాబం...సిద్ధిరస్తు పునస్సంకల్ప్య - యజ్ఞోపవీత పూజాం కృత్వా ॥ యజ్ఞోపవీతమితి మంత్రేణ వృషభస్య యజ్ఞోపవీతం కుర్యాత్ యజ్ఞోపవీతం పరమం ... తేజః । యజ్ఞోపవీత ధారణ ముహూర్త ... ఫలసిద్ధి రస్తు ।

పూర్వోక్త...శుభతిథౌ గో మిధునం పశ్చిమముఖేన యూప ద్వాయ సమీపే స్వాభిముఖం స్థాప్య పత్నీం దక్షిణత ఉపవేశ్య స్వాయముత్తరత ఆసీనః ప్రాణానాయమ్య ॥

ఆచమ్య ... ఏవంగుణ శుభతిథౌ (మమ) ఐహికాముష్మిక ఫలసిద్ధిద్వారా పితౄణాం శాశ్వత బ్రహ్మలోకా వాప్త్యర్థం ప్రాక్తన పుణ్య ప్రభావేన లబ్ధమిమం వృషభం శ్రీమహావిష్ణు స్వరూపం మధుపర్కేణ విధినా పూజయిష్యే ః ఉదగగ్రం కూర్చం నిదధాతి ॥

సూ॥ తత్ర రాష్ట్రభృదసీతి యజుషోప విశతి ॥

మంత్రం :- రాష్ట్రభృదస్యాచార్య సందీమాత్వ ద్యోషం ॥

ANCHALA

సూ॥ ఆపః పాద్యా ఇతి దాతా ప్రాహ ॥ మం ॥ ఆపః పాద్యాః ఇతి జలకలశం దర్శయిత్వా ॥

శ్లో॥ నమోస్త్వనంతాయ...యుగధారిణే నమః అత్ర వరంవృషభం వస్త్రాలంకరణాదిభి ర్యథాఽవకాశం పూజయేత్ ॥ అథాగ్నే రుత్తరతో గృహ్యోక్త ప్రకారేణ పునస్సంకల్ప్య ॥

ఆచమ్య ... ఏవంగుణ ... శుభతిథౌ (మమ) ధర్మార్థ కామ మోక్ష...సిద్ధ్యర్థం పితౄణాం శాశ్వత బ్రహ్మలోకావాప్త్యర్థం చ జన్మాంతరా దృష్టవిశేష బలేన శుభేహన్యస్మిన్ వత్సతరీదానం కరిష్యే॥ ఆవరణ వస్త్రమాచ్ఛాద్య॥ దంపతీకుశ కుసుమాక్షతఫల హిరణ్యోదక సహితం తాంబూలం హస్తయోర్గృహీత్వా మహాసంకల్ప ముచ్చార్య ॥ అథానంత వీర్యస్య॥ ...స్వ గృహ్యోక్త ప్రకారేణ యథాశక్తి సాలంకృత వత్స తరీదానం కరిష్యే ॥ కన్యాంకనక సంపన్నాం ... శ్రీరూపైషా మయా కన్యా తుభ్యం శ్రీధరరూపిణే ॥ —

వృషభ ప్రవరా

చతుస్సాగరపర్యంతం గో బ్రాహ్మణాదిభ్య స్సర్వేభ్యో మహాజనే భ్య శ్శుభం భవతు ॥ సౌరభేయ గోత్రోద్భవస్య ప్రజాపతే శ్శర్మణో నప్త్రే ॥ కాశ్యప శర్మణః పౌత్రాయ ॥ ధర్మరాజ శర్మణః పుత్రాయ । వృషభరాజాయ శ్రీ మహావిష్ణు స్వరూపాయ వరాయ ॥

గో ప్రవరా

చతుస్సాగర పర్యంతం - గో బ్రాహ్మణ ... శ్శుభ భవతు ॥ దేవపాద గోత్రోద్భవాయా స్త్రిలోక పావనాయాః గంగాయాః నప్త్రీం ॥ యమునాయాః పౌత్రీం ॥ సరస్వత్యాః పుత్రీం రత్నగర్భాం మహాలక్ష్మీ స్వరూపిణీ మిమాం వత్సతరీం। ధర్మ ప్రజాసంపత్త్యర్థంతుభ్యమహం సంప్రదదే॥ దేవస్యత్వా సవితుః ... ప్రతిగృహ్ణామి ॥ రాజాత్వా ... ప్రతి గృహ్ణాతు ॥ ప్రజాపతయే కన్యాం ॥ (రుద్రాయగాం) తతో లగ్నాష్టక చూర్ణికాంచ పఠిత్వా॥ స్వస్త్యస్తు సీతి సహస్రాణాం... ధ్రువం॥అయం ముహూర్త స్సుముహూర్తోఅస్తు ... సిద్ధిరస్తు ॥ ఆచమ్య ॥ ... ప్రీత్యర్థం జగత్కళ్యాణార్థం యోక్త్రే మాంగల్య పూజాం కరిష్యే ॥ మాంగల్యదేవతాభ్యోనమః ధ్యానావాహనాది... సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ మాంగల్యం తంతునానేన జగద్రక్షణ హేతునా కంఠే బధ్నామి సురభేత్వం రక్షభువనత్రయమ్ ॥ మాంగల్యధారణముహూర్త ... సిద్ధిరస్తు ॥ కపిలావాచనేత్యాది యథోక్తవిధినా ॥ తతః మంగళాక్షతా రోపణం కుర్యాత్ ॥

యజమానః పయసా పత్న్యం జలా వుప స్తీర్య ॥ ప్రథమం -

ప్రజా మే కామ స్సమృధ్యతాం ॥ ద్వితీయ పర్యాయే । పశవో

మే కామ సమృధ్యతాం ॥ తృతీయ పర్యాయే॥ యజ్ఞో మే కామ

స్సమృధ్యతాం ॥ తూష్ణీం చతుర్థం ॥ శ్రియో మే కామ స్సమృ

ధ్యతాం॥ఇతి వృషభ కళ్యాణ పద్ధతిః॥శతమానం...ప్రతితిష్ఠతి।

అగ్ని ప్రదక్షిణం

తుభ్యమగ్రే పర్యవహన్ అతిగాహే మహిద్విషః॥ఇతిప్రద...

క్షిణం కారయిత్వా । యథాస్థానం నినీయ ॥

వృషాంకే లాంఛన కరణమ్

హరిద్రేణ-హుతావశిష్టేన ఆజ్యేనచవృషభస్యాంకే తద్దక్షిణ పృష్ఠభాగేవా వామకర్ణమూలేవా లింగముద్రాం శంఖ చక్ర ముద్రాంవాలాంఛనం కారయిత్వా॥ తప్తముద్రా మంత్రమ్ ॥

మంత్రం :- యత్తేగాత్రాదగ్నినా పచ్యమానాదభిశూలం నిహతస్యా

వధావతి। మాతద్భూమ్యా మాశిష మాతృణేషు దేవేభ్యస్త

దుశద్భ్యో రాతమస్తు । ఇతి వృషస్య దక్షిణపాదమూలశ్రోణీ

భాగే అగ్నితప్తేనాయసేన లింగాది ముద్రాం లిఖిత్వా (కార

యిత్వా ॥)

శ్లో॥ శాలాయాం గో పతిర్భూత్వా హ్యస్యా గో సంతతింసదావృద్ధిం కృత్వాజ గచ్ఛోభాం సంపాద్యా త్రైవ తిష్టతు - మయాసమ ర్పితం గ్రాసం పుష్కలత్వేన సంస్కృతః స్వీకృతో ద్ధర గో భర్తర స్మాకం - రక్షణం కురు - ఇతి సంప్రార్థ్యైవం వదేత్ ॥

హే వృషభరాజ - అస్యాం శాలాయాం పరిసర ప్రదేశేషు గోషు సంచారం కృత్వా, గోధిపోభూత్వాతృణకణాదికంజగ్ధ్వా పానీయాదిక మపి) అత్రస్థ - ప్రాంతీయగ్రామ - పట్టణస్థ జన సమూహాం పరిచారకాంశ్చాఒబాధ కత్వేనయథేచ్ఛం విహార ఇత్యుక్త్వా స్వేచ్ఛా మార్గేణ విసృజేత్ ॥

బలిప్రదానం

సూ॥ తతో యజమానః పాదప్రక్షాళనాది శుద్ధిం కృత్వా। అచమ్య బంధుభ్యో బ్రాహ్మణేభ్యశ్చ వస్త్రాదికం దత్వా నూతనవస్త్ర ధారణంకృత్వా బంధుభ్యోబ్రాహ్మణేభ్యోజనేభ్యోమృష్టాన్నం దద్యాత్ ॥ సువాసినీనాం మంగళారాత్రికేన సహా మహదాశీర్వ చనం ప్రాప్య ॥ శతమానం భవతి ... ప్రతి తిష్ఠతి ॥

ఓం తత్సత్

కామ్య వృషోత్సర్జనకు కావలసిన వస్తు సామగ్రి

పసుపు, కుంకుమ, తములపాకులు, వక్కలు, కొబ్బరికాయలు, వడ్లు, సాంబ్రాణి కడ్డీలు, కర్పూరము, రెండు మంటపారాధనలకు వస్త్రములు, 3 జతల ధోవతుల చాపులు, 3 జతల పెద్దకొల్లాయి గుడ్డలు, రవిక గుడ్డలు 5, కలశము పెద్దది 1 (ఇత్తడి గుండిగ - రెండు బిందెలు నీళ్ళుపట్టేది) యూప స్తంభములు (రెండు) ఎద్దుని ఆవుని

కట్టివేయుటకు) ఓకు కట్టుతో 1 చిన్నది ఒకటి పెద్దది చేయించవలెను) హోమమునకు సామగ్రి, తవ్వెడు ఉడికే ఇత్తడిగిన్నె, 1 స్థాలీపాకం గిన్నెలు 2 మూతపళ్ళెము, గరిటె, సమిధలు, మోదుగవి లేక రావివి నెయ్యి పంచామృతములు.

గో వృషభ కళ్యాణ సామగ్రి

గోవునకు - ఎద్దునకు వెండి కొమ్ములు వెండి గిట్టలు ముత్యాల తోకలు, అలంకరించటానికి ధోవతులచాపులు, మంగళసూత్రములు 2 తలంబ్రాల చీర రవిక, మెట్టెలు, పెండిజందెము, తలంబ్రాలబియ్యము మానెడు సోలెడు చొప్పున - (2 పళ్ళెములు, పూలదండలు, పూలు పచ్చిమేత, బియ్యము, పత్తివిత్తులదాణా, చిల్లర డబ్బులు. 100-00 బ్రాహ్మణులు 15 మంది, పీటలు - 2, తుండుగుడ్డలు - 5 కొబ్బరి బోండములు - 2, దీపారాధన సామగ్రి ఎద్దును కాల్చుటకు శిల్పిని, ముద్రలకు ఆర్డరిచ్చి చేయించవలెను. అతనికి సన్మానపు చాపు ఎద్దును ఆవును ఇచ్చినవారికి సన్మానము.

ఋత్విక్కులకు దక్షిణలు ఆశీర్వచన, సంభావనలు, బ్రాహ్మణ సమారాధన, ఇతరులకు బంధువులకు అన్నదానము, అత్తవారి కట్న ములు నవధాన్యములు.

గో ప్రార్థనా

శ్లో॥ గావోమ మాగ్రతస్సంతు గావో మే సంతు పృష్ఠతః గావో మే హృదయేసంతు । గవాంమధ్యే వసామ్యహం॥ పంచగావస్సము త్పన్నా మధ్యమానేమహోదధౌ తాసాం మధ్యేతు యానందా తస్యై దేవ్యై నమోనమః॥ యా లక్ష్మీ సర్వదేవానాం యాచ దేహే వ్యవస్థితా । ధేనురూపేణ సాదేవీ । మమ పాపంవ్యపో హతు ॥

వృషభ ప్రార్థనా

శ్లో॥ ప్రత్యక్పయోధి మారభ్య । ప్రాగబ్ధే ర్యోధిపోభవ తథైవ దక్షిణాంబోధిం । సౌమ్యాబ్ధేరధిపోభవ ॥ ధర్మం దేహి యశో దేహి పుత్రాన్ దేహి సుసంపదం ఏకోత్తరశతం సంఖ్య కులానాంతారకోభవ ॥ హిత్వాదేవ ద్విజక్షేత్రాన్ యథేష్టంచ రగోధిప గవామధిపతిర్భూత్వా । అభీష్టఫలదోభవ ॥

కామ్యవృషోత్సర్జనేపి కేచిత్ వృషభస్య దక్షిణఖురాగ్రేపిండ ప్రదానం కుర్వంతి - గోవృషభపుచ్ఛే సంయోజ్య తదగ్రేణ తిలతర్పణమపి కుర్వంతి - తదసంగతమితి మత్వా నాత్రలిఖితం తయోర్గోవృషభయోః ప్రార్థనా మాత్రేణ పితర స్తృప్యంతి తరంతిచ ॥ ఇతిశం సర్వం రమణీయం ॥

ఇతి సమాప్తః కృతః

పయోవ్రత శాంతి విధిః

అథాతః పయోవ్రత శాంతి విధిం వ్యాఖ్యాస్యామః । ప్రారంభాత్పూర్వస్మిన్ దినే సినీవాల్యామేవ నదీం తటాకంవా శుద్ధ జల ప్రదేశం గత్వా । తత్ర క్రోడవిదీర్ణ మృల్లేపనేన విధివన్మృత్తికా స్నానం, ద్వాదశ సంఖ్యాకాశ్వత్థ ప్రదక్షిణాదికం కృత్వా । గృహ మాగత్య, వరదినే ఫాల్గుణ శుక్ల ప్రతిపత్ప్రభృతి ద్వాదశీ పర్యంతం ద్వాదశాహదీక్షయాత్ర్యాహ్నిక దీక్షయావా గణాఽధిపతి పూజాంపుణ్యాహ వాచనేన సహాచార్య బ్రహ్మర్త్విగ్వరణం కృత్వా । గృహస్యేశాన్యదిగ్భాగే గోమయేనానులిప్య రంగవల్ల్యాదిభి రలంకృత్య, విష్ణు-నవగ్రహ వాస్తు రుద్రదేవానాం మంటపత్రయ మాసాద్య । తేష్వేకైకస్మిన్ పంచప్రస్థ పరిమిత తండులాన్నిక్షిప్య । క్రముక-ఖర్జూర ఫల - పుష్పాక్షతాదిభి స్తత్తన్మంత్రైః కల్పోక్తవిధినాపంచాఽమృతద్రవ్యై స్సంశోధిత బాలకృష్ణ ప్రతిమావాహన పూర్వక మాదిత్యాది నవగ్రహ వాస్తు పురుషాఽవాహనం - తస్మిన్నేవ వాస్తుమంటపే, ప్రత్యేకం మార్జనార్థం రుద్రకలశావాహనంచ కృత్వా, । ప్రాణప్రతిష్ఠాంతే యావచ్ఛక్తిధ్యానాఽవాహనాది షోడశోపచారై రభ్యర్చ్య । గో దధ్యన్న, కృసరాన్న - గోక్షీర పాయసాన్న నివేదనేన నిత్యం క్రమాత్ శ్రీకృష్ణ - నవగ్రహ - వాస్తుపురుష రుద్రదేవానాం పూజాం సమష్ట్యా పరిసమాప్య సమర్పయేత్ ॥ ప్రత్యహం ఋత్విగ్బ్రాహ్మణై ర్వాసుదేవ ద్వాదశాక్షరీ - శివపంచాక్షరీ - నవగ్రహ మంత్రజప - విష్ణుసహస్ర - లలితా సహస్రనామ వేద పారాయణాది శాంత్యంగ మహామంత్రానుష్ఠాన పురస్సరంయజమాన. గురూప దిష్టమార్గేణ, గాయత్రీ మహామంత్రానుష్ఠాన పూర్వక - వాసుదేవ ద్వాదశాక్షరీ మహామంత్ర పురశ్చర

నిత్యముభయో స్సంధ్యయోర్మంటప దేవతా పూజా పరిచర్యా మఖిలాష్టక పారాయణంచ నిత్యం సాయం కాలేహరి వంశ కథా శ్రవణ మపి సమాచరిష్యమాణః నిత్యం వేద బ్రాహ్మణాదీన్ మృష్టాన్నదానాది సత్ప్రవృత్త్యా వర్తమానః పత్నీ సహితో బ్రహ్మచర్య నిష్ఠాగరిష్ఠ శ్శిష్టాఽచారమార్గేణ దీక్షా రక్షణం కుర్యాత్ ॥

అపిచ త్రయోదస్యాం ప్రాతరి నిత్యానుష్ఠానం పరిసమాప్య। హోమ నిర్వహణార్థ మృత్విజాన్, కామ్యగోదానాంగ మహాలింగార్చనాత్మక రుద్రాఽభిషేకార్థమేక మృత్విజంచ వృత్వా తతః కల్పోక్త విధినా సమిదాజ్య చరువ్రీహిభి శ్చతుర్విధ హోమం తత్తన్మంత్రానుష్ఠాన సంఖ్యా మనుసృత్య, సహస్ర మష్టోత్తర శతంవా యథాఽవకాశం నిర్వర్త్య పూర్ణాహుత్యనంతరం - కామ్యగోదాన సమాచరణం - యథాశక్తి దంపతి పూజాం కృత్వా। సువాసినీనాం మంగళారార్తికేన సహ మహాబ్రాహ్మణాశీర్వచనం ప్రాప్య ఋత్విగ్బ్రాహ్మణ సభా సత్కారానంతరం సర్వేషామిష్ట మృష్టాన్న దానం కుర్యాత్ ॥ ఏవం కృతవతోర్దంపత్యోః దేవకీ పుత్రః పుత్రం ప్రసాద్య అచిరేణైవ - వంశోద్ధరణం కరిష్యత్యే వేదిత్యాహ భగవాన్ వేదవ్యాసో మహర్షిః ॥ మృత్తికాస్నాన ప్రకరణే మృద్గ్రహణార్థ మిమం మంత్ర ముపయోక్తవ్యం ॥

శ్లో॥ త్వం దేవ్యాదివరాహేణ రసాయాః స్థానమిచ్ఛతా
ఉద్ధృతాసి నమస్తుభ్యం పాప్మానంమే ప్రణాశయ ॥

ఉద్ధృతాసి .. శతబాహునా ఇతిచ ॥

అథ - పయోవ్రత శాంతి ప్రయోగః

గమనిక :- పూర్వజన్మ ప్రారబ్ధముచేతగాని, భ్రూణహత్యాది మహాపాతకముల చేత గాని, జాతకచక్రమున సర్పదోషాదులుండుటచేత గాని సంతాన ప్రతిబంధక మేర్పడి, వంశమునకు ఆధారములేకపోయి నపుడు 45 సంవత్సరముల లోపల నున్నవారు మాత్రమే శ్రీమద్భాగవతాది గ్రంథముల యందు వ్యాసప్రోక్తమైయున్న ఈ పయోవ్రత శాంతి చేసికొనిన యెడల ప్రతిబంధకము తొలగి పోయి కృష్ణానుగ్రహముతో తప్పక సంతానము కలుగఁగలదని యనుభవజ్ఞులు చెప్పిరి. సత్యం భవతు.

శ్వోభూతే వ్రత ప్రారంభకర్మణి-పూర్వస్మిన్ దినే సినీవాల్యాం ధర్మపత్నీ సహితో యజమానః నదీం తటాకంవా శుద్ధజల ప్రదేశం గత్వా మృత్తికాస్నానం వారుణ స్నానం కృత్వా గృహ మాగత్య ప్రయత్నతో ఫాల్గుణ శుక్ల ప్రతిపద్యుషసి దంపతి మంగళ స్నాతౌ భూత్వా శుభ్రవస్త్రం కౌశేయంవా ధృత్వా । సంధ్యా వందనాదికం కృత్వా । బంధుమిత్రాదీన్ బ్రాహ్మణాంశ్చ సమాహూయ పరిషదాజ్ఞయా పయోవ్రత శాంతిం ప్రారభేత్ ॥ ఆదౌ దీపారాధనం కృత్వా ॥

మంత్రం :- ఓం దేవీంవాచ ... సుష్టుతైతు ॥

శ్లో॥ యశ్శివో నామరూపాభ్యాం ... సర్వతో జయమంగళం ॥
అయం ముహూర్త స్సుముహూర్తోఽస్తు ॥ సుముహూర్తకాలే సూర్యాదీనాం ... ఫల సిద్ధిరస్తు ॥

శ్లో॥ శుక్లాంబరధరం విష్ణుం ... సర్వవిఘ్నోప శాంతయే ॥ తదేవ
లగ్నం ... సర్వేభ్యో మహాజనేభ్యో నమః ॥

ఆచమ్య - ఏవంగుణ ... శుభతిథౌ శ్రీమతః గోత్రస్య నామ
ధేయస్య ధర్మపత్నీ సమేతస్య (మమ) జన్మాంతర ప్రారబ్ధ
వశాత్ సంభావితాఽనపత్య ప్రతిబంధక దోష నివృత్తిద్వారా
శ్రీమహాదేవ కృష్ణప్రసాదేన శీఘ్రమేవ సుజీవ సుపుత్రాఽ
వాప్త్యర్థం వ్యాసప్రోక్త విధానేన ద్వాదశాహాదీక్షయా సగ్రహ
పయోవ్రతాఽఖ్య శాంతిం కరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదాదౌ
శుద్ధ్యర్థం వృద్ధ్యర్థం ... స్వస్తి పుణ్యాహ వాచనం కరిష్యే ॥
ఆదౌ నిర్విఘ్నేన ... శ్రీ మహాగణాఽధిపతి పూజాం కరిష్యే ॥

ఓం గణానాంత్వా గణపతిగ్ం హవామహే ... స్వస్తిసంభా

ధేష్వభయన్నో అస్తు ... శుభగ్ం శుభమ్ ॥

పునరాచమ్య ... ఏవంగుణ .. శుభతిథౌ మయాసంకల్పితే
సగ్రహ పయోవ్రత శాంతి కర్మణి : ఆచార్య బ్రహ్మ ర్త్విగ్వ
రణం కరిష్యే ॥ మయాసంకల్పితే ... కర్మణి-ఆచార్యంత్వా
-మహం వృణే - వృతోఽస్మి - బ్రహ్మాణంత్వా మహంవృణే -
వృతోఽస్మీతి - ప్రతివచనం ఇత్యాచార్య బ్రహ్మవరణా
నంతరం వాసుదేవ ద్వాదశాక్షరీ - శివపంచాక్షరీ - నక్షత్ర
పూర్వకాదిత్యాది నవగ్రహ మంత్రజప - విష్ణుసహస్రనామ
వేదపారాయణాదీ న్యస్మదర్థం భవంతః కుర్వంత్వితియజమానో
బ్రాహ్మణాన్ వదేత్ ॥ కరిష్యామీతి ప్రతివచనం బ్రాహ్మ
ణానాం ॥ పర్యాప్త్యై ... సర్వం జయతి ॥ శతమానం ...

ప్రతితిష్ఠతి ॥

సూ॥ తతః పంచగవ్య ప్రాశనం కుర్యాత్ ॥

శ్లో॥ యత్త్వగస్థి గతం పాపం । దేహే తిష్ఠతి మామకే ।

ప్రాశనం పంచగవ్యస్య దహత్యగ్ని మివేంధనం॥ఇతి సంప్రాశ్య (పంచగవ్య ప్రాశన విధాన మస్మిన్ గ్రంథే రజస్వలా వివాహ ప్రాయశ్చిత్తే ద్రష్టవ్యం ॥)

సూ॥ తతః ప్రతిమాశోధన పూర్వక మంటపత్రయ దేవతాఽవాహనం కుర్యాత్ ॥

శ్లో॥ దధి సర్పి మధుక్షీరైః ... శోధయేత్తతః ॥

మంత్రం :- ఆప్యాయ స్వసమేతు తే...తానోముంచత్వాగం హసః ॥

ఇతి పంచాఽమృతైః ప్రక్షాళ్య । ప్రత్యస్య। గంధపుష్పాక్షతై రభ్యర్చ్య ॥

సూ॥ తతః వక్ష్యమాణైః పౌరాణిక మంత్రైః వాసుదేవ ద్వాదశాఽక్షరీ మంత్ర సంపుటిత విష్ణుగాయత్రీ మహామంత్రేణచ శ్రీకృష్ణ ప్రతిమా మావాహ్య ॥

శ్లో॥ 1. నమస్తుభ్యం భగవతే పురుషాయ మహీయసే । సర్వభూత నివాసాయ వాసుదేవాయ సాక్షిణే ॥ 2 ॥ నమోఽవ్యక్తాయ సూక్ష్మాయ ప్రధాన పురుషాయచ । చతుర్వింశ గుణజ్ఞాయ గుణసంఖ్యాన హేతవే ॥ 3 ॥ నమో ద్విశీర్‌ష్ణే త్రిపదే చతుశ్శృంగాయ తంతవే। సప్తహస్తాయ యజ్ఞాయ త్రయీ విద్యాత్మనే నమః ॥ 4 ॥ నమశ్శివాయ రుద్రాయ నమశ్శక్తిధరాయచ । సర్వవిద్యాఽధిపతయే । భూతానాం పతయే నమః ॥ 5. నమో హిరణ్య గర్భాయ । ప్రాణాయ జగదాత్మనే । యోగైశ్వర్య శరీరాయ నమస్తే యోగహేతవే॥ 6 ॥ నమస్తే

ఆదిదేవాయ దేవదేవాయ తే నమః । నారాయణాయ ఋషయే నరాయ హరయే నమః॥ 7 ॥ నమో మరకతస్యామ వపుషేఽధిగతశ్రియే । కేశవాయ నమస్తుభ్యం। నమస్తే పీతవాససే ॥ 8 త్వం సర్వవరదః పుంసాం । వరేణ్య వరదర్షభ । అతస్తే శ్రేయసే ధీరాః పాదరేణు ముపాసతే ॥9॥ అన్వవర్తం తయం దేవా శ్రీశ్చ యత్పాద పద్మయోః । స్పృహయంత ఇవామోదం భగవాన్ మే ప్రసీదతు ॥ మూలం ॥ నారాయణాయ విద్మహే వాసుదేవాయ ధీమహి తన్నో విష్ణుః ప్రచోదయాత్ ॥ఇతి ప్రథమమంటపే శ్రీకృష్ణమావాహ...స్థాప...మి ...నీయం ॥

సూ॥ తతః నవగ్రహోప గ్రహారాధన మింద్రాద్యష్ట దిక్పాలకాఽవాహనం కరిష్యే ॥

మంత్రం :- ఆకృష్ణేన ... మర్త్యేతి రేఫన్ ॥ ఇతి ద్వితీయ గ్రహమంటపే గ్రహా నావాహ్య ॥

సూ॥ తతః వాస్తోష్పతేతి వాస్తుపురుషాఽరాధనం కృత్వా । ఏతస్మిన్నేవ మంటపే ప్రత్యేకం కద్రుద్రాయేతి రుద్రకలశాఽవాహనంచ కుర్యాత్ ॥

మంత్రం :- వాస్తోష్పతే ప్రతిజానీ...శం చతుష్పదే ॥ వాస్తు పురుషమావాహ ... మి స్థా ... నీయం ॥ కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే

... హృదే ॥ తత్పురుషాయ ... చోదయాత్ ॥ ఇతి వాస్తు మంటపే రుద్రమావాహయామి ... స్థా ... నీయం ॥

సూ॥ తతః ప్రాణప్రతిష్ఠాం కృత్వా పురుషసూక్తవిధానేన షోడశోపచార పూజాం కుర్యాత్ ॥

అద్య ... పూర్వోక్త ... శుభతిథౌ సమాచరిత పయోవ్రత శాంత్యంగత్వేన మంటప త్రయావాహితానాం దేవానాం సశక్తికానాం ప్రీత్యర్థం యావచ్ఛక్తి ధ్యానాది షోడశోపచార పూజాం కరిష్యే ॥ కలశస్య ... సన్నిధిం కురు ॥ ఆయాంతు శ్రీకృష్ణ నవగ్రహ వాస్తుపురుష మృత్యుంజయ పూజార్థం (మమ) దురితక్షయ కారకాః । కలశోదకేనపూజా ద్రవ్యాణి సంప్రోక్ష్య । దేవమాత్మానంచ సంప్రోక్ష్య పీఠ పూజాం కుర్యాత్ ॥ ఆధారశక్త్యై నమః మూల ప్రకృత్యై నమః । మత్స్యాయ నమః । కూర్మాయ నమః । అనంతాయ నమః । శేషాయ నమః । గరుడాయ నమః । ప్రాగ్ద్వారేద్వార శ్రియైనమః । ధాత్రే నమః । విధాత్రే నమః । దక్షిణద్వారే ద్వార శ్రియైనమః । చండాయ నమః । ప్రచండాయనమః । పశ్చిమద్వారే ద్వార శ్రియైనమః । జయాయ నమః । విజయాయ నమః । ఉత్తరద్వారే ద్వారశ్రియై నమః । బలాయ నమః । ప్రబలాయ నమః । చిచ్ఛక్త్యై నమః । మాయాశక్త్యై నమః । గంగాయై నమః । యమునాయై నమః । దిగ్గజేభ్యో నమః । కేసరేభ్యో నమః । తన్మధ్యే శ్వేతద్వీపాయ నమః । శ్వేతద్వీపమధ్యే వేదికాయై నమః । వేదిమధ్యే కల్పవృక్షాయ నమః । కల్పవృక్షస్యాధస్తా ద్రత్న సింహాసనాయ నమః । తన్మధ్యే సపరివార శ్రీకృష్ణ పరబ్రహ్మణే నమః ॥

ప్రాణ ప్రతిష్ఠా

అస్య శ్రీ ప్రాణప్రతిష్ఠాపన మహా మంత్రస్య ... శ్రీకృష్ణ నవగ్రహ - వాస్తుపురుష రుద్రకలశ దేవతా ప్రాణప్రతిష్ఠా సిధ్యర్థే జపే వినియోగః ॥ అం కం ఖం గం ఘం ఙం...చిరం తిష్ఠంతు స్వాహా ॥

శ్లో॥ స్వామిన్ సర్వజగన్నాథ ... కురు ॥ శ్రీకృష్ణ నవగ్రహవాస్తు పురుష రుద్రకలశ దేవతాః సుస్థిరా భవంతు ... స్థిరాసనం కురుత ॥ ప్రసీద ॥ ప్రాణప్రతిష్ఠాంగ లఘుపూజాం కృత్వా నీరాజయేత్ ॥

పూజా ప్రారంభః :- సహస్ర శీర్షే త్యావాహనం ॥ సహస్ర శీర్షా పురుషః ... యస్యస్మృత్యాచ నామోక్త్యా .. నవగ్రహ వాస్తుపురుష రుద్రాది మంటప దేవతా సహితః శ్రీకృష్ణ స్సుప్రీత స్సుప్రసన్నో వరదో భవతు ॥ ఏతత్పూజాఫలం శ్రీ కృష్ణ దేవతార్పణ మస్తు ॥ శ్రీకృష్ణ ప్రసాదం శిరసాగృహ్ణామీతి - పూజా పుష్పం శిరసి ధారయేత్ ॥ అత్ర పూజాయాం నిత్యం విష్ణుసహస్ర - శివసహస్ర - లలితా సహస్ర నామావళ్యో వక్తవ్యాః ॥ (పురుషసూక్తపూజా విధిస్తు ఇతః పూర్వమేవాఽస్మిన్ గ్రంథే ముద్రాపితం॥ తత్ర ద్రష్టవ్యం॥) ద్వాదశీ పర్యంత మేవ ముభయో స్సంధ్యయోః పూజావిధిస్సు నిర్వర్తనీయా ॥ త్రయోదశ్యాం విప్రపురస్కారేణ శాంత్యంగ హోమం పూర్ణాహుతిం - ఆచార్యగోదానంచ కృత్వా క్రతు సమాప్తిం కుర్యాత్ ॥

హోమ ప్రకారః

అత్రహోమ నిర్వాహణాఽధికారిణోఽ ర్త్విజో వరణీయాః । తేషు మహాలింగార్చనారూప శివపూజా నిర్వాహణార్థ మేకం మంత్రమూర్తి మర్త్విగ్వరం ప్రత్యేకం వరయేత్ । సమాచరితేఽస్మి పయోవ్రత శాంతిహోమ కర్మణి - ఆచార్యం - బ్రహ్మాణం త్వామహం వృణే - వృతోఽస్మీతి ప్రతివచన మాచార్య బ్రహ్మాణోః ॥ మయా సంకల్పితే...హోమకర్మణి కామ్యగోదానాంగ మహాలింగార్చనేన శివపూజా మస్మదర్థం భవంతః కుర్వంతు ॥ కరిష్యామ ఇతి ప్రతివచనం ॥ మయా... కర్మణి చతుర్విధహోమ మస్మదర్థం భవంతః ... కరిష్యామ ఇతిచ ॥

ఆచమ్య...పూర్వోక్త...శుభతిథౌ అస్మత్కృత పయోవ్రత శాంతి కర్మణి తద్దేవతా ప్రసాదేన మనోరథ ఫలసిద్ధ్యర్థం సమిదాజ్య చరువ్రీహిభిశ్చతుర్విధ హోమం కరిష్యే ॥ స్వహస్త ప్రమాణేన నిర్మిత కుండ శుద్ధిం కుర్యాత్ ॥ తత్రాఽగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య ... షట్పాత్ర ప్రయోగాద్యాజ్య హోమాంతే ప్రధానాహుతీర్హుత్వా ॥ తతస్స్రుచ్యుపస్తీర్య ... ప్రత్యభిఘారయతి ॥ ఓం. అగ్నయేస్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదం ॥ ఇతి ముఖాఽహుతిం హుత్వా ॥ పునస్స్రుచ్యుపస్తీర్య.. ప్రత్యభిఘారయతి॥ ప్రథమతః మూలసంపుటిత విష్ణుగాయత్రీ హవనం॥ నారాయణాయ ... తన్నో విష్ణుః ప్రచోదయాత్స్వాహా ॥ నారాయణా యేదం॥ ఇత్యష్టోత్తర శతంవా, సహస్ర మేకవింశతి సంఖ్యయావా యథాఽవకాశం జుహుయాత్ ॥

నవగ్రహ :- ఆకృష్ణేన రజసా ... నిపశ్యన్ థ్స్వాహా ॥ సూర్య
గ్రహాయేదం ॥ బ్రహ్మదేవానాం ... వివస్వాహా ॥ కేతుగణ
ప్రత్యధి దేవతాయై బ్రహ్మణ ఇదం ॥ ఇతి గ్రహాణామేకా
వృత్యా జాతవేదసేత్యాద్యుప దేవతా మంత్రాణామప్యేకై
కేనావృత్యా యథావకాశం జుహుయాత్ ॥

వాస్తుపురుష :- వాస్తోష్పతే ... చతుష్పదే స్వాహా ॥ వాస్తోష్ప
తయ ఇదం ॥ రుద్రః :- కద్రుద్రాయ ప్రచేతసే ... హృదే
స్వాహా ॥ రుద్రాయేదం ॥ గౌరీమిమాయ సలిలాని...పరమే
వ్యోమన్ థ్స్వాహా ॥ గౌర్యా ఇదం ॥ ఏవమష్టోత్తరశత మేకా
దశ సంఖ్యయావా రుద్రహవనం కృత్వా పరిసమాప్య ॥
ఇధ్మసన్నహనా న్యద్భి స్సగ్స్పృశ్య ... చిత్తంచ స్వాహా...
చిత్తాయేదం ॥ ఇత్యాది జయాద్యంతే యదస్య కర్మణ ఇతి
దర్వ్యా పరిధీన నక్తి - బర్హిస్సమంజనం కృత్వా। పరిధిప్రహ
రణం కుర్యాత్ । విశ్వాన్ దేవా నుద్దిశ్య । సగ్స్రావేణాఽ
భిజుహోతి ॥ మం ॥ విశ్వేభ్యో దేవేభ్యో వసుభ్యో రుద్రేభ్య
ఆదిత్యేభ్య స్స్వాహా ॥ వసుభ్యో రుద్రేభ్య ఆదిత్యేభ్య స్సగ్
స్రావభాగేభ్య ఇదం నమమ ॥ అస్మిన్ ప్రకృతే పయోవ్రత

శాంతి కర్మణి జ్ఞాతాజ్ఞాతాది సంభావిత సకలదోష నిర్హర
ణార్థ మవిజ్ఞాత ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే॥ అనాజ్ఞాతం...కామా
స్స్వాహా ॥ అగ్నయే వసునీథా యేదం॥ భువస్స్వాహా వాయవ
ఇదం ॥

అతమితోః ప్రాణానాయమ్య । ఓం భూః ... బ్రహ్మభూర్భు
వస్సువరోం ॥ ఏతావత్పర్యంతం నానా ప్రకారేణ సంభావిత
సకల దోష నిరహరణార్థం సర్వప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే॥ సర్వ
ప్రాయశ్చిత్తార్థం భూర్భువస్సువస్స్వాహా ॥ ప్రజాపతయ ఇదం ॥

పూర్ణాహుతిం కుర్యాత్

అదితేఽన్వ మగ్‌స్థాః...ప్రాసావీః॥ పూర్ణపాత్ర - బ్రహ్మవిసర్జ
నాంతేఽగ్ని ప్రదక్షిణాదికం నిర్వర్త్య - హోమశిష్టాఽన్నేన
అష్టదిక్షు బలిందత్వా ॥

కామ్యగోదానం

సూ॥ తతః మంటపత్రయ సాన్నిధ్యం గత్వా। బ్రాహ్మణమభ్యర్చ్య
విధిప్రకారేణ శివపూజా దక్షిణా ప్రతినిధిత్వేన కామ్య
గోదానం కుర్యాత్ ॥ ఆచార్యాయ దశగావ స్సవత్సాం స్వర్ణ
రత్నమణిమయ భూషితాం వృషభై కాంగాం దద్యాదితి
బోధాయనోక్తత్వాత్ అత్రశివపూజా దక్షిణా ప్రతినిధిత్వే
నేత్యుక్తం తత్స్వారస్యేన గ్రాహ్యం ॥

కామ్యగోదాన విధిః

సూ॥ గోమయేనో లిప్తదేశే ద్రోణపరిమిత కార్పాసం నిధాయతత్ప రితః యవ గోధూమ ప్రియంగు తిలవ్రీహి శాలిస్యామాక సప్త ధాన్యాని ద్రోణపరిమితంవా యథాశక్తి నిధాయ తదుపరి స్వర్ణమయీం విష్ణుప్రతిమాం నిధాయ వస్త్రద్వయం సంవేష్ట్య తత్పురతః దుకూల బద్ధేషు ఖండనిర్మిత ఈడుపోపరి సవత్సాం గాంనివేశ్య ॥

గోదాన సంకల్పః

ఆచమ్య.. ఏవంగుణ...శుభతిథౌ శ్రీమతః గోత్రస్య నామ ధేయస్య ధర్మపత్నీ సకుటుంబస్య (మమ) జన్మాభ్యాసాది జన్మ ప్రభృత్యేతత్ క్షణ పర్యంతం మధ్యేవర్తనికాలేసంభావితానాం పంచపాతకోప పాతకాది సకలవిధ దురిత విశేషేణ సంక్రా మిత పుత్ర సంతాన ప్రతిబంధక నివృత్తిద్వారా మహాదేవ శ్రీకృష్ణప్రసాదేనసుపుత్రా ఽవాప్త్యర్థం- శ్రీమత్త్రిపురసుందరీ మహావీర శక్తి సంయుత శ్రీకైలాస గౌరీశంకర ప్రీత్యర్థంచ బోధాయనోక్త సూత్ర ప్రకారేణ శతరుద్రీయమహాలింగార్చ నాంగత్వేన మత్కృత సగ్రహ పయోవ్రతస్య సంపూర్ణఫలా ఽవాప్త్యర్థం కామ్యసిద్ధి గోదానం కరిష్యే॥ తదాదౌ విధ్యుక్త గో పూజాం కరిష్యే ॥

గో పూజా

గోః అగ్రపాదాభ్యాం నమః గంధ పుష్పాక్షతాన్నిక్షిప్య, గోః-శృంగాభ్యాం నమః గంధ-క్షిప్య, గోః=స్కంధాభ్యాం నమః గంధ-ప్య॥ గోః జంఘస్య పాదాభ్యాంనమః గంధ-ప్య॥ గోః=పుచ్ఛాయ నమః గంధ-నిక్షిప్య గోః = సర్వాంగేభ్యో నమః గంధ - నిక్షిప్య ॥

గో॥ సర్వాంగపూజ

నందిన్యై నమః గో॥ జానునీ పూజయామి। జగద్రక్షణాయైనమః గో॥ కటిం పూజయామి । శ్రీమత్యైనమః గో॥ పృష్ఠం పూజయామి । పవిత్రాయై నమః గో॥ కంఠం పూజయామి । సుశీలాయైనమః గో॥ శృంగే పూజయామి । యజ్ఞసాధనాయై నమః ॥ గో॥ ముఖం పూజయామి । విశ్వస్యాఘ ప్రణాశిన్యై నమః గో॥ శిరః పూజయామి ॥

శ్లో॥ జగన్మాత ర్జగత్పూజ్యే జగద్ధాత్రి జగన్మయే గంధం గృహాణ సురభి మయాదత్తం సురప్రియే గో॥ గంధం సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ జాతీ కుంకుమ సంయుక్తాన్ కరవీరాదిభిర్యుతాన్ అక్షతాంశ్చ సువర్ణాభాన్ గృహాణ సురవల్లభే॥గో॥ పుష్పాక్షతాన్ సమర్పయామి ॥ చందనాగరు కస్తూరీ కర్పూరేణ సమన్వితః కపిలా ఘృత సంయుక్తో గా ర్ధూపః ప్రతిగృహ్యతాం॥గో॥ ధూపమాఘ్రాపయామి ॥ ఆనంద కృత్సర్వలోకే దేవానాంచ సదా ప్రియే గా స్త్వం పాహిజగన్మాతః దీపోయం ప్రతిగృహ్యతాం గో॥ దీపం దర్శయామి॥ ఆచ్ఛాదనం గవేదద్యాత్ నవ్యం శుద్ధం సునిర్మలం సురభిర్వస్త్రదా నేన ప్రీయతాం పరమేశ్వరి ॥ గో॥ వస్త్రం సమర్పయామి ॥ శ్లో॥ సురభిర్వైష్ణవీ మాతా నిత్యం విష్ణుపదేస్థితా ఘాసం గృహాణ గోమాత. త్రాతు మర్హసి మాం సదా ॥ గో॥ ఘాసం సమర్పయామి ॥ శ్లో॥ కృసరాన్న సమాయుక్తం గో ఘృతేన పరిప్లుతం నైవేద్యంచ మయాదత్తం సురభిః ప్రీయతామితి గో॥ నైవేద్యం సమర్పయామి ॥

శ్లో॥ పూగీఫలంస కర్పూరం నాగవల్లీ దళైర్యుతం సౌరభేయి నమస్తుభ్యం తాంబూలం ప్రతిగృహ్యతాం ॥ గో॥ తాంబూలం సమర్పయామి ॥ శ్లో॥ నమో గోభ్య శ్రీమతీభ్యః సౌరభే

యాభ్య ఏసవ నమోబ్రహ్మ సుతాభ్యశ్చ పవిత్రాభ్యో నమోనమః శ్లో॥ ఆత్మ ప్రదక్షిణ నమస్కారాన్ సమర్ప యామి ॥

శ్లో॥ గావోమ మాగ్రత వ్సంతు గావో మే సంతు పృష్ఠతః గావో మే హృదయే సంతు గవాం మధ్యే వసామ్యహమ్ ॥ యాలక్ష్మీ స్సర్వభూతానాం యాచదేవేష్వవస్థితా ధేనురూపేణ సాదేవీ మమ శాంతిం పయచ్ఛతు ॥ దేహస్థాయాచ రుద్రాణీ శంక రస్య సదాప్రియా ధేనురూపేణ సాదేవీ మమ శాంతిం ప్రయ చ్ఛతు॥ ఇతి గాం సంప్రార్థ్య.

గో దానం

తదంగ బ్రాహ్మణ పూజాం కరిష్యే ప్రాఙ్ముఖాః ప్రయచ్ఛంతి ప్రత్యఙ్ముఖాః ప్రతిగృహ్ణాతి ॥ శ్రీమహావిష్ణు స్వరూపస్య ఇద మాసనం=సుఖాసనం శ్రీ మహావిష్ణు స్వరూపా బ్రాహ్మణా ఉభాభ్యా మిదంవః పాద్యం । సుపాద్యం ప్రక్షాళయితారం దక్షిణ బాహు ముపస్పృస్య, నమో బ్రహ్మణ్య దేవాయ = గోవిందాయ నమోనమః = నమో స్త్వనంతాయ = ధారిణే నమః ఇతి పాదా ప్రక్షాళ్య ॥ శ్రీ మహావిష్ణు స్వరూపా బ్రాహ్మణాః యథాభాగశః అమీవో గంధాః సుగంధాః అలంకరణార్థా ఇమే అక్షతాః సంత్వక్షతాః సకలారాధనై స్స్వర్చితమస్తు ॥

అస్మై బ్రాహ్మణాయ యజుశ్శాఖాధ్యాయినే గోత్రోద్భ వాయ ... నామ బ్రాహ్మణాయ ప్రతిగ్రహీత్రే...శ్రీమాన్ గోత్రః వేంకటకృష్ణ నామధేయః - ధర్మపత్నీ సమేతోహం దాస్యమానాం అస్యాం గోమయేనానులిప్తాయాం భువి స్థాపి తో.క్త సప్తధాన్య సమేత కార్పాస పర్వతోపరి కాంస్యపాత్ర

స్థిత వస్త్రద్వయ వేష్టిత రజిత సువర్ణ ప్రతిమా సమేతాం దుకూల బద్ధేక్షు ఖండనిర్మితోడుఖోపరి స్థితాం కామ్యసిద్ధి సంజ్ఞికాం స్వర్ణ శృంగీం రౌప్యఖురాం తామ్రపృష్ఠాం కాంస్య దోహనోపేతాం ముక్తాలాంగూలాం వస్త్రాలంకార సంయుక్తాం సవత్సాం పయస్వినీం ఇమాం గాం అస్మాక మనేక జన్మార్జిత పంచపాతకోప పాతకాది దుష్కర్మ నిమిత్త సంప్రాప్త పుత్ర జన్మ ప్రతిబంధక రూపాది సకలదురితక్షయేణ సుజీవసుపుత్రా వాప్తి మనోరథ ఫలసిద్ధిద్వారా ఐహికాముష్మిక ఫలప్రాప్తి లాభేన నిరతిశయ పరసుఖానంద సిధ్యర్థం శ్రీమహావిష్ణుప్రీతిం కామయమాన స్తుభ్యమహం సంప్రదదే నమమ ॥ ఇతి ఉదక ధారాపూర్వకం ధేనుపుచ్ఛం ప్రత్యఙ్ముఖేన బ్రాహ్మణేన గ్రాహయిత్వా । సోపి సప్తదశ కృత్వోపాస్య దేవస్యత్వేతి ప్రతి గృహ్ణాతి ॥ మం ॥ దేవస్యత్వా ... రుద్రాయ గాం ... ఇతి మంత్ర సన్నామః ॥

ధారాదత్తం

అనేన అస్మత్కృత కామ్యసిద్ధి సంజ్ఞిక గోదానేన భగవాన్ సర్వాత్మక శ్రీమహాదేవో విష్ణుస్సుప్రీతో వరదోభూత్వా । ధర్మపత్నీ సకుటుంబస్య (మమ) సకల సత్కామ్య సిద్ధిం కరో త్వితి భవంతో బ్రువంతు = సకల సత్కామ్య సిద్ధిం కరోతు- ఇతి బ్రాహ్మణో వదేత్ ॥

గోమతీ జపః

శ్లో॥ గావస్సురభయో నిత్యం గావో గుగ్గుల గంధికాః॥గావః ప్రతిష్ఠా భూతానాం గావస్స్వస్త్యయనం మహత్ ॥ ఇతి ॥ జపేత్ ॥

గో నమస్కారః

నమోగోభ్యః శ్రీమతీభ్యః సౌరభేయీభ్య ఏవచ । నమో బ్రహ్మసుతాభ్యశ్చ పవిత్రాభ్యో నమోనమః॥ ఇతి గాం నమస్కృత్య తత్సర్వం ప్రదక్షిణీకృత్య దండవత్ప్రణమ్య ॥

బ్రాహ్మణ ప్రార్థనా

శ్లో॥ విష్ణురూప ద్విజశ్రేష్ఠ పంక్తిపావన భూసుర సదక్షిణా మయా తుభ్యం దత్తాగాః కామ్యసిద్ధిదా ॥ ఇతి బ్రాహ్మణం ప్రార్థ్య॥ ధేనుం బ్రాహ్మణేన గ్రాహయిత్వా తత్సర్వం బ్రాహ్మణ గృహం నయేత్ - ప్రతిమా ద్రవ్యాభావే ధేనుమాత్రంవా దద్యాత్ । తదభావే తత్స్వరూప భూత గో ప్రతిమాం స వత్సాంవా మూల్యంవా దద్యాత్ ॥

సూ॥ తతః మంటపత్రయ పునః పూజాంతే ॥ నమస్తుభ్యం భగవతేత్యాద్యావాహన సమయ శ్లోక దశకై స్సహాఽభిలాషాష్టకేన ప్రార్థనం కృత్వా॥ మంటపోద్వాసనం కుర్యాత్ ॥ యజ్ఞేన ... సంతి దేవాః ॥ సపరివార శ్రీ కృష్ణ పరమాత్మనే నమః యథాస్థానం ప్రవేశయామి ॥

సూ॥ తతః శ్రీకృష్ణ ప్రతిమా సహితం మంటపత్రయమాచార్యాయ దద్యాత్ ॥ తతః భద్రపీఠే నివేశ్య వాస్తుమంటపస్థిత రుద్ర కలశోదకేనాబ్లింగైఃకైశ్చి ఛ్ఛాంతి మంత్రైశ్చి దంపత్యోర్మార్జనం కుర్యాత్ ॥

మంత్రం :- అపోహిష్టా ... నిగత్త ॥ పవమాన స్సువర్జనః ... జాత

వేదా మోర్జయంత్వా పునాతు ॥ ఇత్యాది-సహనావవతు...

శాంతిః ॥

సూ॥ తతః వస్త్రాదిభి రలంకారం కృత్వా। సభాం సమాసాద్య సువా సినీనాం మంగళారార్తికేన సహ మహా బ్రాహ్మణాశీర్వచనం ప్రాప్య। ఆచార్యా ర్త్విగ్బ్రాహ్మణేభ్యోదక్షిణ తాంబూలాది భిస్తోషయిత్వా మృష్టాఽన్నం దద్యాత్ తద్భుక్త శేషాన్నా దికం స్వయం భుంజీత ॥ దీక్షాం విసృజేత్ ॥ ఇతిశం ॥

అఖిలాష్టకం

విశ్వానర ఉవాచ :-

1. ఏకం బ్రహ్మైవాఽద్వితీయం సమస్తం సత్యం సత్యంనేహనానాస్తి కించిత్ । ఏకో రుద్రోనద్వితీయోఽవతస్థే। తస్మాదేకం త్వాం ప్రపద్యే మహేశమ్ ॥ 2) ఏకః కర్తాత్వంహి విశ్వస్యశంభో నానారూపేష్వేక రూపోఽప్యరూపః యద్వత్ప్రత్యగర్క-ఏకోఽ ప్యనేక స్తస్మాన్నాన్యం త్వాం వినేశం ప్రపద్యే ॥ 3) రజ్జౌ సర్పశ్శుక్తికాయాంచ రౌప్యం నైరః పూరస్తన్మృగాఖ్యే మరీచౌ యద్వత్తద్వద్విష్వగేవ ప్రపంచో యస్మిన్ జ్ఞాతే తం ప్రపద్యే మహేశమ్ ॥ 4) తోయేశైత్యం దాహకత్వంచ వహ్నౌ తాపోభానౌ శీతభానౌ ప్రసాదః పుష్పేగంధో దుగ

మధ్యేచ సర్పిర్యత్తచ్ఛంభోత్వం తతస్త్వాం ప్రపద్యే ॥
5) శబ్దం గృహ్ణాస్యశ్రవస్త్వంహి జిఘ్రేఘ్యఘ్రాణ స్త్వంవ్యంఘ్రి
రాయాసి దూరాత్ వ్యక్షః ప్రశ్యేస్త్వం రసజ్ఞోప్య జిహ్వః
కస్త్వాం సమ్యగ్వేత్త్య తస్త్వాం ప్రపద్యే ॥ 6) నోవేదస్త్వా
మీశసాక్షా ద్వివేద నోవావిష్ణుర్నో విధాతాఽఖిలస్య నో
యోగీంద్రా నేంద్రముఖ్యాశ్చదేవాః భక్తోవేదత్వామతస్త్వాం
ప్రపద్యే ॥ 7) నోతేగోత్రం నాపిజన్మాపి నాఖ్యానోవారూపం
నైవశీలం నదేశః। ఇత్థం భూతోపీశ్వర స్త్వంత్రిలోక్యాఃసర్వాన్
కామాన్ పూరయే స్తద్భజేత్వాం ॥ 8) త్వత్తస్సర్వం త్వంహి
సర్వం స్మరారే త్వం గౌరీశ స్త్వంచ నగ్నోతి శాంతః । త్వం
వైవృద్ధస్త్వం యువాత్వంచ బాలః తత్కిం యత్వం । నాస్త్య
తస్త్వాం నతోస్మి । 9) స్తుత్వేతి భూమౌ నిపపాత విప్రః
స దండవద్యా వదతీవ హృష్టః తావత్సబాలోఽఖిల వృద్ధ
వృద్ధః ప్రోవాచ భూదేవ వరం వృణీహి ॥ 10) తత ఉత్థాయ
హృష్టాత్మా మునిర్విశ్వానరః కృతీ ప్రత్యబ్రవీత్కిమజ్ఞాతం ।
సర్వజ్ఞస్య తవప్రభో ॥ 11) సర్వాంతరాత్మా భగవాన్ సర్వ
స్సర్వప్రదో భవాన్। యాచ్ఞాం ప్రతినియుక్తోమాం కిమీశో
దైన్యకారిణీం ॥ 12) ఇతి శ్రుత్వా వచస్తస్య । దేవో విశ్వా
నరస్యహి శుచేశ్శుచివ్రతస్యాథ । శుచిస్మిత్వాఽబ్రవీచ్ఛిశుః ॥

బాల ఉవాచ :-

18) త్వయాశుచే శుచిష్మత్యాం । యోభిలాషః కృతోహృది అచి
రేణైనకాలేన । స భవిష్యత్య సంశయః ॥ 14) తవపుత్ర
త్వమేష్యామి । శుచిష్మత్యాం మహామతే ఖ్యాతో గృహపతి
ర్నామ్నా । శుచిస్సర్వామరప్రియః ॥ 15) అభిలాషాష్టకం
పుణ్యం । స్తోత్రమేత త్త్వయేరితం అబ్దం త్రికాల పఠనాత్ ।

కామదం శివస న్నిధౌ ॥ ఇత్యాది ఫలశ్రుతిః కౌస్తుభే ॥ ఇతి శ్రీ స్కాందపురాణే కాశీఖండే విశ్వేశ్వరస్తోత్రం సంపూర్ణం ॥

పయోవ్రత శాంతికి సామగ్రి

పసుపు, కుంకుమ, తమలపాకులు, వక్కలు, అరటిపండ్లు, కొబ్బరికాయలు, పూలు, పూలదండలు, ఖర్జూరములు, గంధపు డబ్బాలు, విభూతిపండ్లు (6), సాంబ్రాణికడ్డీలు, కర్పూరము, కలశములు-చిన్నవి (12), పెద్దకలశము-1 (ఇత్తడిగుండిగ), మంటపారాధనకు పీటలు-పెద్దవి (3), ధోవతుల చాపులు (4), దీక్షావస్త్రములు, యజమానికి-పత్నికి-ఋత్విక్కులకు, పెద్ద అంగవస్త్రములు 2 జతలు, తుండ్లు (16), రవిక గుడ్డలు (20), దంపతి పూజలకు చీరలు, ధోవతులు, యజమానికి అత్తవారి కట్నములు, పెద్దలకు ఎవరికైనా పెట్టదలచిన వస్త్రములు, బాలకృష్ణ విగ్రహము వెండిది (అంబాడీ కృష్ణుడు) పంచామృతములు, పంచగవ్యములు, పంచపల్లవములు, సప్తమృత్తికలు - మారేడుదళములు. తులసిదళములు, నిత్యము పెరుగన్నము నివేదనకు, పులగము, పాయసము. కుండనిర్మాణము హోమద్రవ్యములు, పూర్ణాహుతి ద్రవ్యములు, నెయ్యి, స్రుక్కు, స్రువము, సేరు ఉడికే ఇత్తడగిన్నె 1, మూతగరిటె 1, కప్పుగిన్నెలు (4), దీపారాధన సామగ్రి, భోజన పదార్థములు, ఋత్విక్కులు (12) మంది, వెన్నపూస, రోజు ఆవుపాలు అవుపెరుగు, ఆవునెయ్యి, దారంబంతి (1).

గో ముఖ ప్రసవ శాంతి విధిః

(ప్రయోగ పారిజాతా దుద్ధృతం)

అథోక్తస్య నామకర్మణో మష్టనక్షత్ర తిథి లగ్న జాతానాం శాంతిహోమపురస్సరం కర్తవ్యత్వాత్తత్ప్రతిపదోక్తశాంతయో వక్ష్యంతే । తత్ర తావత్సర్వారిష్ట శాంతి సాధారణత్వా ద్గో ముఖ ప్రసవశాంతి కర్మాదౌ వక్ష్యతే ॥ తత్రగర్గః ॥

శ్లో॥ ప్రణిపత్య రవిం వక్ష్యే ప్రాయశ్చిత్త మనుస్మరన్ సర్వారిష్ట వినాశాయ యదుక్తం జ్యోతిషార్ణవే । మాతృరిష్టే-పితృరిష్టే ఆత్మారిష్టే తథైవచ ప్రాయశ్చిత్తం తదా కుర్యా త్తత్త ద్దోషస్య శాంతయే ॥ పూషాఽశ్వినో ర్గురా సార్పమఖా చిత్రేందు మూలకే ఋక్షేష్వే తేషు జాతస్య కుర్యాద్గోజననం తథా । జన్మర్క్షే వా త్రిజన్మర్క్షే శుభే వారే శుభేదినే । కృత్వా ఽభ్యంగాదికం సర్వం గృహాలంకార పూర్వకం । గోమయేనో పలిప్యాథ గృహస్యైశాన భాగకే । పంకజం కర్ణికాయుక్తం । రక్షోభిశ్వేత వర్ణకైః । వ్రీహీం స్తత్ర వినిక్షిప్య । యథా విత్తాను సారతః । నవశూర్పంతు తన్మధ్యే రక్తవస్త్రం ప్రసార యేత్ । స్థాపయిత్వా శిశుం తత్ర పునస్సూత్రేణ వేష్టయేత్ ప్రాఙ్మస్తక మవాక్పాదం తిలగర్భగతం శిశుం । గోముఖం దర్శయిత్వాథ పునర్జాతంతు గోముఖాత్ । విష్ణుర్యోనితి సూక్తేన గవ్యేన స్నాపయేచ్ఛిశు । గవామంగేషు మంత్రేణ గవామంగేషు సంస్పృశేత్ । విష్ణోః శ్రేష్టేన మంత్రేణ గో ప్రసూతంతు బాలకం । ఆచార్యస్తం సమాదాయ పశ్చాన్మా త్రేడదేత్పితా । మాతాజఘన్య భాగస్తం శిశుమానీయ తన్ము ఖాత్ । తతః పిత్రేతదా దద్యా త్తతోమాత్రేప్రదాపయేత్ వస్త్రేస్థాప్య పితాఽస్యాథ పుత్రస్య ముఖమీక్షయేత్ ।

గోమూత్రం గోమయం క్షీరం। దధి సర్పిశ్చ సంయుతం ఆపోహి ష్ఠాదిభిర్మంత్రైః రభిషించేత్తతశ్శిశుం। మూర్ధ్నిచా ఘ్రాయ సత్పుత్రం। తన్మంత్రేణ తదాపిదా ॥ అంగాదంగాత్సం భవసి హృదయాదధిజాయసే ఆత్మావైపుత్ర నామాసి సజీవశరదః శ్శతమ్॥ మూర్ధని త్రిరవఘ్రాయ। తం శిశుం స్థాపయేత్తతః॥

పుణ్యాహం వాచయేత్పశ్చాత్ బ్రాహ్మణైః వేదపారగైః।
దరిద్రాయాఽథవిప్రాయ తాం గాం చాభ్యర్చ్య దాపయేత్॥
గో వస్త్ర స్వర్ణ ధాన్యాది దద్యా దర్కాదితః క్రమాత్।
యథాశక్తిధనం దద్యాత్ బ్రాహ్మణేభ్య స్తదా పితా।

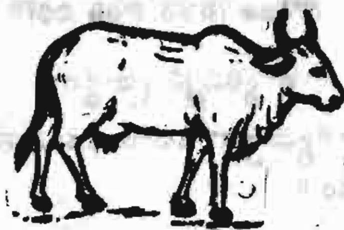
తతో హోమం ప్రకుర్వీత స్వస్వ శాఖోక్త మార్గతః। ఉల్లేఖ నాదికం కృత్వా ఆజ్యభాగాంత మాచరేత్। గృహస్యేశా నదిగ్భాగే ధాన్యోపరి శుభం ఘటం పంచగవ్యం ఘటే స్థాప్య। తిలాం స్తత్ర వినిక్షిపేత్। క్షీర ద్రుమకషాయాంశ్చ పంచరత్నాని నిక్షిపేత్। వస్త్రయుగ్మంచ సంస్థాప్య గంధా దిభి రథార్చయేత్। విష్ణుం వరుణ మభ్యర్చ్య। ప్రతిమాయాం విధానతః యత ఇంద్రాదిభి ర్మంత్రైః కుంభం స్పృష్ట్వాఽభి మంత్రయేత్। దధిమధ్వాజ్య యుక్తేన హోమం కుర్యాద్విధా నతః చరుణేతి శేషః॥ అపోహిష్ఠేతి - తిసృభి రప్సుమే సోమ ఇత్యపి తద్విష్ణోరితి మంత్రేణ। అక్షీభ్యామితి సూక్తతః। ఋగ్భిరాభి ప్రత్యృచ మష్టావింశతి సంఖ్యయా। అశక్తశ్చాష్ట సంఖ్యావా దధి మధ్వాజ్య సంయుతం। ఆదిత్యాది గ్రహా ణాంచ హోమం కుర్యాత్సమంత్రకం ఇతి శౌనకీయే గోముఖ ప్రసవ శాంతిః॥

జ్యోతిష్మతీ ప్రార్థనా

సూచన॥ సమస్త కార్యేష్వాదౌ దీపారాధనసమయే ప్రార్థనారూపేణ పఠనీయ మిదం ॥

మంత్రం :- జ్యోతిష్మతీం త్వాసాదయామి-జ్యోతిష్కృతం త్వాసాద యామి - జ్యోతిర్విదం త్వాసాదయామి - భాస్వతీంత్వా సాదయామి - జ్వలంతీంత్వా సాదయామి - మల్మలాభవంతీం త్వాసాదయామి - దీప్యమానాం త్వాసాదయామి - రోచ మానాం త్వాసాదయామ్య జస్రంత్వాసాదయామి - బృహ జ్జ్యోతిషంత్వా సాదయామి - బోధయంతీం త్వాసాదయామి జాగ్రతీం త్వాసాదయామి ॥

గో ముఖ ప్రసవ శాంతి ప్రయోగః

గమనిక :- హస్త-అశ్వని-పుష్యమీ-అశ్లేష-మఖ-చిత్త-మృగశిర-మూల. ఈ నక్షత్రముల యందు పుత్ర పుత్రికా జననమైన యెడల పాదభేద ముతో నిమిత్తములేకయే ఈ గోముఖ ప్రసవశాంతి చేసికొన వలయును. లేనిచో శిశువు, తల్లిదండ్రులు, వంశము, ఆపదల నుండి కోలుకొనుట కష్టమని శాస్త్రము స్పష్టముగఁజెప్పుచున్నది.

అథాతో గోముఖ ప్రసవశాంతి విధిం వ్యాఖ్యాస్యామః ॥

శ్లో॥ పూషాఽశ్వినో ర్గురౌ సార్పమఖా చిత్రేందు మూలకే।
ఋక్షేష్వే తేషు జాతస్య కుర్యా ద్గోజననం తథా ॥

ఏతేషు నక్షత్రేషు యస్మిన్ కస్మిన్నపి ప్రసవం యది భవతి - శుద్ధి దినావధిప్రాప్తే జన్మర్క్షే వా త్రిజన్మర్క్షే వా ప్రథమమాసా ఽభ్యంతరే శుభేఽహన్యభ్యంగ స్నాన సంధ్యావందనాదియావ దనుష్ఠానం పరిసమాప్య బంధూన్ బ్రాహ్మణాన్ సమాహూయ గృహస్యేశాన దిగ్భాగే సమతలే భూమౌ శ్వేత తండుల చూర్ణేన సకర్ణిక మష్టదళ పద్మం లిఖిత్వా। తస్మిన్ యథా విత్తానుసారేణ వ్రీహీన్నిక్షిప్య। తదుపరి ప్రాగగ్రేణ వ్యవ స్థాపితే నవశూర్పే రక్తవస్త్రం ప్రసార్య। తస్మిన్నంతరే ప్రాఙ్మస్తక మవాక్ఛిరః పాదం తిలగర్భగతంశిశుం స్థాపయిత్వాఽ సూత్రేణ సంవేష్ట్య। గో ముఖం దర్శయేత్। తత్ర తాన ద్గోముఖాత్పునర్జాతమితి శిశుం భావయిత్వా ॥

సూ॥ తత్ విష్ణుర్యోనీతి సూక్తేన తం శిశుం పంచగవ్యేన స్నాపయేత్ ॥

మంత్ర :- విష్ణుర్యోనిం కల్పయతు ... తన్మేవారౌ సమర్థయ॥ ఇతి స్నాపయిత్వా ॥

సూ॥ తతః గవా మంగేషు మంత్రేణావాక్ఛిరేణ తం శిశుం గోస్సర్వాంగేషు సంస్పృశేత్ ॥

శ్లో॥ గవా మంగేషు తిష్ఠంతి ... ప్రయచ్ఛమే ॥

సూ॥ తతః విష్ణో శ్రేష్ఠేనేతి మంత్రేణాఽచార్యస్తం శిశు మవాక్ఛిరేణైవాదాయ మాత్రే దద్యాత్ ॥

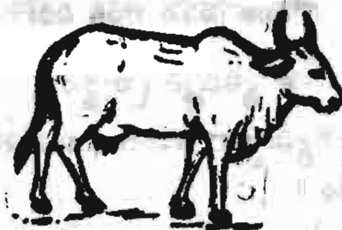
మంత్రం :- విష్ణో శ్రేష్ఠేన రూపేణాస్యాం ... పుత్రస్తే దశమాస్యః ॥

సూ॥ తతః పునరనేనైవ మంత్రేణ మాతృజంఘేస్థితం శిశుం స్వహస్తాభ్యా మాదాయ కించిత్కాలం స్వవక్షసి నిక్షిప్య పునర్మాత్రే దద్యాత్ । ఏవం త్రివార మాదాన ప్రతిదానాభ్యా మంత్రేమాతరిక్షిపేత్ ॥

మంత్రం :- విష్ణో శ్రేష్ఠేన రూపేణ ... దశమాస్యః ॥

సూ॥ అంతేమాతాస్వాంకే స్థితం శిశు ముత్తాన ముఖపాదతలమన్యస్మిన్ వస్త్రపర్యంకే నిధాయ తూష్ణీం పితా తన్ముఖం - యా లక్ష్మీ ర్యాపతేతిమంత్రేణ సంపశ్యేత ॥

శ్లో॥ యాఽలక్ష్మీర్యాపతే [illegible] । సర్వాంగేషు వ్యవస్థితం ।
తత్సర్వం శమయాత్వద్య శ్రియం పుష్టించ వర్ధతాం ॥

గో ముఖ ప్రసవ శాంతి ప్రయోగః

గమనిక :- హస్త-అశ్వని-పుష్యమిా-అశ్రేష-మఖ-చిత్త-మృగశిర-మూల. ఈ నక్షత్రముల యందు పుత్ర పుత్రికా జననమైన యెడల పాదభేద ముతో నిమిత్తములేకయే ఈ గోముఖ ప్రసవశాంతి చేసికొన వలయును. లేనిచో శిశువు, తల్లిదండ్రులు, వంశము, ఆపదల నుండి కోలుకొనుట కష్టమని శాస్త్రము స్పష్టముగఁజెప్పుచున్నది.

అథాతో గోముఖ ప్రసవశాంతి విధిం వ్యాఖ్యాస్యామః ॥

శ్లో॥ పూషాఽశ్వినో ర్గురా సార్పమఖా చిత్రేందు మూలకే ।
ఋక్షేష్వే తేషు జాతస్య కుర్యాద్గోజననం తథా ॥

ఏతేషు నక్షత్రేషు యస్మిన్ కస్మిన్నపి ప్రసవం యది భవతి - శుద్ధి దినావధిప్రాప్తే జన్మర్క్షే వా త్రిజన్మర్క్షే వా ప్రథమమాసాఽభ్యంతరే శుభేఽహన్యభ్యంగ స్నాన సంధ్యావందనాదియావదనుష్ఠానం పరిసమాప్య బంధూన్ బ్రాహ్మణాన్ సమాహూయ గృహస్యైశాన దిగ్భాగే సమతలే భూమౌ శ్వేత తండుల చూర్ణేన సకర్ణిక మష్టదళ పద్మం లిఖిత్వా । తస్మిన్ యథా విత్తానుసారేణ వ్రీహీన్నిక్షిప్య । తదుపరి ప్రాగగ్రేణ వ్యవస్థాపితే నవశూర్పే రక్తవస్త్రం ప్రసార్య । తస్మిన్నంతరే ప్రాఙ్ముఖస్తత్ర మవాక్శిరః పాదం తిలగర్భగతంశిశుం స్థాపయిత్వా సూత్రేణ సంవేష్ట్య । గో ముఖం దర్శయేత్ । తత్ర తావద్గోముఖాత్పునర్జాతమితి శిశుం భావయిత్వా ॥

సూ॥ తత్ విష్ణుర్యోనీతి సూక్తేన తం శిశుం పంచగవ్యేన స్నాపయేత్ ॥

మంత్ర :- విష్ణుర్యోనిం కల్పయతు ... తన్మేవాయో సమర్థయ॥ ఇతి స్నాపయిత్వా ॥

సూ॥ తతః గవా మంగేషు మంత్రేణావాక్ఛిరేణ తం శిశుం గో స్సర్వాంగేషు సంస్పృశేత్ ॥

శ్లో॥ గవా మంగేషు తిష్ఠంతి ... ప్రయచ్ఛమే ॥

సూ॥ తతః విష్ణో శ్రేష్ఠేనేతి మంత్రేణాఽచార్యస్తం శిశు మవాక్ఛిరేణై వాదాయ మాత్రే దద్యాత్ ॥

మంత్రం :- విష్ణోశ్రేష్ఠేన రూపేణాస్యాం ... పుత్రీస్తే దశమాస్యః॥

సూ॥ తతః పునరనేనైవ మంత్రేణ మాతృజంఘేస్థితం శిశుం స్వహస్తాభ్యా మాదాయ కించితిత్కాలం స్వవక్షసి నిక్షిప్య పునర్మాత్రే దద్యాత్ । ఏవం త్రివార మాదాన ప్రతిదానాభ్యా మంతేమాతరిక్షిపేత్ ॥

మంత్రం :- విష్ణోశ్రేష్ఠేన రూపేణ ... దశమాస్యః ॥

సూ॥ అంతేమాతాస్వాంకే స్థితం శిశు ముత్తాన ముఖపాదతలమన్యస్మిన్ వస్త్రపర్యంకే నిధాయ తూష్ణీం పితా తన్ముఖం - యాలక్ష్మీ ర్యాచతేతిమంత్రేణ సంపశ్యేత ॥

శ్లో॥ యాఽలక్ష్మీర్యాచతే రాస్థ్యం । సర్వాంగేషు వ్యవస్థితం ।
తత్సర్వం శమయాత్వద్య శ్రియం పుష్టించ వర్ధతాం ॥

సూ॥ తతః ఆపోహిష్ఠాదిభి రబ్లింగై ర్మంత్రైః పంచగవ్య ద్రవ్యేణ శిశు మభిషించేత ॥

మంత్రం :- ఆపోహిష్ఠా మయోభువః...నిధత్త. పవమాన స్సువర్జనః

... జాతవేదా మూర్జయంత్వా పునాతు ॥

సూ॥ తతః అంగాదంగాదితి ద్వాభ్యాం శిశోర్మూర్ధన్యవఘ్రాయ ॥

మంత్రం :- అంగాదంగాత్సం భవసి ... సజీవ శరదశ్శతం ॥ అశ్మా

... నాభి జిఘ్రామి శాత్త్రిక ॥

సూ॥ తత స్సంకల్ప్య వేదపారగై ర్బ్రాహ్మణై స్సహ పుణ్యాఽహం వాచయిత్వా । గోముఖ ప్రసవ శాంతిం కుర్యాత్ ॥

ఆచమ్య...ఏవంగుణ...శుభతిథౌ శ్రీమతః గోత్రస్య నామ ధేయస్య (మమ) ధర్మపత్న్యాః అముక నక్షత్ర చరణేయుక్త గండే పుత్ర (పుత్రికా) జననేన యోదోష స్సముజని తద్దోష పరిహారద్వారా జాయాపత్యోః శిశోశ్చ త్రయాణా మాయు ష్యాభి వృధ్యర్థం జ్యోతిషార్ణవే శౌనకోక్త సగ్రహ గోముఖ ప్రసవ శాంతి హోమాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదాదౌ శుధ్యర్థం ... స్వస్తి పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే ॥

సూ॥ రూపగ్ం రూప మిత్యాజ్యాఽవలోకనం కుర్యాత్ ॥

రూపగ్ం రూపం ... శతాదశ ॥ కళ్యాణజనకం పుణ్యం ...

దాజ్యావ లోకనం ॥ తతః పుణ్యాహఽవాచనంచ కృత్వా ॥

తాంగాం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ ॥ (అత్ర సశక్తి ప్రతిమం ఛాయాచిత్ర గతం గో ముఖం దర్శయిత్వా సూక్ష్మ ధర్మ యుక్త్యా కార్యసాధనం కృత్వా తామేవ గాం దద్యాదితి సంస్కారార్థో గ్రాహ్యః ॥)

ఆచమ్య...ఏవంగుణ...శుభతిథౌ మయాసంకల్పిత గోముఖ ప్రసవ శాంతికర్మణి-ఆచార్య బ్రహ్మఋత్విగ్వరణం కరిష్యే॥ మయా సంకల్పితేగోముఖ...కర్మణి ఆచార్యంత్వాం బ్రహ్మాణం త్వా మహాంవృణే - ఇతి యజమానః ॥ వృతోఽస్మీత్యా చార్య బ్రహ్మణోః ప్రతివచనం ॥ మయా సంకల్పితే....కర్మణి అముక నక్షత్ర జపం - నవగ్రహ మంత్ర జపం - మృత్యుంజయ మంత్రజపం । రుద్రాభిషేకం విష్ణ్వింద్ర వరుణ మంత్ర హవనంచాస్మదర్థం భవంతః కుర్వంతు॥ ఇతి యజమానస్య కరిష్యామీతి బ్రాహ్మణానాంచ ప్రతివచనం ॥

మంత్రం :- పర్యాప్త్యా అనంత ... సర్వంజయతి ॥ శతమానం ... తిష్ఠతి ॥ ఋత్విజ స్సర్వే ఆచార్యనిర్దిష్ట స్థానేష్వాసీనాస్స్వస్వా నుష్ఠానాని కుర్వంతు ॥

సూ॥ తతః గృహస్యైశాన్య దిగ్భాగే ప్రకల్పితమంటపద్వయే వస్త్రాచ్ఛాదనం కృత్వా । పంచప్రస్థ పరిమిత తండులాన్నిక్షిప్య ॥ ఏకస్మిన్ మంటపే తత్తన్మంత్రైర్నక్షత్రపూర్వక నవగ్రహోప గ్రహేంద్రాద్యష్ట దిక్పాలకా సహిత విష్ణువరుణ ప్రతిమా ద్వయావాహనంచాఽన్యస్మిన్ మంటపే, ఇంద్ర కుంభావాహనంచ కృత్వా । సముష్ట్యా పూజయేత్ ॥ అదౌ ప్రతిమాశోధనం కృత్వా ॥

మంత్రం :- ఆప్యాయస్వ సమేతు తే... తానో ముంచత్వగ్ంహసః ॥

ఇతి పంచామృతై స్నాపయిత్వా ॥ గంధ పుష్పాక్షతై రలం కృత్య ॥ ఏకత్ర సాంకేతికే విక్షిప్య ॥ తదాదావ ముక నక్షత్రావాహనం తత్ప్రకాశక మంత్రేణ కుర్యాత్ ॥

మంత్రం :- ఆకృష్ణేన ... మర్త్యం చ రేఫన్ ॥ ఇతి గ్రహావాహనం॥

జాతవేదసేత్యాద్యుపగ్రహారాధనం కుర్యాత్ ॥ ఇంద్రంవో విశ్వతస్పరీతి దిక్పాలకా నావాహ్య ॥

మంత్రం :- తద్విష్ణోః పరమం పదం ... పదం॥ ఇతి మంటప మధ్యే విష్ణు ప్రతిమా మావాహయామి స్థాప ...నీయం ॥ ఇమంమే వరుణ...ఆయుః ప్రమోషీః ॥ ఇతి విష్ణోర్వామతః వరుణ మావాహ...నీయం ॥

తతః కుంభావాహనం

మంత్రం :- యత ఇంద్ర భయామహే ... అభయం కరః ॥ అస్మిన్ కుంభే ఇంద్రమావాహయామి స్థా...నీయం ॥

తతః ఏకో ఋత్విగ్బ్రాహ్మణో యత ఇంద్రేతిమంత్రేణ కుంభం స్పృష్ట్వా ఏకవింశతి వారం జపేత్ ॥

ఆచమ్య...ఏవంగుణ...శుభతిథౌ అస్మత్కృత గోముఖ ... కర్మణి మంటపమధ్యే ఆవాహితానాం సర్వేషాం దేవతానాం

సమష్ట్యా ప్రాణప్రతిష్ఠాసన ధ్యానాఽవాహనాది షోడశోప చార పూజాం కుర్యాత్ ।

శ్లో॥ యస్యస్మృత్యాచ ... తదస్తుతే అనయా ధ్యానాఽవా ... పూజయాచ - మంటపద్వయాఽవాహితాంగ దేవతా సహితః శ్రీ మహావిష్ణు స్సుప్రీత స్సుప్రసన్నో వరదో భవతు ॥ ఏత త్సర్వం శ్రీ మహావిష్ణు దేవతార్పణ మస్తు ॥

తతః హోమసంకల్పః

తతః స్వహస్త పరిమిత్యా కల్పితస్య కుండస్య శుచీవో హవ్యే త్యాది మంత్రైశ్శుద్ధిం కృత్వా ॥ వేదిమలం కృత్య, సంకల్ప్య యథోక్త శాంతి హోమం కుర్యాత్ ॥

ఆచమ్య ... పూర్వోక్త ... శుభతిథౌ అస్మత్కృత గోముఖ ప్రసవ శాంతి కర్మణి - తత్తదుక్త ప్రధాన దేవతా ప్రీత్యర్థం శాంతి హోమం కరిష్యే ॥ తత్రోల్లేఖనాదిభి రగ్నిం ప్రతి ష్ఠాప్య - షట్పాత్ర ప్రయోగా దాజ్య హోమాంతే -

సూ॥ తతః దధిమధ్వాజ్య మిశ్రితేన చరుణా తద్విష్ణో రిత్యేకయా । ఇమంమే వరుణ ఇత్యేకయా । యత ఇంద్ర భయామహే త్యే కయా । ఆపోహిష్ఠా మయోభువ ఇతి త్రిసృభిః అప్సుమేసోమో అబ్రవీ త్యేకయా । అక్షిభ్యామితి సూక్తేనచ ప్రత్యృచ మష్టా వింశతి సంఖ్యయాఽష్ట సంఖ్యయావాఽజ్యేన జుహుయాత్ ॥ ముఖాహుతిం హుత్వా । ప్రధాన దేవతా హావనం కుర్యాత్ ॥ తతస్సుప్తిమ్యాప స్తీర్య ... ప్రత్యభిఘారయతి ... ఓం అగ్నయే

స్వాహా ॥ అగ్నయ ఇదం ॥ ఏకం ద్వే త్రీణి చద్వారి పంచేతి

పంచావర్తినాం ॥

మంత్రం :- 1. తద్విష్ణోః పరమం పదగ్ం — పదగ్ స్వాహా॥ శ్రీవిష్ణవ

ఇదం నమమ । 2. ఇమంమే వరుణ శ్రుధీహవం... ప్రమోషీ

స్వాహా ॥ వరుణాయేదం ॥ 3. యత ఇంద్రభయామహే ...

అభయంకర స్వాహా॥అభయంకరాయ ఇంద్రాయేదంనమమ ॥

4. ఆపోహిష్ఠా మయోభువః ... యచక్షసే స్వాహా॥ అద్భ్య

ఇదం ॥ 5. యోవశ్శివతమోరసః... మాతర స్వాహా ॥ అద్భ్య

ఇదం ॥ 6. తస్మా అరంగ మామవో ... యథాచనస్వాహా॥

అద్భ్య ఇదం ॥ 7. అప్సుమే సోమో అబ్రవీ ... విశ్వభేషజీ

స్వాహా ॥ అద్భ్య ఇదం ॥ 8. అక్షీభ్యాంతే నాసికాభ్యాం

కర్ణాభ్యాం చు బుకాదధి । యక్ష్మగ్ం శీర్షణ్యం మస్తిష్కా-

జ్జిహ్వాయా వివృహామి తే స్వాహా ॥ ఆత్మన ఇదం ॥ 2. గ్రీవా

భ్యస్త ఉష్ణిహాభ్యః కీకసాభ్యోఽమాక్యాత్ । యక్ష్మదోషణ్య

మగ్ం సాభ్యాం బాహుభ్యాం వివృహామి తేస్వాహా॥ ఆ...దం॥

3 అంతేభ్య)శ్యస్మై గుదాభ్యో వనిష్ఠోర్ హృదయాదధి॥ యక్ష్మం

మతస్నాభ్యాం యక్నః ప్లాశిభ్యో వివృహామి తే స్వాహా॥ ఆదం॥

4. ఊరుభ్యాం తేఽష్ఠీవద్భ్యాం జంఘాభ్యాం ప్రపదాభ్యాం।

యక్ష్మగ్ం శ్రోణీభ్యాం భాసదాద్భ్వగ్ంససో వివృహామి తేస్వాహా

ఆ...దం॥ 5. మేహనాద్వలం కరణాల్లో మభ్యస్తి సఖేభ్యః॥

యక్ష్మగ్ం సర్వస్మాదాత్మన స్త మిమం వివృహామి తే స్వాహా॥

ఆ...దం॥ 6. అంగాదంగాల్లోమ్నో లోమ్నో జాతం పర్వణి

పర్వణి। యక్ష్మగ్ం సర్వస్మాదాత్మన స్త మిమం వివృహామి తే

స్వాహా॥ ఆ... దం॥ 7. పరాదేహి శాబల్యం బ్రహ్మభ్యో విభజా

వసు। కృత్యేషాప ద్వతీ భూత్వా జాయాఽఽవిశ తే పతిగ్

స్వాహా ॥ ఆ ... దం॥ 8. అశ్లీలా తనూర్భవతి రుశతీ

పాపయాఽముయా। పతిర్యద్వధ్వో వాససాస్వ మంగమభిధిత్సతి

స్వాహా ॥ ఆత్మన ఇదం॥ 9. క్షారమే తత్కటుక మేతదపాష్ఠ

వద్వేష వన్నైత దత్తవే। సూర్యాం యః ప్రత్యక్షం విద్యాథన

ఏతత్రృతి గృహ్ణీయాత్స్వాహా ॥ ...ఆ...దం॥ 10. ఆశసనం

విసనన మథో అధి విచర్తనం ॥ సూర్యాయాః పశ్యరూపాణి

నితా బ్రహ్మేత శగ్ంసతి స్వాహా ॥ పరమాత్మన ఇదం ॥

నవగ్రహాదీనామేకై కేనైక సంఖ్యయా సమంత్రకంజుహు యాత్ ఇధ్మసన్నహనాన్యద్భి స్సృగ్ స్పర్శ్య ... జయాది హోమం కరిష్యేతి - జయాది హోమం కృత్వా, అవిజ్ఞాత ప్రాయశ్చిత్త హోమాంతే - సర్వప్రాయశ్చిత్త హోమం కుర్యాత్ ॥ అత్ర కేవలాజ్యేన పూర్ణాహుతిం జుహుయాత్ ॥ పూర్ణపాత్ర విసర్జనానంతరం బ్రహ్మవిసర్జనాంతం కృత్వా। పునరలంకరణాద్యగ్ని ప్రదక్షిణాదికం పరిసమాప్య - హోమ శిష్టాన్నే నాష్టదిక్షుబలిం దత్వాఽగ్న్యుద్వాసనం కుర్యాత్ ॥

సూ॥ తతః మంటపద్వయ సాన్నిధ్య మాగత్య - పునస్సంకల్ప్య - నక్షత్రపూర్వక, నవగ్రహదానాని కృత్వా। మంటపదేవతా పునః పూజయా సర్వదేవతో ద్వాసనం కుర్యాత్ - స్వర్ణ స్వర్చిత ప్రతిమాద్వయ సహితంమంటపద్వయ మాచార్యాయ దద్యాత్ ॥ శతమానం భవతి ... ప్రతితిష్ఠతి॥ ఆచార్యః శ్రీమహావిష్ణు ప్రసాద సిద్ధిర స్త్విత్యాశీర్వచనం కుర్యాత్॥

సూ॥ తతః ఇంద్రకుంభోదకేనాబ్లింగై ర్మంత్రై ర్జాయాపత్యో శ్శిశోశ్చ త్రయాణాం మార్జనం కుర్యాత్ ॥

ఆపోహిష్ఠా మయోభువః .. నిధత్త హిరణ్యశృంగం వరుణం

ప్రపద్యే ... సువాన ఇందుః ॥ సహనావవతు... ఓం శాంతి

శాంతి శ్శాంతిః ॥ ఏవంత్రిః ॥

సూ॥ తత॥ స్వగృహ్యోక్త విధానేన నామకరణం కృత్వా ।బంధూనాం బహువిధ సమ్మానాని స్వీకృత్య సువాసినీనాం మంగళారార్తికేన సహ మహదాశీర్వచనం ప్రాప్య । ఋత్విగ్బ్రాహ్మణేభ్యో యాగ దక్షిణాం దత్వాఽన్యేభ్యో భూరి దక్షిణాతాంబూలాదికం మృష్టాన్నంచ దత్వా స్వయంభుంజీయాదిత్యాహ భగవాన్ శౌనక ఋషిః ॥

ఇతి గోముఖ ప్రసవ శాంతిః

గోముఖ ప్రసవ శాంతికి కావలసిన వస్తువులు

పసుపు, కుంకుమ, తమలపాకులు, వక్కలు, కొబ్బరికాయలు, అరటిపండ్లు, జల్లిచేట 1 రవికలగుడ్డ ఎఱ్ఱది - 1 మీటరు దారపుబంతి విష్ణుప్రతిమ (బంగారం) వరుణ ప్రతిమ (బంగారం) పెద్దకలశంబిందె 1, పంచగవ్యములు, పంచపల్లవములు, సప్తమృత్తికలు, బియ్యము 19 సేర్లు, చిల్లర డబ్బులు 40-00, హోమద్రవ్యములు నెయ్యి, మంటపమునకు వస్త్రములు, రవికగుడ్డలు, పూర్ణాహుతి ద్రవ్యములు, బ్రాహ్మణులు 11 మంది, రుద్రాభిషేకము, బ్రాహ్మణ భోజనము, గో లేక గో ప్రతిమ దూడతోసహా (వెండిది) ఋత్విక్ దక్షిణలు, చరుపాత్ర, సోలెడుఉడికే గిన్నె మూతపళ్ళెము - గరిటె1 స్థాలీపాకం గిన్నెలు-2, రావి సమిధలు లేక మోదుగ 1 హోమ కుండము.